

Světelné signály z Měsíce. Utajované objevy a vynálezy

Originální vydání: Mondblitze. Unterdrückte Entdeckungen in Raumfahrt und Wissenschaft

Přeložila Jarmila Škodová, 1998

© 1994 F. A. Herbig Verlagsbuchhandlung, GmbH, München

ISBN 80-85946-85-8

Předmluva

„Nalezli jsme stopy na Měsíci!“ (Charles Conrad)

„Bylo to někdy kolem roku 1980 — když jsem hovořil s astronautem Charlesem Conradem o pracovních záležitostech. Conrad tehdy zastupoval firmu McDonnell — Douglas.“

Werner Utter se jako obvykle vyjadřoval věcně a přesně. List na kalendáři ukazoval 27. prosince 1993 a já jsem se bavil se zkušeným a mezitím již penzionovaným šéfpilotem Lufthansy o fenoménu UFO.

Utter se na okamžik odmlčel, odkašlal si a pak pokračoval: „Při této příležitosti mi Conrad naznačil, že tam nahoře na Měsíci zažili mnohem neuvěřitelnější věci, než je to, co občas slyšíme o UFO. Když jsem se ho zeptal, zda jevy, které tam pozorovali, nebyly náhodou ruského původu, kategoricky tuto myšlenku zamítl. Bohužel dál jsem už nevyzvídal.“

Trvalo mi delší dobu, než jsem strávil důsledky jeho slov. Dostalo se mi nyní potvrzení, na něž jsem tak dlouho čekal? Je to důkaz, že NASA ví o mimozemském životě víc, než je ochotna přiznat?

Je to pravděpodobné a nasvědčuje tomu několik okolností. První poznámku pronesl při svém památném vystoupení astronaut z Apolla 11; Neil Armstrong; před nadšeným publikem vyprávěl tehdy své dojmy z povrchu Měsíce. Jedna z jeho vět však zanikla ve spontánním nadšení nad šťastným přistáním: „...asi na půl míle od nás — podle mého odhadu — jsou otisky, jako by je za sebou zanechaly řetězy pásového traktoru.“

O něco později oznámil astronaut z Apolla 17, Harrison Schmitt, pozemské stanici: „Hoši, vidím nějaké stopy po vozidle a vycházejí rovnou z kráteru.“ Tu zprávu mi sdělil novinář, znalec NASA Joseph Goodavage. Třetí odkaz na možnou existenci cizích stop dávám čtenáři k jeho vlastnímu uvážení. Na snímku 67 H-1135 z roku 1967, který byl pořízen americkou měsíční sondou Lunar-Orbiter 5, jsou rozeznatelné stejně široké vzorkované stopy. Vzdáleně připomínají otisky pásového vozidla. Na jejich konci se nachází jakýsi světlý třpytivý objekt, který vrhá podlouhlý stín.

Co je to vůbec za objekt? Odborníci, jako např. Ulrich Bastian z Astronomického výpočetního ústavu v Heidelbergu, vysvětlují, že tyto struktury jsou úlomky skal, které se sesypaly dolů. Německý výzkumný ústav pro letectví a astronautiku 7. prosince 1993 argumentoval tím, že „snímky mají spoustu chyb“, neboť technika v té době ne

byla ještě na výši, a že při jejich interpretaci „musí být brán v úvahu úhel dopadu slunečního světla“.

To však nejsou příliš pádné důkazy, že jsme tam nahoře byli první. Přesvědčení o naší prioritě utrpělo

trhliny výroky Wernera Vttera; jeho slova však potvrdila výpověď rumunského publicisty Iona Hobany, který využil příležitosti, když se v roce 1970 pořádala v Bukurešti tisková konference s posádkou Apolla 12.

Tehdy Hobana konfrontoval americké astronauty se zprávami z tisku o jejich údajně nevysvětlitelných pozorováních VFO. Po důkladné domluvě s oběma svými kolegy to nakonec Conrad — ač velice nerad — přiznal. Potom jim Hobana předložil článek, v němž nositel Nobelovy ceny a předseda americké komise pro atomovou energii Glenn Seaborg vyslovil názor, že možná tito tři astronauti nebyli na Měsíci prvními návštěvníky. (Dotyčný článek vyšel v roce 1969 v časopisu Valeurs actuelles — Journal des directeurs d'entreprises en France.) Seaborg říká: „Různá pozorování astronautů z Apolla 11 a Apolla 12 napovídají, že na Měsíci přistáli před nimi, v době blíže neurčené, jiní, nikoliv však pozemští návštěvníci. Snímky, pořízené z Apolla 11, vykazují na mnoha místech zřetelné stopy, jejichž linie jsou mimořádně čitelné. Je docela možné, že na měsíční povrch dosedly již předtím jiné stroje a Měsíc jim sloužil jako základna.“

Když byl Conrad dotázán na některé detaily, zareagoval značně nervózně. Po horlivém domlouvání s oběma kolegy nakonec připustil, že narazili na otisky, které by mohly být interpretovány jako stopy cizích civilizací. Vše ofotografovali a snímky byly předány k vyhodnocení odborníkům z NASA.

Rozhovor s Utterem a intermezzo s Hobanou byly v podstatě pro mě spektakulárním úvodem k utřídění všeho záhadného dění kolem našeho měsíčního souputníka. Co se tam vlastně odehrává a proč se o tom z oficiálních míst nic nedovíme, o tom vás budu — v rámci této knihy — podrobněji informovat.

Abych mohl objasnit měsíční záhadu, musel jsem se prokousat celou paletou kontroverzních témat; z tohoto důvodu se budeme na dalších stránkách setkávat vedle revolučních vynálezů a idejí s takovými záležitostmi, které by se vůbec neměly vyskytovat — bereme-li v úvahu dnešní stupeň našeho vnímání světa. Zároveň se seznámíme s různými metodami, jež obvykle zabraňují veřejným diskusím o určitých artefaktech.

Upozorňuji však předem, že nemám nejmenší úmysl znevažovat vědecká snažení. Jde mi především o to, abych pranýřoval jednotlivé konzervativní jevy a konečně učinil přítrž bujícímu dogmatismu. Pak teprve se bude moci věda vrátit ke svému původnímu poslání a být skutečně tvořivá.

Také tentokrát patří můj dík především těm, kteří mi byli nápomocni během mé práce novými informacemi, zprávami, radami, anebo i jinak mi pomáhali. Tentokrát to byli obzvláště: Rosemarie Abtová, Hans-Ulrich Baumgartner, H. Beck, Erich von Daniken, Ulrich Dopatka, Hans-Joachim Ehlers, dr. Johannes Fiebag, dr. Horst Friedrich, Rose-Marie Füglistallerová, Florin Gheorghita, Thomas Haupt, Rudolf Hauri, Michael Hesemann, Gerhard A. Hirth, Rainer Holbe, Jean Hunt, Roland Keller, Peter Krassa, Jean-Marie Lehner, Illobrand von Ludwiger, Ulrich Magin, Wayne May, Ernst Meckelburg, Gerhard Moritz, René Munz, Ferry Radax, Georg Rehm, Manfred Ross, Hansjorg Ruh, Fred Rydholm, Hans-Werner Sachmann, Helmut Schaffer, James Scherz, Hubert Schmidt, Adolf a Inge Schneiderovi, Heinz Schürch, Mario Stiffler, René Tischler, Buck Trawicky, Manfred Zirngibl.

Nesmím rovněž zapomenout na celý tým nakladatelství Herbig ani na svého redaktora Hermanna Hemmingera, jenž byl velice nápomocen konstruktivními radami.

LUC BÜRGIN

I. Informační bariéry. Utajované objevy a vynálezy

Mnohdy mi připomíná lidské chování známou historku o schodech: právě jsme se s námahou vyšplhali na první stupně a plní radosti nad svým výkonem zcela přehlízíme, že nás ještě čeká překonat nejméně sto pater. Naše slabost tkví především v našem sebepřeceňování. Odjakživa věřil člověk, že je na vrcholu svého morálního a technického vývoje, s nadšením škrábal černý lak svého poznání a freneticky jásal nad každou bílou skvrnkou, která se objevila. A odváží-li se některý neukázněný jedinec škrábat stále dál, pak ho okamžitě stíhají hromy a blesky.

Největšími odvážlivci byli od nepaměti vynálezci a objevitelé. Jak říká publicista Armin Witt, bývalý šéfredaktor Münchener Rundschau, tito lidé nikdy nepovažují daný stav věcí za nemenný, nebo dokonce dokonalý: „Aby bylo možno změnit současný stav k lepšímu, vyvíjejí nové ideje, které jsou podnícené nezkrotnou zvědavostí, kritickou fantazií, logickým myšlením, pevnou vůlí a neuvěřitelnou snou spojenou s nadlidskou vytrvalostí... Každý vynálezce je zároveň anarchista. Nestará se o zákony, neboť nechce příliš zatěžovat své myšlení, nebere v úvahu ani normy, ani předpisy. Jeho nadřazení ho nemají v lásce, protože neuznává hierarchické nebo společenské rozdíly, rozlišuje pouze lidi „zajímavé“ a „nezajímavé“.

Tito rebelové novověku to skutečně nemají lehké. Veřejností jsou většinou orazítkováni jako fantastové a vedou bídou existenci na okraji vědy; vlivné lobby určují dnes stále častěji, který nový vynález nebo objev se má prosadit. Finanční zájmy mívají přednost před skutečným pokrokem a mnohoslibné pokusy zůstávají mnohdy bez povšimnutí.

1) Věc: Neřešitelné problémy

* Je nemyslitelné, aby na škole — základní nebo vysoké — byl předveden pokus, který by byl pro učitele záhadou. Je rovněž nepředstavitelné, že by vyučující předvedl přístroj a přitom prohlásil, že nemá nejmenší potuchy, jak to vůbec funguje. A neexistuje ani učebnice, kde by byly shrnuty a popsány nevyřešené problémy. (GERHARD VOLLMER, filozof)

Příliš často bývá dnes věda představována jako apartní výčet úspěchů. Jsou to úspěchy, jejichž oprávněnost sice nechceme zpochybňovat, ale použijeme velký otazník tam, kde se z nich stává nezvratitelné dogma, jev, který je hojně rozbujelý ve vědecké oblasti a který brání pohledu na všechno nové. Jsou také takzvané úspěchy, které zavádějí naše zraky falešným směrem. To znamená pouze na vyřešené problémy, zatímco jejich nevyřešené protiklady nebo doplňky bývají opomíjeny bez povšimnutí.

Kde jsou ty časy, kdy slavný matematik, jako byl David Hilbert (1862 až 1943), uspořádal přednášku před pařížským odborným publikem nikoliv proto, aby mu s hrdostí předvedl, co všechno bylo úspěšně vyřešeno, ale naopak: s přesností sobě vlastní vyjmenoval 23 problémů, do té doby nevyřešených. Tímto obratným manévrem vyburcoval své kolegy, aby se pokusili aspoň něco z předložených vědeckých oříšků rozlousknout — a skutečně, některé z oněch problémů byly během několika let vyřešeny. (Zatímco pro řešení mnohých dalších otázek bylo zapotřebí příštích sedmdesát let, avšak ani dnes nebyly všechny zvládnuty.)

Na toto téma velice zřetelně upozornil v roce 1992 profesor filozofie Gerhard Vollmer z univerzity v Braunschweigu. Zastává názor, že „věda žije právě z problémů a vědecký pokrok by měl být determinován jasným formulováním nevyřešených problémů. Bohužel tomuto požadavku se nedostává po právu ve výuce ani na středních, ani na vysokých školách; dokonce není uplatňován ani ve výzkumu.“

Prvním krůčkem k vyřešení problému je skutečně jeho formulování což však není v mnohých kruzích běžnou záležitostí. Strach před blamáží nebo vědeckým konkurenčním myšlením hraje zde svou nezanedbatelnou úlohu. To jsou věci, které profesor Vollmer ostře odsuzuje: „Potřebujeme kulturu problémů: heuristiku problémů, péči o problémy a jejich zhodnocení.“ Společnost, která se zajímá o pokrok poznání, měla by být na něm závislá a více ho využívat. Tento německý filozof vidí právě zde „důležitou roli pro vědce, autory knih, novináře, didaktiky a filozofy“.

Je však ještě jeden druh lidí, který profesor Vollmer zapomněl jmenovat. Jsou to jedinci, kteří mají odedávna vyhrazeno právo nevyřešené problémy z přírodovědné oblasti nekonvenčně formulovat a prakticky k nim přistupovat. Jsou to ti vynálezci a objevitelé, kteří uvádějí svět kolem sebe v úžas.

2) Vynálezci pod křížovou palbou

* Lidé odjakživa odmítali nové myšlenky, vynálezy a objevy. (ARMIN WITT, ekonom)

„Moji přátelé, kteří to se mnou mysleli dobře, mi přinášeli různé léky, všelijaké lektvary i vitamínové

tabletky, které zaručeně pomohly někomu z jejich příbuzenstva. Moje artritida, jež mě postihla, byla zřejmě mimořádného druhu, protože nic z toho mi nepomáhalo. Horké koupele mi sice trochu ulevily, ale jinak neměly žádný léčebný účinek. Injekce s nejrůznějšími novými extrakty první dva dny bolesti naopak zvyšovaly, na několik dní sice nastalo ulehčení, aby se pak nemoc opět přihlásila v plné intenzitě.“

John Ott má ve své paměti nesnesitelné bolesti, kterými tolik trpěl při práci ve, filmovém studiu. Jednoho dne se mu však rozbily sluneční brýle, které by, l nucen nosit téměř neustále, neboť měl velice citlivé oči. Vzápětí nato jeho potíže zmizely jako mávnutím kouzelného proutku.

Američan okamžitě zaznamenal souvislost se zabarvenými skly. Když je používal, vedlo se mu hůře, když je odložil, pocítil značné ulehčení. A tu dostal nápad: Je možné, že ultrafialová část slunečního světla, kterou tónovaná skla zadržovala, měla pro jeho tělo nepřímé léčebné účinky?

Dnes patří John Ott mezi přední badatele o světle, což je stále nedoceněný obor. Ve skutečnosti se kvalita světla většinou posuzuje podle množství, jasnosti a barvy, i když Ottovy objevy napovídají, že až dosud jsou přezírána důležitá kritéria. To rovněž dokazují takové vědecké instituce jako Massachusetts Institute of Technology v Bostonu nebo Oregon Health Sciences University v Portlandu; k podobným závěrům došel i profesor Fritz Hollwich z německé univerzity v Münsteru v rámci usilovného bádání: při příjmu světla naším zrakem jsou v těle aktivovány prostřednictvím hypofýzy a epifýzy nejrůznější hormony.

Američtí a australští vědci došli k jednoznačným závěrům, že neonové trubice z umělé hmoty, tak často používané v obchodech, podněcují tvorbu melatoninu, což je látka, která způsobuje únavu. Rovněž prudké umělé světlo přispívá k tvorbě hormonů stresu.

Klasické „zimní deprese“ jsou podmíněny nedostatkem světla; v tomto oboru jsou průkopníky vědci z Národního ústavu duševního zdraví v Bethesdě v Marylandu, kde už dlouhá léta pozorují pacienty trpící víceméně pravidelnými depresivními stavy. Změny ve výživě, ztráta životní motivace, stavy úzkosti, popudlivost, přírůstek na váze a snížené libido zhoršily jejich chorob opis.

Byla to právě NASA, která dala podnět k vývoji nové zářivky pod názvem True-Lite; ta je dnes používána nejen v ponorkách, ale rovněž i v amerických kosmických lodích. Tyto zdokonalené zářivky vydávají světlo se stejným spektrem jako má světlo denní, včetně infračervených paprsků i ultrafialového záření.

V roce 1983 americké ministerstvo zdravotnictví dalo souhlas, aby zářivky True-Lite byly oficiálně zapsány jako zdravotně prospěšné. Od té doby osvětlují tyto lampy nesčetná pracoviště v USA, a dokonce i nemocnice přiznávají jejich blahodárný účinek na zdravotní stav pacientů.

Užší vztahy mezi světlem a depresemi zkoumá biochemička dr. Anna Wirz-Justiceová z psychiatrické univerzitní kliniky v Baselu. Na základě pokusů s True-Lite vyvinula tato vědecká pracovnice úspěšnou léčebnou metodu stresů z kategorie tzv. Seasonal Affective Disorder. Po určité době byl nucen její tým rezignovat na zkoumání podílu UV paprsků kvůli poškození zraku, neboť pacienti se museli dívat přímo do světelných zdrojů.

„Bohužel problematika správného světla na pracovišti je podceňována a stejně je na tom naše práce v oboru světelné terapie,“ sdělila mi tuto neradostnou informaci v roce 1994 švýcarská badatelka. Nelze s ní nesouhlasit. Kromě toho jsou tu i příkladně úspěšné výsledky, jichž dosáhl profesor Richard Blackwell ze Státní univerzity v Ohiu. Nejrůznějšími pokusy dokazuje na reprezentativním vzorku vybraných osob, že jejich výkon při tomto plnospektrálním světle stoupl celých deset procent!

Není proto divu, že Světová zdravotní organizace při OSN doporučuje tyto zářivky jako svítidla pro pracoviště a školy.

Nepochybně oprávněnou otázkou je, proč se o zmíněných záležitostech téměř nic nedovídáme z oficiálních pramenů. Důvod této informační bariéry je více než zřetelný. Jsme neustále zahlcováni

přílivem informací a zvykli jsme si na to, že třetí osoba nejprve témata z vědecké oblasti náležitě přefiltruje a teprve potom nám je předloží. Vždyť co je opravdu důležité, to prý se k nám tímto způsobem stejně dostane — což bývá nejčastější argument. Bohužel zapomíná se na jednu skutečnost — tito lidé, provádějící selekci, rovněž podléhají základním lidským slabostem, jako jsou předsudky a chybějící tolerance vůči všemu novému.

Možná vědomě, možná nevědomě, celá řada věcí z nejrůznějších vědeckých oborů bývá před námi zamlčována. Tento jev označuji ve své knize jako „utajování faktů“. Nicméně podobné informace jsou většinou právě tak věrohodné jako všechno ostatní, co denně doléhá k našim uším — s jedním malým rozdílem —, že občas v sobě skrývají pěknou porcičku zápalné látky a za uznávanými domněnkami často kladou otazníky.

Sdělovací prostředky nám rovněž neprozradí, co se skrývá v pozadí mnohých novodobých objevů a jakými odpornými prostředky bývá veden útok proti jejich tvůrcům. Avšak vynálezci bývají při dalším vyvíjení svých prototypů odkázáni na průmysl a banky, proto se před veřejností střeží, aby nijak neurazili své „mecenáše“.

Také Mario Stiffler ze švýcarského kantonu Tessin udělal jako vynálezce několikrát podobné pochybné zkušenosti s vlivnými ekonomickými lobby — což jeho nedůvěru jenom posílilo. Bylo to vždy stejné. Zpočátku sliby a balamucení, které sledovaly jediný účel — finančně jej vyždímat. Tento muž je však rozený bojovník, a navíc je tak skálopevně přesvědčen o správnosti své věci, že navzdory tomu všemu svolil o celé záležitosti se mnou promluvit. Setkali jsme se jednoho jarního dne v Basileji a on mi předložil nespočet tabulek a nákresů a názorně mi vysvětlil princip svého ekologického řešení energetického problému.

Vzděláním technik v oboru izolací a zároveň majitel obchodu, vyřizoval Stiffler zpočátku veškeré objednávky těsnění všeho druhu. Postupně však přicházel k názoru, jak je získávání energie veskrze neekonomické: u zařízení na spalování odpadků, u motorů či komínů průmyslových podniků — všude se setkáváme s nevyužitou tepelnou energií. A přitom to není nijak zanedbatelné množství. Proč se však dosud nenašel nikdo, kdo by se pokusil odčerpat tuto latentní energii obřích zdrojů, které jsou navíc zadarmo? Místo toho se staví neustále nové atomové a vodní elektrárny, které ničí krajinu a vůbec celé životní prostředí.

Nakonec se do toho pustil Stiffler sám. Podařilo se mu vyvinout takové zásobníky tepla, které na základě nových zkušeností byly schopny absorbovat tepelný zdroj s mnohem větší hustotou energie než dosavadní konstrukce.

Pro plochy větších rozměrů, jako jsou střechy domů, navrhl speciální těsnicí obklady, které jednak snižují tepelné ztráty, ale zároveň působí jako sluneční kolektory. Je samozřejmé, že musejí být nehořlavé a nesmí obsahovat žádné jedovaté látky — navíc jsou i cenově příznivé.

Dnes jsou těsnicí obklady švýcarského vynálezce patentovány ve své zdokonalené podobě a díky souhře nejrůznějších faktorů znamenají značný energetický přínos. Mohli bychom uvést četné konkrétní případy, jak lze všestranně a úspěšně použít tohoto systému. Tak například restaurace ve švýcarském lyžařském středisku Bergün: zpočátku se vyskytl problém, jak udržovat teplotu v místnostech na stejné výši, neboť hosté neustále vycházejí ven i vcházejí dovnitř. V současné době má tato restaurace díky Stifflerovi i svůj vlastní zdroj elektřiny a zároveň po celý rok je regulována teplota v místnostech.

Pomocí tohoto systému lze zásobovat elektřinou rodinný domek a to v každém ročním období a bez ohledu na teplotní podmínky a přitom se ušetří dvě třetiny celkové spotřeby.

Existují však i jiné varianty pro využití těchto termočlánků. Mohly by totiž zásobovat chladicí zařízení v zemích třetího světa. Namísto drahých technologií dovážených ze Západu stačily by speciálně upravené akumulární obklady, jež by pro chlazení využívaly tepla shromážděného na střeše z vlnitého plechu. Dokonce i automobilový motor by bylo možno napájet vlastním odpadním teplem — na tomto projektu pracuje Stiffler v současné době.

Dříve či později by se však projevil důsledek: velkoprůmysl, elektrárny, naftařské lobby a s tím svázané mezinárodní banky by se začaly obávat o svá monopolní postavení a všechny pokusy o takováto alternativní řešení by začaly bojkotovat.

Na Stifflerově cestě k úspěchu byly již kladeny kameny. V roce 1983 prodal firmě Thermellec SA ve Freiburgu licenční práva na některé ze svých patentů týkajících se průmyslové výroby akumulčních komponentů. Byl vytvořen nový podnik Term-AC. Stiffler převedl na tuto firmu výhradní právo na tovární výrobu a prodej a dal jí rovněž k dispozici i výrobní zařízení pro akumulční prvky. Základní kapitál nově založené společnosti představoval 50 000 švýcarských franků. Vzápětí však vynálezce zažil první zklamání. Topné články zde vyráběné byly výhradně napájeny elektřinou, což výrazně snížilo ekologický význam jeho vynálezu. Celá záležitost se dostala do povážlivé roviny, když o tento předělaný vynález projevila zájem freiburská elektrárna a vstoupila do společnosti. Akciový kapitál byl zvýšen na 300 000 franků, a tím byl Stiffler z podniku vytlačen.

Nějakou dobu se zdálo, že podnik vzkvétá, ale pak se začaly vyskytovat nesrovnalosti v platbách. Smluvně měl zajištěn dvacetiprocentní podíl dodávky pro Koreu; zákazník sice promptně zaplatil 3,5 milionu franků, ale vynálezce z toho neviděl ani haléř. To se opakovalo i při prodeji zařízení do Španělska. Nakonec Stiffler firmu zažaloval a vyžadoval zákaz používání patentu.

Vrcholem negativního vývoje celé záležitosti v roce 1993 bylo oficiální ustanovení, že elektřina nesmí být používána k napájení zásobníků energie — z tohoto důvodu ztratila freiburská elektrárna na celé věci zájem. Investice byly drasticky omezeny, což vedlo vzápětí k bankrotu firmy Term-AC.

Ironií osudu se však v místních novinách objevil článek, kde zástupce elektrárny vyjadřoval hluboký soucit nad zánikem tohoto podniku. „Vždyť oni sami k tomu hlavně přispěli, svým tehdejšími rozhodnutím, používat výlučně elektřinu k napájení velkých hustot energie,“ říká Stiffler.

Přes všechny rány pod pás nenechává se však švýcarský vynálezce udolat. „V současné době se zabývám budováním pokusné laboratoře pro alternativní zásobování elektřinou v kantonu Tessin, přičemž moje patenty jsou vyvíjeny místní finanční organizací Europatent SA,“ sdělil mi na závěr naší schůzky. „Není ovšem vyloučeno, že se v pozadí vyskytují i různé velké banky, které mají rozhodující slovo v energetickém monopolu. Těmto rizikům se nelze vyhnout — to bývá odjakživa osud nás vynálezců.“

Werner Kroh z Belpu se střetává s podobnými překážkami. Pod názvem GEES 67 vyvinul již před mnoha lety látku, s níž lze bez problému přeměnit ropu v rybí potravu. Postup je velice jednoduchý. Letadla nebo vrtulníky provedou postřik znečištěných vodních hladin, částice nafty se okamžitě sloučí s práškovou látkou GEES 67 a pomalu klesají ke dnu. Zároveň nastává biologický proces, který poznenáhlu proměňuje novou sloučeninu v organický tuk, neobsahující žádné škodliviny a skýtající bohatou potravu živočichům na mořském dně.

Vydavatelé časopisu Jupiter-Journal Adolf a Inge Schneiderovi o tom podali informaci: Navštívili jsme vynálezce v Belpu, kde nám na terase svého domu předvedl následující pokus: průhledný džbán naplnil litrem čisté vody, k níž pak přidal asi 20 ml značně zapáchající staré nafty, která pokryla hladinu vody černošedou vrstvou. Z nádoby obsahující GEES 67 po lžících odebíral šedý prášek podobný jemnému písku a posypal jím naftový povlak. Nafta začala ihned tuto látku vstřebávat a po chvíli se usazenina ocitla na dně nádoby, zatímco voda byla stále čistší a asi za hodinu byla dokonale průzračná. Konečným výsledkem této sloučeniny nafty s prostředkem GEES 67 je opět použitelná voda a sediment, který slouží za potravu rybám. Kromě toho již dva roky vyživuje Werner Kroh touto směsí všechny rostliny ve své zahradě a mohli jsme se přesvědčit, že veškerá vegetace je velice bujná a úroda je vynikající.

Nejrůznější laboratoře otestovaly takto vyčištěnou vodu jako „vodu pitné jakosti“; na tento fakt je Werner Kroh obzvláště hrdý: „V roce 1982 se u mě objevil štáb z ARD, aby natočili o mé práci film. Tehdy jsme dali tento prostředek do akvária se zlatými rybami, které si vesele plavaly dál, a nakonec jsme se této vody taky napili.“

A proč se jeho revoluční technologie dodneška neuplatnila? Na to nám Kroh odpověděl bez váhání:

„Pokud by se mělo prostředku použít při ropné katastrofě, přišlo by to dražší než současné metody. Je však nutno vzít v úvahu, že by zároveň odpadly ostatní vedlejší náklady jako například za odstranění škodlivin, odvoz a spalování. A to je zřejmě důvod, proč je proti GEES 67 takové tažení. Z odstraňování škodlivin profitují různá průmyslová odvětví — a došel jsem k názoru, že tyto firmy mají určité vazby na naftařské společnosti — je to vlastně jakýsi uzavřený koloběh.“

3) Prostorokvantový motor. Opravdu funguje?

* Neznám žádný jiný trh, který by byl tak nesvobodný jako trh s energií. (ROLF KREIBICH, profesor Institutu pro futurologii a vyhodnocování technologií v Berlíně)

Taxíkář ve švýcarském Rapperswilu věděl okamžitě, kde mě má vysadit, když jsem mu sdělil cíl své cesty — totiž RQM (Raum-Quanten-Motoren AG). Tato firma byla vyznamenána v roce 1993 na bruselském veletrhu Eureka za svůj projekt, podle něhož měl být během několika málo let uveden na trh motor napájený z nových energetických zdrojů, do té doby nevídaných. Bude-li projekt realizován v předpokládané formě, bude to znamenat senzaci prvního řádu — totiž revoluční zlom v celosvětovém zásobování energií.

Základem pro tyto alternativní agregáty se staly sporné teorie švýcarského vědce Olivera Cranea (což byl jeho pseudonym), který měl objevit ve vesmíru takzvané magnetické proudění prostorových kvant. Ve stručnosti řečeno — Craneovy úvahy vycházejí z předpokladu, že existuje jakýsi centrální oscilátor, který s nepředstavitelně vysokou frekvencí pulzuje v srdci našeho vesmíru. Kolem něho je vytvořeno prostředí z takzvaných prostorových kvant, odkud jsou vysílány mechanické vlny, jež se odrážejí o okraj našeho vesmíru. Touto interferencí se tvoří stojaté vlny — jejich statická energie by měla být podle Cranea účelně využita.

Odborníci zaujímají vůči modelu oscilátoru nanejvýš skeptické stanovisko, ba dokonce jej naprosto odmítají, neboť odporuje v mnoha bodech správným fyzikálním modelům. Institut pro teoretickou fyziku při univerzitě v Bernu mi sdělil 19. dubna 1994, že již před časem zkoumali otázku tohoto motoru na základě podkladů, jež jim zaslal vynálezce: „Oznámili jsme mu, že nic z toho neuznáváme, a jsme přesvědčeni, že tyto myšlenky jsou nejasné, ba dokonce bezcenné.“

Také jistý známý fyzik, s nímž se osobně znám, vyjádřil podobný názor: „Jestliže by měl takový motor skutečně fungovat, pak by to odporovalo zákonu zachování energie, jak jej formuluje klasická fyzika. Je ovšem samozřejmé, že to není žádný definitivní důvod, aby byla celá záležitost a priori zamítnuta — vždyť zákon zachování energie je empirický zákon. A nelze vyloučit, že jednoho dne nastane taková situace, pro niž tato poučka nebude platit. Ovšem taková pravděpodobnost je vyloženě minimální. „

Námětů k diskusi bylo víc než dost, a proto jsem si sjednal schůzku s Jean-Mariem Lahnerem, hlavním akcionářem a šéfem firmy RQM, abych se na místě přesvědčilo celé věci.

Lehner je fascinující osobnost. Mnozí se o něm domnívají, že je posedlý svou myšlenkou, jiní jsou přesvědčeni, že to na své akcionáře hraje, a to velice šikovně. Předhazují mu mimo jiné, že po šesti měsících od založení akciové společnosti byl zvýšen základní kapitál z půl milionu na tři miliony švýcarských franků. Momentálně však nechci připustit úmyslný podvod, neboť Lehnerovo přesvědčení o naprostém úspěchu je víc než zřejmé.

Zatímco se zdravíme, vtiskne sekretářka svému šéfovi do ruky svazek telefonních vzkazů. A potom už mě Lehner vede do prostorných hal bývalé továrny, které nyní slouží jeho podniku k výzkumu. Blížíme se k obrovskému opancéřovanému monstru; po zadaném kódu se odhalí našemu zraku RQM agregát, který se nachází ještě ve stadiu testů. Během několika měsíců má být na tomto místě předveden všem akcionářům fungující prototyp a není důvodu o tomto termínu pochybovat, i když Lehner si trpce stěžuje, že na podporu vědeckého výzkumu dosud neobdrželi sebemenší částku od státního fondu; naopak jsou prý soustavně opomíjeni.

V jiném koutě haly se nachází pracoviště Alexandra Borga, vedoucího výzkumných laboratoří. „Nositel

Nobelovy ceny fyzik Werner Heisenberg prohlásil někdy kolem roku 1950, že by bylo jistě možné využít magnetismu jako zdroj energie. Ale my zbednění vědátory to nezvládneme. Popud k tomu musí dát outsideři,“ říká Borg. Avšak čím to je, že se od Heisenbergovy doby v této oblasti bádání nic podstatného nezměnilo? „Jedno z možných vysvětlení je ve způsobu myšlení našich vědců,“ míní Borg. „Na vysokých školách vládne osudná shoda názorů na způsoby výuky. Je téměř pravidlem, že u nepochopitelných přírodních fenoménů se rozšíří odpovídající fyzikální model o přídavné abstraktní rozlišovací znaménko. A je samozřejmé, že se úmyslně zapomíná dát tomuto novému znaménku reálný, konkrétní význam,“ dodává Borg.

V tovární halách jsou dále umístěna různá zařízení vycházející z Craneových teorií i jejich výsledků. Nacházíme tu rovněž demonstrační model takzvaného Biefeldova/Braunova efektu, založeného na pozorování, že nabitý deskový kondenzátor se vždy zrychluje ve směru svého kladného pólu — to je jev, který z pohledu moderní fyziky nebyl nikdy zcela správně vysvětlen.

Přes svou počáteční skepsi nedošel můj přítel fyzik k definitivnímu závěru. Pokládá sice model vyvinutý na podkladě Craneových teorií za bezvýznamný, ale zároveň připouští možnost, že by prostorokvantový motor přece jenom mohl fungovat: „Vždyť i na základě mylných představ byly sestrojeny funkční stroje. Vezměme si příklad jeden za všechny — Jamese Watta a jeho parní stroj. Je všeobecně známo, že vynálezce vycházel z falešných úvah o tom, že teplo je látka — Caloricum.“

A tak přes všechny námitky zde zůstává stále možnost, že se RQM tím ocitne nakonec na správné cestě a podaří se mu narazit na něco opravdu nového.

4) Zapomenutí průkopníci

* Kdysi dávno si lidé uvědomili, že jsou inteligentní bytosti, a začali se učit. Je však neuvěřitelné, co od oněch dob z jejich vědomí opět zmizelo. (WERNER HOCH, autor)

Kdy asi byly první faxovací přístroje uvedeny na trh? Snad v roce 1970? Nebo již v roce 1950? Omyl. Stalo se to již v roce 1866, kdy fyzik a inženýr Giovanni Caselli předvedl veřejnosti přístroj založený na principu popsaných zinkových desek. Tyto desky byly prohmátány jehlami, které dál přenášely obrazové informace telegrafem k příjemci. Zde byly opět zviditelněny chemickým prostředkem. O tomto technickém zázraku pocházejícím z minulého století se můžeme přesvědčit v Paříži, ve ctihodném Národním technickém muzeu.

Další zázrak z historie techniky jsem objevil v roce 1994 ve švýcarském Neuenburgu. Přímo na promenádě podél jezera se nachází Muzeum umění a historie, které nabízí žasnoucím návštěvníkům pohled na písčícího androida. Tento mechanický zázrak navrhl a zkonstruoval slavný hodinář Pierre Jaquet-Droz (1721–1790) spolu se svým synem Henri-Louisem (1752–1791) a dalšími spolupracovníky.

Manipulace s psacím přístrojem je docela jednoduchá: pomocí chytře vymyšleného mechanismu, jenž je ukryt v zádech figurky sedící u stolu, lze sestavit libovolné věty do čtyřiceti písmen; figurka píše nejprve namočí psací pero do kalamáře s inkoustem a pak je vzletným písmem přenáší na papír.

Vedle písaře nacházejí se v neuenburgském muzeu ještě dva další automaty — takzvaný kreslič a klavíristka, což je figurka dívky hrající na varhany, která vyluzuje líbezné tóny přímo mechanickými pohyby prstů.

Tyto automaty vzbuzovaly ve své době vedle všeobecného údivu, ba dokonce nadšení, i podezření, že tu jde o „dílo ďáblovo“ nebo nějaké čáry. Oba konstruktéři, otec a syn Jaquet-Drozovi, museli při svých veřejných produkcích předvádět žasnoucím divákům rafinované mechanismy a trpělivě vysvětlovat jejich složité principy.

Povzbuzen velkým úspěchem dal se Henri-Louis se svými spolupracovníky do konstruování dalších androidů s dokonalejšími funkcemi což se jim zřejmě podařilo. Jeden z těchto automatů se dostal až do Ruska, kde se jeho stopy ztratily, další vylepšený mechanismus typu „písař“ byl věnován čínskému císaři

a nachází se prý dnes v jednom muzeu v Pekingu. Třetí android, který se vyznačoval dokonalým krasopisem, se údajně objevil v sedmdesátých letech v Americe.

Když si čteme o různých vynálezcích a vynalézavých koumácích minulosti a o tom, co všechno vytvořili, pak nás jistě napadne, že mají jeden společný problém se svými dnešními kolegy: tím, že byli ve své době vždycky o nějakou koňskou délku napřed, jejich vynálezy byly sice brány na vědomí s údivem, ale jinak neměly žádný podstatný vliv na pokrok ve vývoji. A zde je důvod, proč často převratné ideje nenašly žádnou odezvu a do dnešní doby se zachovaly pouze vágní odkazy které nás však přes všechno uvádějí v úžas, jaké to chytré hlavy se občas objevovaly mezi našimi předky.

V Alexandrii žil kolem roku 100 po Kr. řecký matematik jménem Heron; zhotovoval své technicky zázračné stroje jeden za druhým a v popisech jeho pokusů byl předjímán princip parního stroje, teprve mnohem později poznáný; jsou tu rovněž obsaženy pro tehdejší dobu opravdu revoluční myšlenky, jako je využití síly větru. Tento vynálezce dokonce zhotovil automat určený pro vchod do chrámu; po vhození mince vy tryskla dávka vody pro rituální omytí.

Přes svou mimořádnost ležely jeho hydraulické vynálezy po dlouhá staletí ladem, až byly zapomenuty. Bohužel během věků se některé z Heronových knih ztratily, a proto nemůžeme ani znát celé jeho dílo. A můžeme o to víc litovat, neboť v jedné ze svých knih — jak vyplývá z jeho vlastních poznámek — se věnoval konstrukci vodních hodin a chronometrů.

Několik století před Heronem zanechal jiný Řek nepominutelné stopy v historii lidstva; byl to Archimedes (asi 287–212 př. Kr.). Tento matematik a fyzik žijící v Syrakusách na Sicílii, který je nám znám jako objevitel magického čísla 1t, vyvinul také kladkostroje a šrouby pro vodotěsné stroje. Jak nám však sděluje řecký historik Plutarchos ve svém životopise o římském konzulovi Marku Claudiu Marcellovi, měl starý lišák na skladě ještě jiné triky. Archimedes vymyslel rafinované obranné mechanismy proti blížícímu se nepřátelskému loďstvu. Plutarchos píše: „Když Archimedes uvedl do chodu své stroje, tu se zvedly nad hradbami náhle jeřáby, které na ně nechaly shora padat těžká břemena, a tím je potopily do hlubin, anebo je uchopily za příď železnými rukama nebo hákem ve tvaru jeřábího zobáku, zvedly je do výše a potom kolmo, zádí dolů, je vrhly do moře, anebo je přitáhly silnými lany a mrštily je proti skaliskům a útesům, zdvihajícím se pod hradbami, takže se roztříštily na kusy za těžkých ztrát pro posádku. Často to býval hrůzný pohled, když loď, zvednutá z moře do výše, se kymácela sem a tam, až bylo mužstvo střeseno a shozeno dolů. Prázdná loď byla pak vržena proti hradbám, nebo, když sevření háku povolilo, zřítíla se do vln.“

Hádankou pro badatele zůstává další přístroj, který našli potápěči v lodním vraku u řeckého ostrova Antikythéra; tento člun pochází z 1. století př. Kr. To, co vytáhli lovci mořských hub na povrch, vypadá podle názoru odborníků jako zbytky jakéhosi mechanického počítačového stroje. Je ovšem jiná otázka, jak se tato věc dostala do dva tisíce let starého vraku, neboť stroje stejného typu byly užívány teprve před několika málo stoletími.

Udiven byl rovněž Nicolas Benzin, čtenář soukromého časopisu Nezávislá věda, když v srpnu 1992 navštívil v Athénách Národní muzeum, aby si tam prohlédl trosky oné záhadné aparatury. O tomto exponátu nevěděli nic místní kustodové, ani o něm nebyla zmínka v muzejním katalogu. „A tak jsem bloudil křížem krážem všemi šestapadesáti sály, po schodech nahoru a dolů, míjel jsem velké i malé amfory a nejrůznější nádoby. Konečně po dlouhém pátrání jsem našel vytoužený objekt. V osamělé vitríně na konci třicátého šestého sálu, zastrčené u výklenku dveří, jsem našel jednotlivé části tohoto ‚stroje‘. Ozubená kolečka, stupnice, ručičky — všechno lze dobře rozpoznat.“

Dávno uplynulé doby nám však skýtají nejedno překvapení — například v Indii byl nalezen předmět, který vzbudil velkou pozornost. Jde o antickou minci, v jejímž středu je znázorněno cosi v podobě dokonalé korunky moderních náramkových hodinek. Bob Forest podrobně zkoumal tento vzácný nález pomocí zvětšovacích skel. Rýhy na vnější straně „korunky“ jsou nanejvýš přesné, takže to vzbuzuje domněnku, jako by tento předmět byl zhotoven strojem. Tomu však odporuje původ nálezu: mince pochází z pokladu starého dva tisíce let!

Také indické ilustrace z 15. století se nedávno postaraly o senzaci. Nacházíme je v Muzeu indického umění v Berlíně — Dahlemu, v Britském muzeu v Londýně a muzeu v Denveru. Znázorňují božského posla Harinaigamešina, který odnímá ženě embryo a vkládá je do jiné ženy. Poprvé upozornil na tyto obrázky zvěrolékař dr. Wolfgang Lampeter z Wasserburgu, a dokumentoval svůj objev v renomovaném časopise Bild der Wissenschaft v roce 1990. Podle Lampetera se vztahují ke staroindickým textům, které byly poprvé zapsány kolem roku 200 př. Kr.; předtím se předávaly ústním podáním, takže mohly prodělat určité změny. To ovšem nic nemění na skutečnosti, že tyto texty zaznamenávají s neuvěřitelnou přesností jednotlivá vývojová stadia embrya. Tyto biologické procesy, které jsou ve shodě s dnešní medicínou, nelze však rozeznat pouhým okem. Jak jinak najít vysvětlení, než že staří Indové již dávno před narozením Krista museli znát precizně vybroušené přístroje, které jim sloužily k pozorování.

Největší hádankou je však pro nás technické nadání Leonarda da Vinci (1452–1519). Nad jeho géniem si dodnes lámou mnozí hlavu, jak je vůbec možné, že jeden jediný člověk byl schopen takové intuice směřující daleko do budoucnosti.

O všestranných schopnostech legendárního tvůrce Mony Lisy se dovědělo lidstvo až mnohem později z nespočetných rukopisných fragmentů, jež nám zanechal. V četných skicách, často na nejvyšší úrovni po stránce umělecké, navrhoval tento vizionář budoucnosti zařízení a stroje, jež patří k dnešnímu každodennímu životu.

Mezi Leonardovy skici patří mimo jiné: automobil, obrněný vůz, padák, parní stroj, nové hudební nástroje, lodní bagr, helikoptéra, kuličkové ložisko, fotometr, automatické žlaby, moderní kolovrátek, převodní řemen, zařízení pro vodní propustě, plynové bomby a plynové masky, potápěčské obleky, potápěčské trubice a plovací ploutve právě tak jako přenosné mosty. Dále uvažoval o velice složitých strukturách z ozubených kol, o montovaných domech, zhotovoval mapy z ptačí perspektivy a předjímal pozdější Newtonovy poznatky o pohybu, hmotě a setrvačnosti. Stručně řečeno: Leonardo předběhl svou dobu o staletí, neboť dovedl svou koordinovanou tvůrčí fantazii optimálně využít k řešení jakéhokoliv problému.

Co je to tedy kreativita? Odvaha vydat se na novou, nezvyklou cestu, která však přináší vynálezům a objevitelům úspěch. Jejich hlavním cílem není zlepšovat stávající věci, ale naopak tvořit nové. Tomuto základnímu předpokladu musí dnešní věda věnovat zvýšenou pozornost, má-li se osvobodit z pozic, v nichž uvízla.

Nicméně z řad mladší generace přicházejí stále častější impulzy, které nepokládají zajeté myšlenkové struktury za nedotknutelné.

5) Kreativita — klíč k budoucnosti?

* Jedna z největších vymožeností lidského rozumu, moderní věda, zdráhavě přiznává význam své vlastní kreativity a dostala se tím do pozice, kde její váhání zabraňuje dalšímu rozvoji. (ROGER JONES, fyzik)

Nebylo mu ještě čtyřicet let a už se stal nositelem Nobelovy ceny. Jde o profesora Gerda Binniga, narozeného v roce 1947 ve Frankfurtu, který spolu s dr. Heinrichem Rohrem a Ernestem Ruskou z IBM laboratoří v Rüschlikonu u Curychu vyvinul rastrový mikroskop a v roce 1986 obdržel toto vysoké vyznamenání.

Binnig je nejen vynikající vědec zabývající se studiem mikroskopů, ale napsal mimo jiné i zajímavý esej na téma Věda a kreativita, v němž uvažuje otevřeně o svém lidském vývoji i následné vědecké dráze. Ta se ubírala dosti nekomfortním způsobem. „Pro mě nebylo nikdy důležité, abych se zalíbil autoritám. Přátelství bylo vždycky podstatně důležitější. A právě tento odtahitý vztah k autoritám mi poskytuje nesmírnou svobodu jiného myšlení.“

Jiné myšlení uplatňuje tento fyzik v mnoha ohledech; jeho osobním receptem k úspěchu je i „odtahitý vztah k fyzice“ a k nejdůležitějším učebním procesům svého života počítá muzicírování a oboustranné vztahy s přáteli. Dnešní situaci ve své zemi označuje jednoznačně jako antikreativní zkušenost svého

života: „Nikdy by mě nenapadlo, že ještě dnes se může dařit takové slaboduchosti. Jde tu snad o největší únik energie, jaký jsem kdy zažil. Za prvé se odčerpávají obrovské sumy do neschopných a zastaralých manažerských struktur; za druhé z přechetných talentovaných občanů byli vychováváni idioti a za třetí: Co pozitivního v té době mohl člověk vykonat?“

Ke kasárenskému drilu nebyl skutečně zrozen; jak sám říká — ti, kteří na školách přijímají vše, co je jim nabízeno, nejsou stejně uzpůsobeni k tvořivému procesu. „Když se učíme, budujeme si tím zároveň mozkovou strukturu. Přitom je ale nutné dávat si děsný pozor, aby se nestavělo špatně,“ varuje naléhavě, neboť bohužel je stará pravda, že lidé, kteří hodně čtou, málokdy udělají velké objevy.

Situace na univerzitě byla pro mladého Binniga klíčovým životním zážitkem. Přecpané posluchárny, stereotypní cvičení, v nichž převládalo neosobní jednání, a tvrdá pracovní kázeň přispívaly nemalou měrou k jeho vzrůstající averzi. Lapidární poznatek tohoto laureáta Nobelovy ceny: „Naše univerzity hrají často úlohu sít pro formalisty.“ Jsou to tvrdá slova, jejich autor však nechce stoprocentně generalizovat. Přesto mu nevádí, že je řazen mezi kategorii myslitelů s přídomky „kritičtí, emociální, názorově vyhranění, bojovní“.

Také Heinz Schürch, povoláním vědecký spolupracovník chemického koncernu Ciba-Geigy z oboru analytické biotechnologie, náleží mezi alternativní myslitele obdařené fantazií. Od té doby, kdy německá televize vysílala pořad o jeho nekonvenčních objevech v oblasti změn a reaktivizace dědičných vlastností rostlin v elektrostatických polích, začíná se projevovat větší zájem o jeho další projekty a jejich výsledky. Dokonce i známý anglický vědec Rupert Sheldrake si vyžádal bližší podrobnosti o Schurchových objevech a technická vysoká škola v Curychu jej požádala, aby studentům přednášel o senzačních výsledcích svých pokusů. Jsou to výsledky, které většinou odporují současným vědeckým poučkám.

Na zmíněné vysoké škole si studenti sami určují přednášející hosty. O nadšeném potlesku mladých posluchačů mi vyprávěl Heinz Schurch v lednu 1994, když jsme spolu seděli v útulném obývacím pokoji jeho domku. „S mou ješitností to nemá nic společného. Jedno je však jisté a potvrdil jsem si tím svůj názor, který mi již delší dobu dodává optimismu: dnešní mládež se vyznačuje něčím, čím vědci opovrhují — přirozenou zvědavostí a zdravou touhou klást všetečné otázky. A tuto dětskou zvědavost opět musíme v sobě aktivovat, neboť v příštím století na ni budeme naléhavě odkázáni.“

Současné teorie či hypotézy jsou jistě dobré a správné — člověk přece potřebuje k pochopení minulých procesů přesně narýsované linie, které jsou všeobecně akceptovány, ale zároveň je třeba uvážit, zda by to nestálo za přezkoumáním.

Tento muž je ve svém bádání podporován Společností pro výzkum biofyzikálních hraničních oblastí, založenou v roce 1977 ve Švýcarsku; je zde zároveň prezidentem. Její seskupení čítá nyní kolem 160 členů, a to v tuzemsku i za hranicemi, a spojuje zainteresované laiky právě tak jako vysoce kvalifikované vědce. Experimentálně sleduje hraniční vědecké obory, jako je proutkaření, nebo zkoumá — spolu s emeritním profesorem reumatologie — nové alternativní metody léčení reumatických bolestí.

„Naším jediným cílem je pomáhat lidem. Naším prvořadým úkolem je zkoumat s vědeckou přesností nevysvětlené fenomény, jako jsou geopatogenní zóny nebo elektrosmog. S výsledky svého bádání v těchto hraničních odvětvích konfrontujeme tradičně uvažující vědce — neztrácíme naději, že naše informace nebudou opomíjeny a že se tak uzavře kruh k postiženému člověku.“

„Avšak vaše nynější pokusy se změnami dědičnosti rostlin v elektrickém poli byly podrobeny ostré kritice konzervativních kruhů soustředěných kolem Scientific Community,“ odpověděl jsem mu lehce provokativním tónem. „Předhazují vám, že vaše výsledky jsou v podstatě zajímavé, ale protože nejsou libovolně schopné reprodukce, jsou z vědeckého hlediska bezcenné.“

„To je pořád stejná písnička — reprodukční schopnost,“ odpověděl mi Schurch klidným hlasem. „Kdyby nějaký pokus byl na sto procent reprodukovatelný, pak už by neměl nic společného s přírodou. Proč? Protože naše životní prostředí je neustále v pohybu. Gravitace fluktuuje právě tak jako magnetické pole Země. Ani elektřina v atmosféře není stálou veličinou. Pozorují-li tedy systém enzymů, nemohu očekávat

žádné výsledky reprodukce schopné, neboť se odehrávají uvnitř jisté fluktuace. Stojíme tak před nepříjemným problémem se statistikou. Jaká měřítko máme vlastně použít? Když vezmeme 170 cm jako průměrnou výšku dnešního člověka, pak je takový případ — viděno očima statistiky — lehce popsitelný, avšak jiný lidský exemplář s výškou 180 cm nesplňuje podle téhle logiky žádná kritéria: Je to tedy člověk, co stojí před vámi, nebo to není člověk?“

„Vy zřejmě nejste velkým přítelem matematiky,“ namítám.

„Rozvoj matematické řeči by mohl našemu mozku otevřít velice zajímavé perspektivy, kdybychom si tímto způsobem vyznačili nové horizonty, a potom všechno přezkoumali matematicky. To všechno dokonale funguje pouze tak dlouho, pokud to provádí matematik na své úrovni. V okamžiku, kdy se pokusí použít matematických formulí pro přírodní vědy, stává se celá záležitost značně problematická. Změníme-li něco na matematické rovině, neznamená to přece, že se podle toho zachová také příroda.“

Schurch se proto brání jakýmkoliv dogmatickým připomínkám ke svému bádání. Na závěr se vrací k úvahám o přírodě: „Vždyť měla na svou evoluci několik miliard let. A člověk, který se objevil před několika málo miliony let, má opravdu co dohánět!“

II. Spor o střepy. Utajovaná fakta a nálezy v bádání o starověku

Bádání o starověku nám v posledních staletích odhalilo fantastické perspektivy. Stále hlouběji vnikáme do záhad minulosti a na denní světlo jsou vynášeny nové fascinující poznatky. Za těmito výsledky se většinou skrývají intelektuální počiny nejvyšší úrovně a dlouhodobé vědecké procesy.

Každé mistrovské dno má také svou odvrácenou tvář, která ovšem nemůže té lepší konkurovat, jak dobře vědí zastánci neortodoxních myšlenek. Těchto lidí je nám více než třeba, neboť stále častěji se objevují nálezy, které se naprosto vymykají současným tezím. Často je nutno zkorigovat nejrozumnější datování, objeví se důkazy svědčící o existenci určitých národů, které se podle dosavadních výzkumů na těchto místech vůbec neměly vyskytovat, nebo přicházíme na nálezy, jejichž původ nelze vysvětlit konvenčním způsobem.

Archeologové si našli vlastní cestu, jak se s podobným materiálem vypořádat: fakta a objevy, které nelze vtěsnat do ustálených schémat, nejsou prostě shledány vhodnými pro odborné diskuse. Pod nálepkami ignorance nebo falšování jsou odstraňovány z kontrolujícího pohledu veřejnosti a mizí pod milosrdným závojem zapomnění.

Není docela v pořádku, že naše oficiální učebnice a příručky záměrně opomíjejí dokumentaci kontroverzních poznatků — a přesto některé stopy napovídají o možnosti, že kdysi v minulosti uvítala naše zeměkoule návštěvníky z vesmíru.

1) Zkorigované dějiny

Z děl zabývajících se historií se dovídáme víc o autorech než o samotné historii. (PAUL REYNAUD, francouzský politik)

Jaro 1994: Časopis Der Spiegel přináší ve svém 9. čísle v článku o Sumerech nejnovější informaci, že už několik tisíciletí před Pythagorem ze Samu (kolem roku 550 př. Kr.) byl vypočten pravoúhlý trojúhelník. Facit — učebnice musí být tedy přepsány.

Moje zkušenosti mi však napovídají o něčem zcela jiném. Vždyť zástupci historického bádání jsou zpravidla dosti konzervativní. Není vůbec jejich starostí, aby úzkostlivě hájené, ale přitom už dávno překonané obrázky z historie odklidili do starého haraburdí.

Je vám známo, že například slavný útok na Bastilu 14. července 1789, který znamenal počátek francouzské revoluce, se ve skutečnosti vůbec nekonal? V té době zde bylo uvězněno pouhých sedm osob a útočníkům vůbec nešlo o osvobození téhle hrstky vězňů, ale o střelný prach, který tam byl uskladněn.

A posádka Bastily otevřela bránu, aniž kladla příliš velký odpor.

Nebo komu je známo, že neblaze proslulý francouzský lékař Joseph Ignace Guillotin, podle jehož jména dostal název popravčí prostředek, vlastně nic nevynalezl, pouze navrhl použití tohoto hrůzyplného nástroje na stínání hlav jako humánnější trest smrti.

Slavná historka o Potěmkinových vesnicích se také nezakládá na pravdě. Ruský kníže Grigorij Alexandrovič Potěmkin (1739–1791) prý nechal postavit makety vesnic, které měly předstírat kvetoucí stav venkova. Tato povídka má své kořeny v jakési soudobé novinářské kachně — neboť ony výše zmíněné vesnice skutečně existovaly.

Americký vynálezce Samuel Morse (1791–1872) si sotva může připsat sám sobě vynález telegrafu, který byl podle něho pojmenován. Otcem tohoto technického zázraku je zřejmě jeho spolupracovník Alfred Vail, který rovněž vymyslel zvláštní kódovanou abecedu.

Tuto korekturu historie techniky dokumentuje novinář Gerhard Prause v časopise Zeit. Do rubriky zkorigované historie patří i zpráva od Oswalda Itena. Podrobně dokládá, že senzační zpráva o objevu kmene Tasaday byl jen velký podvod. V roce 1971 v tropickém deštném lese na Filipínách byl údajně objeven kmen zapomenutých obyvatel z doby kamenné. Teprve po svržení diktátora Ferdinanda Marcose podařilo se novinářům Itenovi odhalit podvod z filipínské džungle. Po delším váhání mu vyprávěli místní obyvatelé, jakým způsobem byli k takové šaškárně přinuceni. Bylo to na příkaz tehdejšího ministra Manuela Elizada Jr., že museli nazí přebývat v jeskyních a předvádět novinářům a vědcům nefalšovaný život přeživších obyvatel z doby kamenné.

Tato takzvaná Tasaday-story se postarala ve své době o značný rozruch. Renomované časopisy jako National Geographic Magazine přinášely senzační zprávy o „posledních jeskynních lidech z Mindanao“. Itenovu demaskování byla naproti tomu věnována minimální pozornost. Tento čiperný novinář říká vesele: „V každém případě musí být heslo Tasaday v lexikonech zrevidováno.“

Právě tak nemilosrdně byla rozcupována sbírka pohádek od bratří Grimmů, vydaná v roce 1812. Známým badatelům v tomto oboru, Heinzovi Röllekemu a Maxovi Lüthimu se podařilo díky jejich mravenčímu úsilí shromáždit nezvratné důkazy, že mnohé ze sebraných pohádek bratří Grimmů tkví svými kořeny nepřímo ve francouzských pohádkách. Dokonce ani u ostatního vyprávění nelze vyloučit hugenotský původ.

A když už se zabýváme tím, že odstraňujeme překonané představy, zmíníme se i o dvou významných postavách — Lutherovi a Byrdovi.

Začněme Richardem Byrde (1888–1957). Jsou možná ještě pamětníci, jimž americký admirál utkvěl v hlavě jako muž, který první přeletěl severní pól. Bylo to v roce 1926, kdy Byrd a jeho kopilot Floyd Bennet předstihli své italské soupeře. Ti dosáhli severního pólu o tři dny později. Tak to alespoň tvrdí oficiální verze. Ve skutečnosti museli však oba piloti jeden motor odstavit kvůli ztrátě pohonné hmoty. Věděli, že za těchto podmínek nikdy severního pólu nedosáhnou. Kroužili tedy 14 hodin ve vzduchu a po 15 hodinách opět přistáli na Špicberkách jako vítězni přemožitelé severního pólu. Tomu se také může říkat přelet severního pólu!

Teprve po 30 letech přesně vylíčil tuto událost ve svém životopisném díle pilot Bernt Balchen, který se přátelil s Bennetem. Byrd byl sice už dávno mrtev, ale jeho bratr vyvinul na nakladatele velký tlak, aby tato část byla ze životopisu vypuštěna. V roce 1971 objevil původní verzi renomovaný novinář Richard Montague, bývalý redaktor Newsweek Magazínu. Tuto pasáž otiskl v rámci své knihy Oceans, Poles and Airmen (Oceány, póly a letci).

Redakci Nového Dudenlexikonu při rešerších pro nové vydání v roce 1991 tento fakt zřejmě unikl, a proto je zde opět uváděn Byrd jako první přemožitel pólu.

Druhý případ: Všude bývá uváděno, že Martin Luther (1483–1546) 31. října 1517 přibil svých 95 tezí

proti hlásání odpustků na vrata wittenberského zámeckého kostela. Jediný, kdo by o tom nic nevěděl, kdybychom se ho mohli dnes dotázat, by byl sám Luther osobně, neboť nikdy se za svého života nevyjadřoval v tomto smyslu. Latinská, rukou napsaná poznámka, připisovaná Johannu Schneiderovi (vykládaná jako zpráva očitého svědka), byla odhalena v roce 1961 jako nezávažná.

Lutherův znalec Hans Volz poukázal ve své studii na to, že latinská slova „me teste“ (co sám dosvědčuji), tvořící základ pro doslovný přepis coby „zpráva očitého svědka“, byla ve skutečnosti chybně přečtena. Správně to bylo „modeste“ (skromně).

Pouze v předmluvě k druhému svazku Lutherova díla (který vyšel až po Lutherově smrti) píše humanista Phillip Melanchthon (1497–1560), že Luther své teze přibil. Ovšem tato předmluva obsahuje četné chyby a omyly vztahující se k osobě Lutherově, takže i o tomto tvrzení je možno pochybovat.

Připusťme však, že tato verze nám skýtá krásný obraz a svědčí o hrdinství statečného muže, který se nebojí konfrontace a veřejně přibíjí na těžkou dubovou fortnu své teze. Jak dojemný a barvitý obrázek! Působí však až příliš krásně, aby nemohl být korigován.

Když nemůžeme věřit všemu, co jsme se ve školách dověděli, pak je dovoleno poměřovat všechny „prověřené poznatky“ se zdravou porcí skepse. Podléháme odjakživa tendencím třídit výkony a vědění našich předků do přihrádek. Jsou to přihrádky, které jsme si předtím sami s obtížemi vyrobili a které jsou často příliš těsné a úzké.

2) Burrows' Cave. Senzační objev v Americe

* Odborník je člověk, který ví všechno, anebo přinejmenším téměř všechno; je to člověk, který normálně věří, že zná všechno důležité ve svém oboru. A jestliže si nemyslí, že ví všechno, tak každopádně ví, že ostatní lidé vědí méně, a kromě toho věří, že amatéři nevědí vůbec nic. Proto s opovržením znevažuje amatéry i tu skutečnost, že jsou jim připisovány nesčetné objevy ve všech oborech. (CHARLES HAPGOOD, historik)

Celá záležitost je brizantní a měli bychom k ní přistupovat s notnou dávkou opatrnosti. Jestliže to však dobře dopadne, způsobí v archeologických kruzích zemětřesení středního stupně. Je tím míněn rozruch kolem takzvané Burrows' Cave, což je systém podzemních chodeb blíže neurčeného rozsahu, o jehož existenci nebylo donedávna nic známo. Obrazce a znaky tam objevené se nehodí do žádného archeologického schématu.

Gigantický podzemní prostor objevil Američan Russell Burrows, zkušený místní speleolog. V dubnu 1982 v jednom odlehlém údolí ve státě Illinois stoupl na kamennou desku, která se náhle uvolnila, a on se začal propadat dolů. Kdyby se duchapřítomně neopřelo lokty, zmizel by někde v hlubinách a tato kapitola by nemohla být nikdy napsána. Jako zázrakem se mu podařilo kamennou desku uvolnit tím, že ji vychýlil z rovnováhy, a otevřeným otvorem se vyprostil ze své svízelné polohy.

Pozorně prozkoumal mechanismus, který ho stál téměř život, a pak se bez váhání spustil dolů do temného prostoru. Ocítl se v jeskyni, jejíž stěny byly vyzdobeny podivnými figurami a znaky a na kamenný portál upřeně zíral vytesaný obličej.

Burrows vyjel úlekem a polila ho hrůza, což nikdy předtím při svých průzkumech jeskyň nepocítil. Rozhodl se proto podzemní prostor okamžitě opustit a otvor, jímž sem vnikl, zakryl balvanem. Ale „zvědavost mu nedala, a tak se sem v nejbližších dnech opět vypravil. To co tu v následujících týdnech a měsících nacházel, předstihovalo i jeho nejodvážnější očekávání. Bylo mu jasné, že narazil na velice rafinovaný systém jeskyň a podzemních chodeb. Také zde byly stěny bohatě vyzdobeny různými znameními a kresbami, na zemi se nacházely kameny s rytinami a nad nimi podivné hlavy vytesané z kamene, které zřejmě sloužily jako lampy, protože strop byl černý a jakoby začouzený.

A opět plynuly dny a týdny vyplněné usilovnou prací — na konci tohoto období však čekalo překvapení. V jedné z dlouhých chodeb, v jejichž stěnách byly zatarasené kamenné vchody, se rozhodl, že prorazí

jeden z těchto vstupních otvorů. Nebyl to lehký úkol, ale po delší námaze se mu podařilo uvolnit jakýsi provizorní vchod. Hned zkraje ho zarazil příšerný zápach. Posvítíl si do prostoru a téměř mu vyrazilo dech to, co tam spatřil. Na mohutné kamenné desce ležela kostra a vedle ní sekery, hroty oštěpů a různé kovové předměty.

Snažil se zvětšit otvor, aby se mohl protáhnout dovnitř. Byl celý zpocený námahou i rozčilením, dusil ho dávivý kašel; to mu však vůbec nevadilo — všude bylo spousta měděného a bronzového nářadí a také několik nádob. Mezi těmito předměty občas ve světle jeho lampy zasvítily ozdoby ze zlata.

Srdce mu divoce tlouklo. Myšlenky se mu honily hlavou. Co se proboha může nacházet za ostatními kamennými portály? Rozhodl se prorazit vchod i do další komory. Tam narazil na tělesné pozůstatky ženy a dvou dětí. Byly zřejmě zabity nebo obětovány. Na kostech byly patrné stopy po zranění.

V roce 1987 otevřel Burrows další prostor, který dnes označuje jako hlavní hrobku. Vchod byl uzavřen mohutným kamenným kolem, pokrytým stejnými záhadnými znaky, na jaké už tolikrát narazil. Také tento zátaras zdolal, a konečně vstoupil do rozlehlého prostoru, kde stál gigantický kamenný sarkofág, obklopený zbraněmi a mnoha sochami lidí a zvířat. Páčidlem otevřel víko sarkofágu: ležela zde další rakev celá ze zlata — a v ní v plátně zabalená mumie.

Russell Burrows tu stál omráčen. Vzápětí však jeho údiv vystřídal pochybnosti. Co má teď dělat? Má ohlásit svůj objev státu a přenechat bádání jemu neznámým lidem? Nebo má sám vyhledat vhodné osoby? Rozhodl se pro druhou alternativu. Tehdy ještě nebyla vyřešena otázka vlastnického práva, a kromě toho se obával vpádu dobrodružných hledačů pokladů, jakmile vejde ve známost záležitost se zlatem.

A tak začal předkládat kameny a fotografie k posouzení odborníkům. Jejich reakce byly vždy totožné a pro našeho speleologa to bylo jako studená sprcha: nálezy se nehodily do žádného příslušného schématu; nápisy, i když se podobaly znakům z nejrůznějších kulturních oblastí, nemohly být rozšifrovány; kresby, které působily velice amatérsky, byly označeny za falza. Kromě toho Burrows nechtěl nikomu prozradit místo nálezu, což ještě víc znásobovalo pochybnosti odborníků. Poté, co známí experti vyjádřili oficiálně svá negativní stanoviska na pravost nálezů, byla celá záležitost vyřešena. Žádný archeolog nebyl ochoten zabývat se kuriózními objevy a celá věc byla uložena do neblaze proslulé truhly pro umělecké podvrhy.

Je však možné, aby objev Burrowsovy jeskyně byl tak jednoduše smeten ze stolu jen proto, že neodpovídá současným vzorům pro výklad? Od onoho okamžiku, kdy bylo oznámeno konečné vědecké stanovisko, se vedou mezi americkými odborníky, zabývajícími se pravěkem lidstva, vášnivé diskuse. Jim Whittall z archeologického střediska v Long Hill pokládá celou záležitost za velkolepý podvod, přesto však dodnes nevyjádřil své konečné stanovisko.

Dorothy Haydenová, vedoucí Amerického institutu pro archeologický výzkum v Mt. Vernon, je s Whittallem zajedno: „Jsem dokonce přesvědčena o tom, že v Burrowsově zprávě jsou nanejvýš dvě tři slova pravdivá,“ napsala mi ve svém ostře zaměřeném dopisu. Nabízí vlastní nezvratné důkazy, že zlaté předměty, které popisuje Burrows, jsou zhotoveny z olova a přetřeny zlatou barvou. Připouští sice, že „v Burrowsově sbírce se možná nachází pár pravých kousků, ovšem naši archeologové mají obavy, že by tyto artefakty mohly pocházet ze známých hrobů“.

Pozitivní slova naproti tomu nachází Jean Huntová, vedoucí Louisiana Mounds Society. „Jsem osobně přesvědčena o tom, že celý systém jeskyní, jak jej popisuje Burrows, skutečně existuje,“ řekla mi v roce 1993. „Pro můj názor hovoří především dvě věci. Za prvé kvantita a kvalita nalezených artefaktů: zdá se mi velice nepravděpodobné, že by někdo byl schopen za tak krátkou dobu vyrobit zmíněné množství uměleckých předmětů. Kromě toho mi sdělila jistá osoba, jejíž důvěryhodnost je pro mě mimo veškeré pochybnosti, že podzemní chodba, jak ji Burrows popisuje, i umělecké předměty skutečně existují. Ona osoba se dovolává pramenů, kterým stoprocentně důvěřuje.“

Kdo však vybudoval tento podzemní tunel? A jací lidé tam byli kdysi pohřbeni? Renomovaný vědec dr. Joseph Mahan, zakladatel a předseda Institutu pro studium amerických kultur (ISAC), došel na

základě svých rešerší k překvapivému závěru. V roce 1991 prohlásil na konferenci pořádané ISAC před širokou veřejností: „Lidé, kteří v Burrows' Cave byli pohřbeni, jsou — podle mého názoru — králové slunce; byli pochováni společně se svými ženami a dětmi, s oděvy i výzbrojí a právětak i s potravinami, které potřebovali na posmrtnou cestu. Tito zemřelí polobozi byli potomci oněch nesmrtelných mimozemských bytostí, které kdysi sestoupily na Zemi v ohnivých korábech, nějakou dobu zde pobýly a zde prováděly manipulace s geny. Takto vzniklé bytosti učily věcem, které měly být předávány z generace na generaci; naučily vypořádat se s nemocemi, moudře vládnout, naučily lidi rovněž nejruznějším uměním — od plavby po architekturu. Když opět opouštěly Zemi, slíbily, že se jednou vrátí.“

Na kamenech nalezených v této jeskyni jsou znázorněny podivuhodné věci. Vedle zvláštních znaků lze dobře rozeznat postavy s křídly, napůl lidské, napůl zvířecí, postavy s helmami, nebeská plavidla, jakési pyramidy — a také předměty, které připomínají hodiny nebo astronomické mapy.

V roce 1992 založila skupina vědců, zainteresovaných v celé záležitosti, výbor, v jehož čele stanul profesor z univerzity ve Wisconsinu. Ve stejném roce publikoval James Scherz pečlivě rozpracovaný dokumentační materiál s bohatým obrazovým doprovodem o případu Burrowsovy jeskyně.

24. srpna 1993 mi Scherz zaslal šestistránkový dopis, kde polemizuje s četnými námitkami ze strany skeptiků — a mimo jiné reaguje rovněž na ostře kritické připomínky Dorothy Haydenové a jednoznačně se staví na stranu Russella Burrowse. 14. března následujícího roku profesor z Wisconsinu prohlašuje: „Příležitostně je o nás rozšiřováno, že na nás byla vznesena obžaloba v souvislosti s touto záležitostí — to samozřejmě není pravda. Takové pověsti postrádají jakýkoliv reálný základ, ovšem na druhé straně mě nijak nepřekvapují, neboť odpovídají jistým stránkám lidské povahy — někteří lidé si velice přejí, aby Burrowsovy nálezy byla falza. Ale já vás mohu ujistit, že jsou pravé. A jsou velice staré. „

Podrobnou zprávu jsem obdržel také od Bucka Trawickyho, který patří k nadšeným spolupracovníkům tohoto nově utvořeného výboru: „Znám Russe Burrowse velice dobře a stoprocentně mu důvěřuji,“ napsal mi Trawicky v dopise z 30. července 1993. „Kromě toho nemá ani potřebné schopnosti, ani peníze, aby zfalšoval všechny artefakty, které jsme měli možnost vidět. Já sám jsem byl spolu s Burrowsem, Scherzem a Fredem Rydholmem v údolí, kde se nachází celý jeskynní komplex, i když jsem samozřejmě nebyl dole... Vchod je v současné době uzavřen, neboť majitel pozemku má pochopitelný strach, aby jeskyně nebyly vyplundrovány, kdyby jejich lokalita byla zveřejněna. Dokonce ani sám Burrows nebyl v posledních letech v podzemních prostorech. Snažíme se najít legální cestu, aby byl umožněn vhodný průzkum jeskyň. Kromě toho uvažujeme o eventualitě zaznamenat celé naleziště na video kameru.“

Videofilm nebyl dosud natočen; byly pouze uveřejněny fotografie z podzemních chodeb v časopisu The Ancient American. Vydavatel otiskl při této příležitosti obsáhlý rozhovor s Burrowsem.

Uvádím některé výňatky ze zmíněného interview:

„Russelle Burrowsi, kdy konečně spatříme vámi objevený jeskynní komplex?“

„V první řadě je zde zákon státu Illinois, který brání zveřejnění celé záležitosti. Úmyslem majitele pozemku je ponechat obsah jeskyň nedotčený; obzvláště se to týká pozůstatků lidí, kteří jsou tam pohřbeni. Chceme zabránit tomu, aby jejich ostatky byly odtransportovány do muzea jen proto, aby se uskladnily někde do sklepení a tam podlehly zkáze. Podle našeho názoru mají zůstat mrtví tam, kde jsou.“

„Proč nechcete spolupracovat se státem?“

„Podle tamního zákona archeologické naleziště i se svým obsahem připadá automaticky státu, stane-li se tento případ veřejným zájmem a to i tehdy, jde-li o soukromý majetek. To platí i pro případné vykopávky nebo jiné tam vykonávané studie. A pokud bude tento zákon platit, pak ani já, ani majitel pozemku nezveřejníme místo nálezů.“

Já sám jsem v roce 1989 uzavřel vchod do podzemí, a to ještě dříve, než článek zákona vešel v platnost, a žádný člověk se tam od té doby nedostal. Nemám zájem na tom, aby celé naleziště bylo poničeno jen z toho důvodu, aby byla dokázána jeho autentičnost. A tento názor zastává i majitel pozemků.“

„Proč se profesor Scherz s panem Rydholmem dosud nedostali dolů do jeskynního prostoru?“

„Oba se začali zabývat celou věcí teprve od roku 1989, tedy v době, kdy jsem vchod zavřel. Oba již v dotyčném údolí byli a vědí, kde se jeskyně nalézají. Právě tak je jim známo jméno majitele i jeho starost o budoucnost celého naleziště.“

Podobný průběh jako Burrowsova aféra mělo objevení Cosquerovy jeskyně v jižní Francii. Profesionální potápěč Henri Cosquer narazil v roce 1985 v hloubce 37 metrů na vchod do jakési dlouhé chodby; když jí proplul, dostal se do výše zmíněné groty, která byla jen zčásti zaplněna vodou; její stěny byly vyzdobeny velice působivými kresbami zvířat. Prehistorik Jean Courtin sice prohlásil jeskynní malby za pravé a to po důkladném prozkoumání — ale ostatní vědci označili kresby za podvrh. Důvod jejich nedůvěry: tato grotta se nehodila do tradičních badatelských konceptů. Nalezená ohniště se zdála ve srovnání s ostatními nálezy na zeměkouli příliš stará.

Rovněž nad některými zobrazeními kroutili odborníci hlavami. Například jedna stylizovaná ruka měla jen tři prsty, zatímco jiná kresba podle názoru zoologa Françoise de Sarre z Nice (zná objevitele osobně a celou záležitost podrobně prozkoumal) pravděpodobně zobrazuje takzvané „kryptozvíře“, což je dávno vymřelý zvířecí předchůdce. Tento vědec říká: „Myslím tím na megalotaria longicollis, kterou popsal dr. Bernhard Heuvelmans ve své knize Po stopách mořských oblud. Napsal jsem o tom svému příteli, který je světově uznávaný jako otec kryptozoologie, a upozornil jej na toto zobrazení. On jen vydechl: Podivuhodné!“

Zbývá ještě dodat, že mezitím několik amatérských badatelů našlo smrt pod vodou, když chtěli vniknout do jeskyně, a proto je nyní Cosquerova jeskyně pro veřejnost uzavřena.

Je zajímavé, že ve Španělsku se odehrálo něco obdobného. V roce 1990 bylo v Zigoitii oslavováno objevení neuvěřitelně zachovalých jeskynních maleb, které „známí archeologové z Baskicka již při prvním ohledání označili bez veškerých pochybností za pravé, a jejich stáří odhadli na 13 000 let“. Odborný svět si sliboval od precizního prozkoumání těchto fascinujících maleb zcela nové poznatky o umění jeskynních lidí a objeviteli, studentu historie, byla udělena vysoká odměna.

O dva roky později byly malby demaskovány jako mistrovské kopie tak znělo mínění odborníků. Zarazil je především stylizovaný mamut s rohy: „Takového nedopatření by se člověk doby kamenné nemohl dopustit!“ ujišťovali se učené pány navzájem a potřásali šedivými hlavami.

Také tato záležitost má svou obvyklou dohru. Za prvé dotyčný student historie zatvrzele odmítá obvinění z falšování a za druhé všech 20 zvířecích podob a 49 jiných kreseb bylo naneseno barvami stejných substancí, kterých používali lidé doby kamenné.

Stali se z nás lidé velice opatrní, a proto jsou nálezy a objevy, které se momentálně nedají konvenčně vysvětlit, ocejchovány hanlivým přídomek falzifikátů. Napadá nás myšlenka, že se to na naší zeměkouli hemží snaživými falzifikátory, že tu existují dokonce celé mafie podvodníků podobného druhu, kteří ve dne v noci vymýšlejí nové, zběsilé věci a pak celé měsíce, a dokonce celé roky tráví v přípravách svých falšovaných artefaktů.

3) Mrtvoly v ledovci a jejich záchrana. Akademická truchlohra

* Vykopávání archeologických nálezů znamená zároveň i jejich ničení. (GISELA HELLENKEMPEROVÁ-SALIESOVÁ, archeoložka)

Slavný Ötzi, muž z ledovce, dostal konkurenci. Je to žena a byla nalezena v létě roku 1993 ve věčném sněhu Sibíře. Tato 2500 let stará ženská mumie byla prý — podle názoru odborníků — mladá atraktivní

princezna.

Obě zledovatělé mrtvoly z Rakouska a Ruska spojuje společný osud — nejprve byly se slávou objeveny a pak uskladněny za téměř skandálních podmínek. Ruská princezna je v současné době poseta houbami, které ji sice pomalu, ale o to důkladněji rozleptávají; k tomuto zjištění došel přímo na místě soudní lékař Rudolf Hauri z Institutu pro soudní lékařství univerzity v Curychu. Hauri: „Také hlava mumie už odpadla. Je to skutečná tragédie u tak cenného nálezu.“

Příčinu lze hledat v nevyhovujících podmínkách pro uchování tohoto „cenného nálezu“. Od samého začátku leží vzácné tělesné pozůstatky v sibiřském skladu sýra, kde v důsledku špatných klimatických podmínek rychle vysychají. Dosud se nenašly potřebné finanční prostředky pro odborný převoz do Moskvy.

12. dubna mě Hauri informovalo truchlivé skutečnosti: „Tamní situace je přímo strašlivá. Ruským kolegům chybí v podstatě všechno. Jestliže se to v nejbližší době nezmění, pak je nález — z vědeckého hlediska nazíráno — dokonale ztracen. Je tu sice jakási nepatrná naděje, že mumie bude přece jen převezena do Moskvy, ale dnes je zachováno ve srovnání s původním stavem — pouhých třicet procent.“

„A jak vůbec k tomu mohlo dojít?“

„Na negativním průběhu celé záležitosti má svůj podíl také National Geographic Magazine, který si pro sebe zajistil exkluzivní filmovací práva, aby natočil nález přímo na místě,“ vysvětloval Hauri. „Při filmování došlo k značným průtahům, teplota dosahovala tehdy dvaceti stupňů a mrtvola se pochopitelně značně zahřívala. Ležela na slunci déle než týden! A korunu všemu nasadil převoz do Novosibirsku. Rozmrazené pozůstatky byly naloženy do vrtulníku, který však vzápětí byl nucen nouzově přistát; mrtvola byla přeložena na nákladní vůz. Ten se kodrcal cestou necestou až k místu určení — skladišti sýra. Tam bylo uloženo vše, co po transportu ještě zůstalo — a je to tam dodnes za nepředstavitelných podmínek. Je to bez nadsázky vědecká katastrofa. Podíváme-li se na fotografie, které byly pořízeny krátce po vyjmutí z hrobu, můžeme dobře rozeznat nádherné tetování na končetinách. Nyní jsou tyto kresby již nečitelné.“

„Jakým způsobem byl hrob objeven?“ zeptal jsem se po chvíli.

„Začalo to všechno tím, že ruští vědci se museli poohlížet po nových finančních zdrojích. Přitom si vzpomněli na zbytky pohřebiště, na něž narazili ve čtyřicátých letech. Otevřeli dosud nedotčenou schránku a objevili tam zledovatělou mumii.“

Dnes zbývá k odkrytí ještě jeden hrob. Je největší a nejkrásnější a s největší pravděpodobností by mohl skrývat tělesné ostatky krále. Uvažuje se o tom, že ještě letos v létě by mohl být otevřen. Z tohoto důvodu musíme naléhavě hledat alternativní cesty i prostředky, aby se zde neopakovala stejná kardinální chyba. Kromě toho jsme mezitím připravili několik vědeckých publikací, které mají brzy vyjít.

Při této příležitosti jsme nemohli ušetřit ani vlastní řady jistých výtek. Na naše hlavy padaly dotazy, proč jsme celou věc přetřásali ve sdělovacích prostředcích, ale podle mého mínění je to stále nejlepší a nejjednodušší cesta, jak veřejnost zainteresovat pro určitou věc.“

Ötziho čekaly po jeho objevení podobné průšvihy. Když 19. září 1991 uvolnil ledovec jeho tělo, které skrýval několik tisíc let, netušil tehdy ještě nikdo, že z téhle apartní konzervy se dočasně stane nejvýznamnější Rakušan, kvůli jehož pitvě a ohledání se budou přít mnozí vědci.

Celé dny po svém objevení ležela mrtvola Jihotyroláka bez dozoru v ledu. Teprve Reinhold Messner a jeho společníci odhrabali holemi mrtvého až po stehna, a přitom samozřejmě rozcupovali ovinutí jeho lýtek. Jedna dáma, která tam byla rovněž přítomna — manželka známého folkloristy — sebrala nádobu z březové kůry, ležící vedle, a odevzdala ji teprve po dvou měsících příslušným vědcům — ovšem v dosti dezolátním stavu. A k dovršení všeho nejhoršího zplundrovali místo nálezu jihotyrolští karabiniéři a odcizené části vrátili badatelům až po týdnech.

Mezitím se v tisku objevovaly nadšené články opatřené palcovými titulky, ale žádné archeologické bádání se nekonalo. Místo toho vyslala rakouská televize helikoptéru a na vlastní pěst prozkoumávala naleziště. Dokonce ani věhlasný profesor soudního lékařství, Rainer Henn, nepokládal za nutné vzít s sebou nějakého příslušného vědce, aby se společně s nimi zúčastnil této výpravy. Nelze se tedy divit, že profesor archeologie Konrad Spindler z univerzity v Innsbrucku, který se později výlučně zabýval tímto nálezem, se dověděl o uložení mrtvoly teprve z novin.

Archeoložka Elli Krieschová: „Na profesora Henna čeká televize. Kamera běží. Jelikož Henn nemá s sebou žádné nářadí, což je dost nepochopitelné, musí si od kolemstojících vypůjčit lyžařské hole.“

Když se Hennovi po značném úsilí podařilo mrtvolu z ledu vyprostit tím, že tloukl delší dobu holemi do ledu, začala velká show před kamerou. Henn co chvíli nadzvedával mrtvolu, pak ji zase nechal spadnout, otočil ji na jednu stranu, pak zas na druhou, až konečně nechal kostru potaženou kůží na pokoji a začal popisovat vzácný nález do mikrofonu. Kromě toho při svém zběsilém předvádění neustále štouchal holemi do terénu, kteroužto činností značně narušil naleziště.

Věc je jasná: nejprve měli být informováni archeologové, ti by mrtvého vyřízli z terénu pilami, což by jistě nebylo snadné, ale tento způsob by zaručil uchování nálezu v neporušeném stavu. Místo toho byl muž z ledovce odtransportován pohřebním podnikem, byl rozmrazen a vložen do rakve; předtím mu však byla zlomena levá paže. Obdukcí mohlo být přece jen zabráněno, neboť Henn si vzpomněl v poslední chvíli na to, že měl informovat své kolegy z archeologie. Konečně nestálo vědeckému vyhodnocení nálezu už nic v cestě.

Bohužel Konrad Spindler brzy vytvořil vědecký monopol na bádání o rakouském ledovém muži; nad touto věcí kroutili mnozí zasvěcení nevěřícně hlavami. Například v renomovaném časopise Bild der Wissenschaft je pan profesor sice uznáván jako významný vědec, ale zároveň je jeho ústav obviňován, že je „bermudským trojúhelníkem ve vědeckých informacích“. V zajetí jakési diletantské strategie trhu přivlastňuje si rakouská univerzita výhradní autorské právo na fenomén, který de iure sice patří italskému státu, ale přesto je majetkem celého lidstva.

Tento vědecký časopis se příliš nemýlil. Již přes dva roky zadržuje innsbrucký institut informace a fotografie o nález v ledovci. Zainteresovaní vědci musí mlčet a nezávislí autoři, kteří chtěli publikovat o nález Ötziho, byli zastrašeni, že proti nim budou podniknuty příslušné právní kroky. Výše zmíněný časopis napsal: „Vědecká svoboda byla suspendována. „

Rudolf Hauri z univerzity v Curychu rovněž nesouhlasí s tímto monopolem ve vědeckém bádání. Nemůže být srozuměn s některými metodami argumentace, jichž používali archeologové: „Bylo mi již jednou z jejich strany předhazováno, že jsem v jedné své přednášce pronášel příliš opatrné výpovědi, že prý jsem měl jisté věci vyjadřovat určitěji. Proti tomu jsem se ovšem ostře ohradil. Nebylo by to ode mne čestné!“

4) Potíže s datováním

* Rozdíl mezi Pánembohem a některými archeology bývá většinou v tom, že Pánbůh už nemůže měnit minulost. (ERICH VON DÄNIKEN, autor)

V roce 1980 sovětští archeologové objevili na území Uralu celou řadu skalních kreseb, jejichž stáří bylo předběžně odhadnuto asi na 14 000 let. Na začátku devadesátých let se skupině západních odborníků z Holandska let poprvé naskytla příležitost navštívit tato místa a podrobit přísnému zkoumání malby v jeskyni Ignatievskaja (nacházející se několik stovek kilometrů jihozápadně od Jekatěrinburgu — dříve Sverdlovsk). Učené dámy a učené pánové doslova užasli: mezi zobrazenými mamuty, bizony, koňmi a jeleny se nacházel také jeden velbloud. Byla to však nemožná věc, protože podle oficiálního mínění se na tomto území žádní velbloudi nevyskytovali.

Avšak i vědecké názory mohou mít jen určitou dobu platnosti, a tak se prozatím vychází z toho, že tyto kresby jsou zřejmě ovlivněny kontakty s jižními kulturami. Naproti tomu zůstává stále nevyřešena otázka, proč zobrazení mnohých zvířat neodpovídá jejich skutečnému vzhledu, proč mamut je znázorněn

s lidským chodidlem?

Na skalních kresbách jsou však ještě další zajímavosti. Je tu znázorněn bizon, z jehož břicha vychází šrafovaná čára, která po krátkém přerušení končí mezi nohama stylizované ženy. 28 bodů seřazených do tří linek je pak vyznačeno mezi jejími stehny. „Jestliže tyto body znázorňují plodné a neplodné dny jejího cyklu, pak by to byl neuvěřitelný revoluční objev,“ prohlásil tehdy jeden z přítomných vědců. „To by totiž znamenalo, že už v oněch dobách měli lidé detailní vědomosti o reprodukčním systému!“

Naši předkové z doby kamenné, žijící na Urale, portrétovali velbloudy a přitom si pohrávali s moderními metodami, jak zabránit početí — to je doopravdy nekonvenční představa a stěží by našla umístění v dnešních učebnicích. Tomu kdo, se v rámci zhodnocení podobných objevů zabývá odbornou literaturou, by neměla ujít ani starší díla, vydaná před padesáti i sto lety. Zajímáme-li se o alternativní názory a teorie, skrývají tyto staré texty často pravé poklady, neboť nejsou poznamenány přehnanou intelektuální ješitností, jež nám často zakrývá pohled na zajímavé detaily.

Četba těchto starých spisů má nejen své kouzlo, ale je pro hloubavé duše v mnohém velice inspirující. V dnešní době, při záplavě literatury a stále přibývajících nových teoriích, nastává přísná informační selekce. To, co nepodporuje nové úvahy, se automaticky vyřazuje a v rámci očisty se hází přes palubu. Také tehdy, když se nové teorie prokážou jako mylné nebo neudržitelné, zůstávají stopy za vyřazenými myšlenkami zahlazený.

Čím více je na sebe nakupeno informací, tím více se jich rovněž ztrácí. Je skutečně nejvyšší čas, abychom nezapomínali na starou literaturu a stále častěji se k ní vraceli — vždyť v době kosmických letů a s tím nově získaných poznatků se nám otevírají dveře do fascinující oblasti alternativních souvislostí.

Michael A. Cremo a Richard L. Thompson, dva američtí autoři, zastávají stejné názory. Přemýšlet o novém znamená pro ně přemýšlet zároveň i o stávajících názorech. Ve svém obsáhlém díle nazvaném Zakázaná archeologie, jež čítá přes 900 stránek, uvádějí stovky případů z odborné literatury, dokazujících, že se současným datováním to není vždycky v pořádku. Jsou to případy, které nejsou v dnešní odborné publicistice příliš vzácné. „Mluvíme-li o potlačování určitých zpráv,“ říkají autoři ve své předmluvě, „máme na mysli v odborných kruzích přetrvávající snahy předkládat veřejnosti nové poznatky v usměrněném výběru. Různé kategorie průkazného materiálu bývají z našeho zorného pole pečlivě odstraňovány.“

Tito dva neúnavní Američané pořídili seznam odborných statí, které připouštějí interpretaci, že už před miliony let mohli žít lidé, kteří se nám v mnohém podobali. Oba badatelé narazili v oficiální odborné literatuře na tak obdivuhodné věci, jako je například nález zkamenělého otisku podrážky obuvi, starý pět milionů let. Neméně udivující jsou nápisy a opracované předměty, které byly nalezeny v geologických vrstvách pocházejících z doby, kdy se podle oficiálních vědeckých názorů nemohly na této planetě vyskytovat žádné člověku podobné bytosti.

Dalším podobným jevem, jímž se autoři ve svém díle zabývají, je záhada s kovovými koulemi z Jižní Afriky. V jednom dole na pyrophyllit u Ottosdalu narazili horníci na podivné koule, které měly na svém povrchu vyryté rýhy. Nejvíc matoucí na celé věci je skutečnost, že tyto krásně vy tvarované artefakty — logicky uvažováno — musely být vyrobeny nebo vzniknout v době, kdy tu ještě pyrophyllit neexistoval — to znamená před nějakými 2,8 miliardami let! Oba autoři se spojili s Roelfem Marxem z muzea v Klerksdorp, do jehož rukou mezitím tyto nálezy přešly. Kurátor sice potvrdil v roce 1984 jejich existenci, ale zároveň poukázal na chybějící odborné publikace na toto téma.

Nezávisle na zmíněných autorech se tajuplnými koulemi zabýval i známý luštitel záhad Erich von Däniken. Cituje jistého důlního inženýra: „Nacházíme je nejméně již dvacet let, a to vždy ve stejné vrstvě pyrophyllitu. Nemáme nejmenší tušení, odkud tyhle kovové koule pocházejí, co znamenají a jak se vůbec octly v pyrophyllitické vrstvě, staré miliardy let. Mnohé z těchto záhadných koulí si sebrali dělníci anebo návštěvníci dolu... Časem jsme si na to zvykli a kopali jsme do nich nohama. Odhaduji, že jsem jich viděl stovky.“

Kurátor muzea z Klerksdorp si vzal několik těchto předmětů jako exponáty a jeden z nich, který měl tvar vejce, uložil na stojánek z umělé hmoty a zakryl skleněným poklopem, aby si jej veřejnost mohla také prohlédnout.

Co se potom událo, je natolik zajímavé, že zde uvádím Marxovu výpověď: „Po několika týdnech jsem zpozoroval, že se vejce pootočilo. Strana s pyrophyllitem, která předtím směřovala ke stěně, ležela nyní vpředu ve směru k divákovi. Napřed jsem se rozčilil, protože jsem se domníval, že někdo z mých spolupracovníků nebo třeba uklízečka nadzvedli skleněný poklop a vejce otočili.

Otevřel jsem tedy vitríčku, vejce umístil do původní polohy a přilepil poklop ke stojánku. Již po několika dnech jsem zpozoroval, že se ta věc opět začala otáčet. Nyní jsme již všichni pozorně sledovali, jak se kovové vajíčko otáčí — za 128 dní rotovalo jednou kolem své osy... Stejný fenomén jsme zaznamenali i u ostatních kovových koulí, pocházejících z dolu Wonderstone.

Chtěl jsem si na místě zjistit pravdivost historie jihoamerických zázračných koulí a v roce 1994 jsem se vydal do muzea v Klerksdorp. Roelf Marx mi potvrdil existenci zpropadených koulí, ale zároveň mě varoval, abych se nepouštěl do nějakých spekulativních závěrů: „Klerksdorp leží v jedné z největších světových oblastí pro těžbu zlata. A díky této činnosti se u nás dost často chvěje země. Věřím, že jediné to způsobilo rotování koulí — to je podle mého názoru nejlogičtější vysvětlení.“

Bylo by to jistě dostatečné vysvětlení, kdyby tu nebyl čtenář Ancient Skies, Miloš Danko, z bývalého Československa. Když se dočetlo jihoafrických zázračných koulí, nebylo to pro něho nic nového, neboť pocházel z Mostu, města ležícího v uhelné pánvi; zde se rovněž nacházely podobné předměty. Jak Danko ve zmíněném časopisu píše, liší se evropské koule svým materiálem (sopečné minerály) od jihoafrických artefaktů, ale vyznačují se rovněž třemi výraznými rýhami. A právě tak mají stejnou vlastnost — důsledně se otáčejí směrem k severnímu pólu.

Ať už se na to díváme z té nebo oné stránky, jedno je nad slunce jasnější: zdá se, že tu něco nesouhlasí s datováním našeho pravěku, jinými slovy — s historickým obrazem, který nám prezentují dnešní učebnice. Nové teorie bývají obvykle až s úzkostlivou rychlostí smeteny ze stolu a označeny jako archeologicky relevantní představy. Kolik se vynořilo v posledních desetiletích kategorických soudů, které s absolutní moudrostí a definitivní platností udělaly konec dohadům nad nálezy z Palenque nebo z plošiny Nazca!

Napadlo vás také někdy, že datování záhadných megalitů, zbytků kostí nebo jiných reliktiů našich předků, by mělo být zkorigováno a posunuto daleko zpátky? Stačí nám jen letmý pohled do světového tisku. Dovídáme se, že podle výzkumů amerického vědce Richarda Mac Neishe v jeskyni na poušti v Novém Mexiku žili na americkém kontinentu lidé před více než 36 tisíci lety. Dosud převládalo v odborných kruzích mínění, že první lidé pronikli na tento kontinent nejdříve před 14 až 17 tisíci lety a přešli sem ze Severní Asie přes Aljašku.

Ještě mnohem dřívější datování týkající se osídlení amerického kontinentu zastává brazilsko-francouzská archeoložka Niede Guidon. Přednedávnm narazila u Sao Raimundo Nonato na vyhlazené kameny a ohniště, které — podle údajů z časopisu Nature — jsou odhadovány na neuvěřitelných 50 tisíc let. Mezi evropskými archeology se nyní šíří názor, že dějiny Ameriky by měly být radikálně přepsány. Z toho ovšem mají pramalou radost jejich američtí kolegové; nechtějí totiž přiznat, že člověk, ovládající jen ty nejjednodušší technologie, pronikl až do Jižní Ameriky, poznamenává kanadský archeolog Alan Bryan. „Zpochybňují vše, co se jim nehodí do jejich schůdné teorie.“ Když by přijali tezi, že osídlování jejich kontinentu bylo odstartováno již před 50 tisíci lety, vyvstal by zde velký problém transportu, neboť učené pánové i učené dámy jsou zajedno v tom, že přes moře by to nebylo možné.“

Do stejného schématu se řadí i další zpráva. Byla otištěna 13. listopadu 1993 v rakouských novinách Standard a pojednává o nálezů lidských kostí ve skalní jeskyni nalézající se 3 tisíce metrů nad mořem ve státě Colorado. Ty pozůstatky jsou staré neuvěřitelných 8 tisíc let a jsou nejstarší, jaké byly nalezeny v takové výšce; dokazují — podle slov známé archeoložky profesorky Patty Jo Watsonové z Washingtonské univerzity — že „lidé v té době museli být inteligentnější a zdatnější, než za jaké je

pokládáme“.

Také Američan Alfred Conway z Vero Beach udělal zajímavý objev. Podle údajů Dorothy Haydenové z Amerického institutu pro archeologický průzkum z roku 1985 zpozoroval během svého přeletu nad floridským pobřežím pyramidu pod mořskou hladinou. Tento ctihodný muž musel zřejmě podlehnout silným halucinacím, vždyť v opačném případě by to znamenalo, že kamenná stavba byla vytvořena ještě předtím, než stoupla hladina oceánu. A to by zároveň znamenalo, že by k tomu došlo tisíce let před budováním známých pyramid! Proto nám nezbyvá než věřit archeologům, jejichž ústy nás ujišťuje Jim Miller, že šance na existenci takových staveb „je menší než jedna k milionu“. Je však zvláštní, že ve vodách Rock-Lake, 34 km východně od Madisonu v jižním Wisconsinu, byl učiněn podobný objev — těsně pod hladinou se nachází stavba ve tvaru pyramidy. (Frank Joseph věnoval v roce 1992 tomuto fenoménu celou knihu.)

Při takovém nezájmu o objevy podobného druhu se nelze divit, že systém tunelů pod Jeruzalémem byl definitivně označen za přírodní jev; původně byl znám jako „uměle založený jeskynní systém“, jemuž bylo naměřeno 40 tisíc let (podle časopisu Science z prosince 1991).

A dovídáme-li se přímo z úst profesora Manfreda Korfmanna, vedoucího vykopávek, že „Trója je mnohem starší, než se dosud předpokládalo“, pak máme konečně jasno: všechna vědecká i populární zveřejnění tohoto druhu vyhlašují antedatování.

Nejsou mi však známy nálezy dokazující schopnosti našich předků, datované s posunem směrem do přítomnosti. Vysvětlení je jednoduché: tato tzv. metoda C 14 provádí „cejchování“ pomocí dendrochronologie. (Používá se k tomu dřeva, jehož stáří lze přesně určit principem C 14.) Velkým překvapením pro archeology byla skutečnost, že veškerá předešlá datování pro tisíciletí před Kristem se prokázala jako příliš mladá. Mnohé předměty a stavby, jejichž věk byl až donedávna nepopiratelný, musely být nyní pře datovány. A jejich nově zjištěný věk bude platit jako vědecké dogma tak dlouho, dokud se nepřijde na novou, ještě přesnější metodu. A celá hra se bude opakovat.

Nemilá záležitost kalibru C 14 je jedna stránka věci; je však nutno vzít v úvahu i druhou stránku: úzkostlivou opatrnost učených dam a pánů při formulování nových hypotéz. Přitom se však otvírají před námi nové fascinující horizonty, plné překvapení. Je naprosto jasné, jaké problémy by vznikly. Artefakty a ostatní poznatky by byly uznány za mnohem starší, a tím pádem by bylo mnohem obtížnější formulovat nová vysvětlení, klást si otázky, odkud naši předkové získali v té době tak nepochopitelné schopnosti. A zde před námi vyvstávají otázky, jež téměř berou dech. Bádání o pravěku potřebuje zřejmě nového Velikovského.

5) O příčných vazbách a myšlení

* Příliš mnoho vědění může být škodlivé, obzvláště tehdy, pokládáme-li myšlenkové metody, s tímto věděním svázané, za neměnné. Z tohoto důvodu není lehkým úkolem pro odborníky dát svému oboru zcela nové impulzy. Existuje řada příkladů, kdy neoborník způsobil převrat v určitém oboru. (GERD BINNIG, fyzik)

Immanuel Velikovsky byl od jisté doby trnem v oku dogmatickým badatelům o pravěku. V roce 1950 vydal svou první knihu Světy v kolizi, která akademikům pořádně zatřásla půdou pod nohama. Na podkladě množství dat z nejrozličnějších vědeckých oborů zastává tento provokující vědec názor, že naše Země byla mezi 15. a 8. stoletím před Kristem vystavena celé řadě katastrof, jež měly neblahé následky.

Nechceme zde diskutovat o netradičních teoriích Velikovského. Spor mezi jeho přívrženci a odpůrci trvá až do dneška, avšak tehdejší reakce vědců byla až nepochopitelně emocionální. Konzervativní kruhy se postavily nejen proti provokativním názorům a hypotézám tohoto Američana, ale zároveň i proti člověku, který za nimi stál.

Akademické nadávky se jen sypaly na jeho hlavu: to, co předvádí, je intelektuální blasfemie. Poté se rozpoutala nemilosrdná kampaň. Kritika rozcupovala jeho knihu v uznávaném odborném tisku — a to

dokonce ještě dříve, než vyšla. Její obsah byl označován jako „intelektuální nesmysl“ — dokonce těmi, kteří knihu vůbec nečetli. Velikovského nakladatel byl vystaven takovému ekonomickému i politickému tlaku, že byl nucen převést veškerá práva na jiné nakladatelství; přitom tento titul zaujímal celé měsíce první místo na seznamu bestsellerů.

Rovněž odborný přírodovědný tisk ignoroval dlouhou dobu tohoto nepohodlného Američana, neboť Velikovsky se nehodil do klasického schématu typického vědce, který každý den poslušně oprašuje své bezkonfliktní názory. Ve světě, jehož nemocí byla specializace, byl jedním z prvních zastánců nekonvenčního způsobu myšlení, který dnes nachází stále větší ohlas v akademickém společenství. Své úvahy a výsledky své práce stavěl do kontextu s bádáním o pověstech, archeologii a historií, poukazoval na možné vzájemné vztahy a nutil své protivníky, aby se zabývali věcmi, které se nacházely mimo jejich obor. Novinář Eric Larrabee to formuloval následovně: „Velikovsky nabízí materiál z nejrozličnějších oborů, obzvláště z geologie a archeologie. Protože strhává bariéry mezi jednotlivými disciplínami, dochází k výsledkům, k nimž by žádná disciplína sama o sobě nedošla. A v tom je jeho osobní výzva, která je jedinečná. „

K podobným závěrům přichází dnes švýcarský spisovatel Franz Hohler: „Přednedávnm jsem mluvil s brazilským fyzikem,“ řekl při jedné přednášce v devadesátých letech, „a ten mi prozradil, že největším problémem v dnešní vědě je nedostatek kontaktu; jednotliví vědci si bádají na svém políčku, ale práce ostatních kolegů neznají, ani si je totiž nepřečtou. „

Měli bychom se poučit z chyb minulosti a naslouchat oněm kreativním, nekonvenčním myslitelům, kteří uvažují a pracují interdisciplinárně, oněm neúnavným laikům i akademikům nejrozličnějších odvětví, kteří společně řeší problémy a společně se lopotí s novými modely a myšlenkovými vazbami.

Hod'me nyní na tomto místě na miskou vah malý mozaikový kamínek, který podpoří mé argumenty pro archeologické příčné vazby. Místo děje Egypt, tajuplná země na Nilu. Tam v hrobě krále Amenhotepa II. nacházíme dvě zobrazení, nad nimiž stojíme v němém úžasu: je to had, který má nohy a křídla.

Podle názoru egyptologů má tento had, u nějž se jedná o mytické zpodobnění boha (což plyne z egyptologického výkladu doprovodného textu), nohy a křídla, aby se tím ilustroval jeho volný pohyb. Znamý egyptolog Erik Hornung z Basileje k tomu poznamenává: „Nohy a křídla u hada znamenají jeho schopnost pohybovat se jak na pevné půdě, například v podsvětí, tak i ve vzduchu.“

O spontánní vazbě s Quetzalcoatlem, bohem Aztéků, který je rovněž znázorňován často jako opeřený had, nechťejí však egyptologové ani slyšet: „Je jisté, že egyptská zpodobnění nemají s bohem Quetzalcoatlem nic společného,“ říká se v dopisu egyptologického semináře basilejské univerzity, který obdržel autor dne 19. dubna 1993. Zní to jasně a zřetelně. Krásný příklad současného dogmatismu v rámci cechu učenců. Setkáváme se s tím bohužel znovu a znovu. Je možné, že tu jde o pra-motiv, druh jakéhosi pra-pramene pro podobná znázornění, avšak v akademickém pojetí je to a priori vyloučeno. Jednoduše „je to jisté“, že žádná podobná souvislost neexistuje.

Za stejně „jisté“ bylo pokládáno rovněž egyptologické dogma o stáří sfing. To však platilo jen donedávna, pak americký archeolog Robert Schoch a jeho tým touto jistotou otřásl. Při rozsáhlých průzkumech rozpadávajícího se těla gigantického lva zjistili podle stop zvětvování, že tento egyptský symbol je zřejmě o několik tisíciletí starší, než udávají současné učebnice. Dnešní názory se shodují na letopočtu 2500 před Kristem, což je stejné časové období, kdy podle našich domněnek byla vybudována Cheopsova pyramida. Tento údaj (zmiňuji se o tom obšírněji ve své knize Stopy bohů) musí být zkorigován a pomocí metody C 14 posunut daleko zpátky.

Do hotového konceptu se egyptologům rovněž nevešel další objev. V roce 1993 byl odkryt v Cheopsově pyramidě nový úsek chodby (na jeho konci se nacházel jakýsi dveřní mechanismus s úchytkami); až do této doby vládlo skálopevné přesvědčení, že kamenný kolos je definitivně probádán a neskrývá v sobě již žádné záhady. Tyto „dveře“, vystopované minirobotem na dálku ovládaným, byly klasifikovány jako kultovní záležitost. Významný egyptolog a odborník na pyramidy profesor Rainer Stadelmann z Německého archeologického institutu v Káhiře vyjádřil svůj názor v rozhlasovém interview: „Na

začátku jsme se domnívali, že u tohoto měděného nálezu jde spíše o jakési technické využití. Podle celkové tenkosti bych tento názor dnes vyloučil a přikláním se k tomu, že se tu jedná o hieroglyfy, které mají samozřejmě symbolický obsah. Stojíme tudíž před otázkou, co to může znamenat. Nabízejí se nám znaky podobné lotosovým květům. A lotosový květ je symbolem jihu, jižní části země — což by mohlo být pravděpodobné. Nebo ještě výrazněji: staroegyptský znak „šut“. To je druh slunečníku, který byl nesen za králem, když se odebíral ve slavnostním průvodu. A z toho lze usuzovat, že tyto slunečníky tu byly přichystány pro duši krále, aby je uchopil před svým letem k nebesům.“

Zvláštní však je — a to mluví jednoznačně proti názoru profesora Stadelmanna —, že znázornění lotosových květů se nevyskytuje na žádném místě velké pyramidy. A navíc — v Cheopsově pyramidě se nenašly žádné hieroglyfy s výjimkou tohoto sporného zobrazení.

Veškeré naděje spočívaly tedy na bedrech inženýra Rudolfa Gantenbrinka, který objevil tyto dveře v roce 1993 s pomocí vlastnoručně zkonstruovaného robota. V dalším roce plánoval celý úsek stejným způsobem znovu prozkoumat a rozluštit tak záhadný mechanismus. Jeho počínání se však zdálo vědecké správě egyptologie nepřijatelné. V dubnu 1994 zrušily příslušné úřady svůj souhlas k exaktnějšímu průzkumu toto rozhodnutí nijak blíže nezduvodnily. Bylo zřejmé, že vlivní Egypťané byli znepokojeni publicitou, kterou by vzbudily Gantenbrinkovy objevy v německy mluvících oblastech; množily se totiž domněnky, že by vnitřek pyramidy mohl skrývat tajnou komoru.

Další příklad úspěšného propojení archeologie, techniky a k tomu přidané porce zdravé fantazie: v turecké hoře Nemrud Dag, pověstmi opředeném sídle bohů, byla prováděna geofyzikální měření ve spolupráci mezi německými a tureckými archeology pod vedením Sencera Sahina a s techniky firmy Thor. Bylo to v roce 1989 a cílem těchto měření bylo mimo jiné prohledat mohylu, která byla pravděpodobně navržena na podzemní pohřebiště — jak bylo usuzováno ze starých nápisů. Turecký vědec Sahin říká doslova: „Použití geofyzikálních metod má ten význam, že můžeme prozkoumat mohylu, která je sama o sobě cenným historickým památkem, velice šetrně. Vykopávky, jež zde byly prováděny tradičním způsobem a přinesly nulový výsledek, mohly těžce poškodit — a tyto ztráty jsou nenahraditelné.“

Odborníci nasadili nejmodernější metody jako seizmiku, impulzradar nebo magnetiku a zjistili přitom různé tektonické anomálie. Profesor Sahin dál pokračuje: „Pozoruhodná shoda geofyzikálních výsledků s archeologickými zvláštnostmi naleziště dává nám naději, že na zmíněném místě by se skutečně mohlo jednat o pohřebiště.“

Jako vzor by mohl sloužit švýcarský badatel Erich von Däniken, který vyřešil kamennou záhadu z Puma Punku v Andách; bylo to v roce 1992 a použilo se k tomu elektronického mozku. Gigantické, přesně opracované kamenné „stavební díly“ leží bez ladu a skladu poházené po náhorní plošině. A zatímco archeologové si lámali hlavy a papírové stohy popsané jejich úvahami se vršily do výše, Däniken si nechal počítačem přesně obkreslit jeden z balvanů a zbytek přenechal computerovému mozku. Ten došel k závěru, že tato obrovitá kamenná záležitost přesně ve stylu obří stavebnice — by mohla být zkombinována s dalšími stejných rozměrů ke stavbě zdí.

Z neprůhledných temnot minulosti nelze poznat, jak s těmito kyklopy bylo možno zacházet, jak je přemísťovat a jak s nimi stavět. Tot' otázka. Je však podivné, že tam, kde nevystačíme s „rozumnými“ argumenty, vynořují se staré legendy, jež dávají tato záhadná místa do spojitosti s tajuplnými bohy, kteří sem kdysi osobně sestoupili z nebes.

6) Nebeští poslové — přišli z vesmíru?

* Věda jedná správně, že se spíše spoléhá na konkrétní výsledky exaktního bádání než na mytické vzpomínky, ale přesto není zcela správné, že těmto vzpomínkám nevěnuje příslušnou pozornost. (KARL KOHLENBERG, etnograf)

Prosinec 1993. Naproti mně sedí Rose-Marie Füglistallerová, sympatická, postarší světoběžkyně. Osmnáct let bez přestávky cestovala po zeměkouli; nyní bydlí již několik let opět ve Švýcarsku

v nenápadném, ale stylově uspořádaném bytě v srdci Luzernu. Když si prohlížím všechny ty třpytivé sošky, obrázky a nejrůznější předměty, které zdobí stěny a police, je mi náhle jasné, co znamená fascinace Japonskem nebo Indonésií.

Tato žena se obzvláště zajímala o Sumatru a její zbytky tajuplné a nám nesrozumitelné megalitické kultury. Stranou od normálních turistických tras lze tam snadno narazit na obrovské, někdy až pět metrů vysoké kamenné skulptury. Mnohé z nich jsou pokryté hustým rostlinným porostem. Paní Füglistallerová trávila v těchto končinách sedmdesátá léta a ve společnosti domorodých průvodců, kteří ostrými mačetami vysekávali cestu neprostupným houštím, podnikala dlouhé výpravy.

Kdo tato kamenná monstra vytvořil, neví dnes nikdo, sdělil jí náčelník jedné vsi, nacházející se poblíž. Už tam prý stály, když jeho lid před dávnými staletími připutoval do této krajiny. Podle starého vyprávění prý sem kdysi dorazily obrovité, pět metrů vysoké světlolvasé bytosti; měly nadlidskou sílu a přišly sem v „kapalu“ — lodi. .

„A to přišly z moře?“ ujišťovala se paní Füglistallerová obezřetně. Náčelník rozvážně potřásl hlavou a pak mlčky ukázal k nebi. „Lod“ přišla z nebe.

Nebylo to poprvé, co podobné věci slyšela vyprávět o nebeských bytostech nebo „synech slunce“, kteří se kdysi dostali na Zemi a užaslým domorodcům přinesli mnoho dobrého. Dokonce i zplodili děti s pozemskými ženami; z jejich potomků se později vytvořilo vlastní náčelnictvo.

Paní Füglistallerová ovšem pochybuje, že stará ústní podání se budou ještě dál rozšiřovat v rámci domorodého společenství. „Organizovaný turismus přináší s sebou velké problémy,“ povzdychla si. „Rozbití a přerušení starých tradic se vyskytuje stále hojněji. Konzumní myšlení se v dnešní době šíří lavinovitě všemi směry. Probouzí přání a potřeby, které nelze sladit s místními podmínkami.“ A tato skutečnost byla posléze důvodem, proč se rozhodla vrátit zpátky do vlasti.

Náhle se její malá očka rozzářila: „V muzeu v Jakartě jsem dlouho dumala nad starými spisy, které jsou tam uloženy. A z těch několika málo textů, které jsou opatřeny německými nebo anglickými překlady, jsem si pracně dělala kopie. Ukážu vám něco, co by vás mohlo zajímat.“

Podává mi svazek listů, zběžně si prohlížím jejich obsah — a téměř nejsem schopen slova: pod názvem Megalitická kultura Indonésie z roku 1918 jistý W. J. Perry v rámci své dizertační práce uvažuje věcně a střízlivě o možné existenci a vlivu mimozemských bytostí nadpřirozených schopností, které kdysi přistály na Zemi a daly základ k četným ústním podáním.

Mimozemské inteligentní bytosti, které byly uctívány jako bozi pro svou mimořádnou technologickou převahu — toť fascinující představa. A stále hojněji se vyskytují autoři, kteří interpretují nejen jednotlivá boží zjevení, ale celý katalog antických bohů jako bytostí z kosmu, které vešly do dějin nepochopeny a špatně interpretovány.

Udělejme si nyní malou zkoušku na jednom příkladu: sáhněme na polici s knihami a vezměme do rukou bibli. Nalistujme si v knize Exodus onu pasáž, kdy „Izrael přichází k Sínaji a připravuje se k přijetí Hospodinových nařízení.

Hospodin dále Mojžíšovi řekl: „Jdi k lidu a dnes i zítra je posvěcuj; ať si vyperou pláště a ať jsou připraveni na třetí den, neboť třetího dne sestoupí Hospodin před zraky všeho lidu na horu Sínaj. Vymezíš kolem lidu hranici a pak řekneš: Střežte se vystoupit na horu nebo i dotknout se jejího okraje. Kdokoli se hory dotkne, musí zemřít; nedotkne se ho žádná ruka, bude ukamenován nebo zastřelen.““

Mojžíš pak spěchá ke svému lidu, aby mu tlumočil boží poselství. Poté následuje líčení, které připomíná popis přistávacího manévru jakéhosi neznámého létajícího stroje.

„Když nadešel třetí den a nastalo jitro, hřmělo a blýskalo se, na hoře byl těžký oblak a zazněl velmi pronikavý zvuk polnice... Celá hora Sínaj byla zahalena kouřem, protože Hospodin na ni sestoupil

v ohni. Kouř z ní stoupal jako z hutě a celá hora se silně chvěla. Zvuk polnice víc a více sílil. Mojžíš mluvil a Bůh mu hlasitě odpovídal. Hospodin totiž sestoupil na horu Sínaj, na vrchol hory. Zavolal Mojžíše na vrchol hory a Mojžíš tam vystoupil. Hospodin Mojžíšovi řekl: „Sestup a varuj lid, aby se nikdo nepokoušel proniknout k Hospodinu ve snaze ho vidět. Mnoho by jich padlo.“ „.. Překvapený Mojžíš se odvažuje svému Stvořiteli odporovat: „Lid nemůže vystoupit na horu Sínaj, neboť ty sám jsi nás varoval slovy: Vymez podél hory hranici a horu posvěť.“ (Pozn. překl.: použito ekumenického překladu z roku 1979.)

„Bůh“ se již dále nevyjadřuje k tomuto intelektuálnímu maléru, ale pouhé pomyšlení, že Všemocný a Vševědoucí okamžitě zapomíná na předešlý případ, mi připadá poněkud podivné.

Při četbě této pasáže se jistě smál bývalý inženýr NASA Josef Blumrich; patří totiž k oné zajímavé čeledi nepolepšitelných fantastů a po detailní technické studii dospěl k odvážnému závěru: hřmícím vozem Páně, který na začátku biblické knihy Ezechielovy se snáší z nebe dolů, by ve skutečnosti mohla být mimozemská kosmická loď. Tyto alternativní úvahy vycházejí mimo jiné také z toho, že v pověstech bývá často průvodním jevem točící se vítr.

Max Lüthi, známý badatel v oblasti pohádek, dnes bohužel již nežijící, označoval pověsti v širším smyslu jako „vyprávění, kladoucí si za úkol referovat o skutečných událostech, které se však od této skutečnosti poněkud vzdálily — buď podáním od úst k ústům, a tím dostaly svou charakteristickou podobu, anebo tím, že byly úmyslně básnicky přetvářeny“. Etnograf Wilhelm Brednich, jenž vydal renomovanou Encyklopedii pohádek, říká: „Starší pověsti pojednávají většinou o setkání lidí s nadpřirozenými bytostmi, vyprávějí o porušení určitého tabu, přinášejí vysvětlení o nápadných přírodních jevech nebo pozoruhodnostech. Jádrem pověstí bývají většinou věci neslýchané, mimořádné a záhadné.“

Protikladem k pověsti je pohádka — vyprávění obohacené básnickou fantazií, které není svázáno s realitami skutečného života. Zatímco přirozená a nadpřirozená rovina jsou ve světě pověstí od sebe oddělené, v pohádkách naopak se navzájem prolínají. Pohádka je tedy poetické vyprávění, zatímco pověst je vyprávění historické — podle názoru bratří Grimmů.

Legenda je sice nerozlučně spjata s rovinou čehosi tajemného či nadpřirozeného, ale zároveň je svázána s určitými historickými postavami. A v mýtu naopak se vůbec nemluví o lidech. Jednající postavy jsou bohové, kteří vystupují v podobách zvířat, lidí nebo v krajních případech jako polobožští hrdinové.

Nové impulzy dostává dnes historické bádání v oblasti pověstí z průzkumu takzvaných „moderních nebo současných pověstí“. Jedná se zde o neobvyklé události z běžného života nebo o zážitky ze života vypravěče. Údajně se odehrály přesně tak, jak jsou tlumočeny, ovšem jsou podávány od úst k ústům a nelze vyloučit, že jsou obohacovány o subjektivní detaily jednotlivých vypravěčů. Kdybychom je chtěli sledovat do minulosti, možná bychom nenašli dotyčnou osobu, které se to přihodilo. Pravdivý obsah zůstává otevřenou otázkou.

Nejnovější bádání v tematice moderních pověstí v německy mluvící oblasti pochází z pera známého etnografa profesora Wilhelma Brednicha z univerzity v Göttingen, který sebral velké množství podobných historek a vydal je utříděné a vědecky zpracované ve třech publikacích.

V první stati poukazuje autor — dosti nevýrazně — že moderní pověsti by mohly vycházet ze skutečných událostí. Ve své pozdější práci pak poznamenává: „Obzvlášť poučné byly pro nás odkazy na to, že ve třech případech jsme nereprodukovali pověsti, ale skutečné události, respektive jejich odrazy v ústním podání.“

Je však pravděpodobné, že i další zprávy zaznamenávají události, které se skutečně udály a pak teprve se vydaly na svou pouť. Ve své poslední studii Brednich říká: „Právě tyto poslední příklady dokazují, jak jsou bájná vyprávění dneška blízko skutečnosti, a nelze ani vyloučit, že v některých případech se tato vyprávění vztahují přímo na konkrétní události, a nemají tudíž původ ve fantazii nebo tradici.“

Nezabývejme se však zbytečnými úvahami a přejdeme rovnou k jádru věci: je-li tedy možné, že některým

moderním pověstem sloužily jako motiv skutečné události, proč by se těchto otevřených poznatků nemohlo použít zpětně na historické pověsti? Tento požadavek prosazuje Erich von Däniken (a nejen on) již třicet let. Vždyť moderní i historické pověsti mají mnoho společného, jak po stránce strukturální, tak obsahové. Takový přístup k celé věci by však přinesl povážlivé následky pro racionalisty mezi námi. Jen si představte, že Homérovi kyklopové kdysi skutečně zuřili! Ale zároveň by se před námi otevřely fascinující perspektivy.

Římský dějepisec Titus Livius (59 před Kr.–17 po Kr.) v kapitole 16 první knihy svého díla *Ab urbe condita* vypráví o polobožském potomku Romulovi, legendárním zakladateli Říma, že se jednoduše vypařil v podobě hustého mraku rovnou do nebe: od té doby se Romulus na zemi nenacházel.

Je zvláštní, že podobná příhoda se vypráví o řeckém reku Héraklovi, který měl být upálen na hranici. Řecká pověst říká: „Jakmile byla hranice zapálena, uhodily do ní blesky z nebe a posílily plameny. Potom se snesl z nebe dolů mrak na hranici dřeva a za dunění hromu odnesl nesmrtelného vzhůru na Olymp. Když hranice shořela na popel, přistoupil ke spáleništi Jolaos s ostatními, aby sebrali pozůstatky hrdinovy. Nenašli však vůbec nic. Nebylo pochyb, že Hérakles, podle dávného příslibu bohů, byl přesazen z lidského kruhu do nebeského.“

Sám Muhammed a s ním i další proroci, polobozi nebo nebeští mistři byli podle starých zvěstí odvoláni do nebes v létajících vozech nebo jiných technických pomůckách. Ve starých textech se hojně vyskytují podobné popisy.

Tváříte se skepticky? Představte si však, že by kdysi dávno zabloudily na naši planetu bytosti z jiných hvězd. Jak by mohly být jinak uctívány než jako všemocní „bohové“?

Při svém pátrání ve starých spisech jsem narazil na takzvané Benátské pověsti, které vyprávějí o „cizích tovaryších“; ti prý kdysi putovali křížem krážem Alpami a vládli „podivuhodným náčiním“. Co se týče tohoto náčiní, jednalo se například o „zrcadlo, které jim označovalo rudné žíly a skryté zlaté poklady“ nebo o jakousi „kouli z mosazi, která jim ukazovala ve zlatých a stříbrných žílách správný směr kovu“. Zmíněné postavy byly líčeny většinou jako malí trpaslíci a příležitostně jim byla připisována možnost létat.

Každý znalec historie i čtenář antických textů bude jistě souhlasit, že v celých dějinách lidstva se vyskytují osobnosti, které ve srovnání se svými spoluobčany vládnou mimořádnými silami a schopnostmi. Německý publicista Peter Fiebach se podrobně zabývá tímto problémem v jedné ze svých prací: „Zároveň nám připadá, jako by někteří jedinci patřící mezi tyto muže a ženy byli ovlivněni zvláštními silami, a to nikoliv po celý svůj život, ale jen v určité době a za určitých podnětů. Co si nedefinovatelného prostupuje dějiny lidstva téměř od nejstarších dnů až po dnešek. Náhle a neočekávaně vynořují se z temnot minulosti nové a překvapující ideje i činy, které až do těch dob byly zcela nemyslitelné, a to v pravém slova smyslu.“

7) Roboti ve středověku

* Kdo chce číst v budoucnosti, musí listovat v minulosti. (ANDRÉ MALRAUX, spisovatel)

Byl bych nejraději utekl, když mi knihovník přivlekl tři děsivě tlusté svazky, které jsem si před půlhodinou objednal. Ale v každém případě bych měl do nich aspoň nakouknout. Ani ve snu mě nenapadlo, že to bude takový tlustopis. Přes dva tisíce hustě potištěných stránek ve francouzštině.

Histoire et recherches des antiquités de la ville de Paris zněl nápis na deskách. Za obsah nesl veškerou odpovědnost jistý Henri Sauval; publikoval tyto tři objemné svazky v roce 1724.

Byl jsem upozorněn na Sauvalovo dílo různými oklikami. Má prý obsahovat tajuplnou pasáž z 13. století, velmi kontroverzní a pojednávající o mágovi Jechielemu. Nevěděl jsem, kde najdu zmíněný text, a tak jsem musel začít obracet stránku po stránce tohoto monumentálního díla.

O hodinu později po úmorném hledání jsem šťastnou náhodou narazil na Jechieleovo jméno. Uvádím volný a zkrácený překlad textu, který jsem našel na straně 526 druhého svazku.

„Tento muž, jménem Jechiele, byl tak učený a pro svá umění všemi obdivovaný, že mezi Židy platil za jakéhosi svatého. Také Pařížané ho považovali pro jeho tajemné znalosti za mága...

V noci, kdy všichni kolem už dávno spali, pracoval prý při světle stále hořící lampy, která nepotřebovala žádný olej. Jedině o šábesu zhasínal její světlo. Když se však někdo odvážil rušit Jechieleho při jeho studiích a vytrhl ho z jeho myšlenek hlasitým bušením na bránu, potkal nešťastníka neobvyklý osud: rabbi uvedl v činnost knoflík, upevněný na jakémsi prkně a podobný hřebíku, a ihned se pod vetřelcem rozevřela země a pohltila jej.“

Historka s automaticky fungujícími padacími dveřmi je sice zajímavá, ale daleko záhadnější je záležitost se „stále hořící lampou“. Používal už tehdy Jechiele elektřinu? A jestliže ano, odkud měl potřebné vědomosti?

Dalším dílem na mém seznamu je kniha *Res rusticae*; autorem tohoto titulu je Marcus Terentius Varro (116–27 před Kr.), římský vědec a spisovatel, který předjímá existenci bakterií, a to téměř dva tisíce let před průkopníky bakteriologie Anthonym Leeuwenhoekem (1632–1723), Louisem Pasteurem (1822–1895) a Robertem Kochem (1843–1910). Varro píše: „Je nutno držet se v povzdálí od bažinatých oblastí, neboť tam dorůstá obzvláště mnoho zvířátek, která jsou tak malá, že pouhými očima nejsou viditelná, avšak mohou vniknout do našeho těla ústy a nosem a tam způsobit těžká onemocnění.“

Z archivů jsem si přinesl ke studiu neméně zajímavý titul z doby antiky: *Život Apollónia z Tyany*, jehož autorem je Filostratos z Lemnu. Ten se ve 3. století po Kristově narození ujal úkolu zachytit písemně životní osudy sporného proroka a tvůrce zázraků Apollónia (4 př. Kr. až 96 po Kr.). Mohl se přitom opírat o záznamy hlavního Apollóniova učedníka jménem Damis z Ninu, který si vedl podrobný deník o jejich cestách. Jeho líčení obsahuje stejně ohromující detaily jako Sauvalovo dílo. Jednou stoloval Damis se svým mistrem v tajuplném indickém městě, kde jim bylo servírováno jídlo a pití „z kovových třínožek, které se kolem nich samy pohybovaly“. Na jiném místě se hovoří o zázračných zbraních, s jejichž pomocí se úspěšně ubránilo jisté město.

„Opravdoví mudrci žijí mezi Hyphasem a Gangou. Na toto území Alexandr nikdy nevstoupil — nikoliv proto, že měl strach, nýbrž od tohoto úmyslu ho odvrátily oběti, které by jej čekaly — tak se domnívám. Kdyby však přece jen překročil Hyphasis a přivlastnil si území prostírající se kolem, nebyl by schopen dobýt hrad, který obývali oni moudří lidé, i kdyby měl s sebou deset tisíc vojáků, jako byl Achilleus, a třicet tisíc vojáků jako Aiás. Neboť tihle moudří nebojovali v bitvách proti útočnému nepříteli, nýbrž jako svatí, bohy milovaní mužové, zaháněli jej zázračnými znameními a šlehnutími blesku. Vypráví se, že egyptský Héraklés a Dionýsos při svém ozbrojeném tažení proti indickému národu vyrazili proti moudrým; přitom použili válečných strojů, chtějíce dobýt tohoto místa náhlým přepadením. Oni moudří však nesáhli po sebeobraně, ale zůstali, jak se zdálo útočníkům, zcela klidní. Když však oba hrdinové postoupili blíže, byli zahnáni zpátky hromy a blesky, které seslány shora zasáhly jejich zbraně.“

Stopy těchto střel, s moderní působností, byly prý ještě patrné při návštěvě Apollóniově, jak tvrdí Filostratos: „To mělo za následek, že znamení tohoto nezdařeného pokusu jsou otištěna ve skále.“

O slavném řeckém matematikovi, staviteli a strůjci strojů Anthemiovi z Trallu se nám zachovalo podobné svědectví: císař Iustinianus jej osobně povolal v 6. století do Konstantinopole, neboť Anthemios byl proslulý svou schopností vyvolávat zemětřesení, blesky a hromy.

Starí autoři mě stále více vtahovali do svého zajetí a na mém pracovním stole se vzápětí vršily pyramidy knih, mezi nimi i spisy anglického filozofa Rogera Bacona (1214–1292). V jeho díle *Epistolae de secretis operibus* čteme: „A tak přináším zprávy o dílech techniky a přírody..., na nichž není nic magického. Budou totiž vodní plavidla bez veslujících lidí. Pro velké námořní a říční lodě bude stačit jen jeden kapitán, a přesto budou mnohem rychlejší než všechny lodě, které jsou řízeny mnoha lidmi. Budou vozy, které se budou pohybovat bez tažných zvířat velkou silou kupředu. Budou takové létající přístroje, které

budou poháněny jediným člověkem, budou mít důmyslný mechanismus, který bude čímsi otáčet, a tím bičovat vzduch, a budou mít také umělá křídla po způsobu létajících ptáků. A budou přístroje k velkému užítku, že budou zvedat do výše a spouštět dolů břemena neomezené tíže... Budou se rovněž vyskytovat nástroje, které nás ponoří do moře až na dno bez nebezpečí pro život... Tyto stroje byly postaveny ve starověku a jistě se vyskytují i v naší době, možná jen s výjimkou létajících strojů, které jsem sám neviděl, a neznám nikoho, kdo by věděl, že takové stroje se staví. Takové věci je možno uskutečňovat bez omezení, jako třeba mosty, které je možno stavět přes vodní toky bez zpevnění a podpěr, a jiné neuvěřitelné mechanismy a stroje.“

Jsou to předpovědi udivující svou přesností. A navíc představa, že Bacon všechny tyto věci „s výjimkou létajícího stroje“ viděl na vlastní oči, jak vyplývá z jeho popisu, nás přímo ohromuje. S jakými zvláštními kruhy pěstoval styky?

V roce 1255 vstoupil Bacon do františkánského řádu. Jeho čadící alchymistické pokusy a jiné experimentující činnosti se tam nesetkaly s velkým nadšením. Bylo mu zdvořile dáno na srozuměnou, aby se raději odebral pryč.

Svět mu přestával rozumět. Chudoba nemusí vždy vést jen ke spáse, obrátil se rozhořčeným dopisem na svůj řád. „Mluvicí mechanickou hlavu“ však nikdy neseostroji, jak mu bývá příležitostně přisuzováno. Není známo, zda Bacon existenci oné mluvící hlavy nezatajil z taktických důvodů. Skutečností zůstává, že původcovství mluvících hlav bylo tehdy připisováno takovým věhlasným osobnostem, jako byl teolog Robert Grosseteste (1175–1253), papež Sylvester II. nebo Albert Veliký (1200–1280), jeden z nejvýznačnějších vědců středověku, který je znám spíše pod jménem Albertus Magnus. Alespoň v jeho případě se zdá, že je tu jakýsi náznak, že za nešťastnou historkou, která se o něm zachovala, vězí něco víc, než se dříve předpokládalo. Traduje se, že Tomáš Aquinský, Albertův horlivý žák, se jednou střetl tváří v tvář s mluvícím kovovým androidem. Jednoho dne se vplížil tajně do mistrovské dílny a zvědavě si prohlížel jeho vynálezy a všelijaká zařízení k pokusům, když náhle spatřil za závěsem mluvící hlavu. Tomášovi nejprve ztuhly údy hrůzou, pak rychle popadl hůl a jako posedlý začal tlouct robota, až se z něho neozýval žádný tón a on s chrčením se zřítíl na zem. V tom okamžiku se vrátil Albertus Magnus do dílny a okamžitě zaznamenal dílo zkázy. Naplněn zlostí a zároveň žalem, chytil se za hlavu: „Tomáši, Tomáši, cos to udělal? Tvoje nevědomost mi zničila dílo, na jehož dokončení jsem věnoval nejlepší část svého života!“

Autentičnost této zprávy bývá příležitostně zpochybňována. Komentátoři katalogu, vydaného Historickým archivem města Kolína u příležitosti výstavy k 700. výročí smrti Alberta Magna, vidí věci trochu odlišně. „Albertus experimentoval bezpochyby také prakticky. Jistě ho velice lákalo sestavit člověka — automat. Lze připustit, že dokázal sestavit něco podobného, co bylo schopno udělat pár kroků a pronést pár slov... Legenda o mluvící soše byla poprvé vyslovena Tostatem Alphonsem... v jeho komentáři k Pentateuchu. Heinrich von Langenstein, slavný pařížský a vídeňský profesor... rovněž o tom mluví ve svém komentáři ke Genesi.“

Také Willehad Paul Eckert, Albertův znalec, je stejného mínění, když říká, že Albertus ve svém komentáři k Aristotelově dílu O duši velice osobně probírá možnost, jak uvést v pohyb figurínu, naplní-li se rtutí. Eckert zde vidí další indicie pro existenci jakéhosi robota, neboť Albertovy vývody jsou natolik životné a přesvědčující, „že mu lze důvěřovat, že přinejmenším podnikl pokus o takovou konstrukci“.

Odkud však měli všichni ti autoři žijící v dobách minulých své vědomosti? Měli možnost čerpat ze studnic moudrosti, které jsou dávno zapomenuty a ztraceny, nebo měli kontakty s bohy? Můžeme jen spekulovat. Jestliže však jsme byli kdysi navštíveni a ovlivněni, kde se nalézají materiální stopy tehdejší události? Máme dnes k dispozici předměty, které jednoznačně vykazují mimozemský původ? A jestliže ano, kde jsou tedy ukryty?

8) Aiud: Úlomek kovu, který vzbudil rozruch

* Podle názoru mnohých učenců se nejlepší hypotéza vyznačuje tím, že vyžaduje nepatrnou fantazii a přináší přitom co nejmenší škody představě, kterou jsme si udělali o běhu světa. Historie nám však

dokazuje, že právě ty nejodvážnější a nejnápaditější teorie a ideje se staly skutečností. (ADOLF SCHNEIDER, inženýr)

Rok 1974, dva kilometry východně od rumunské obce Aiud: skupina dělníků narazila v pískovně na břehu řeky Mures asi v desetimetrové hloubce na tři malé předměty, které tam byly zasypány. Dva z nich byly vzápětí identifikovány jako zbytky kostí staré mnoho milionů let. Třetí nález byl dobře opracovaný kus kovu, který se podobal horní části kladiva nebo sekery, byl předán k průzkumu archeologickému ústavu.

Tento předmět, dlouhý 20,2 cm se postaral o překvapení mezi archeology, jak tvrdí rumunský vědec Florin Gheorghita. Udělal rešerši a podrobnou dokumentaci o celé záležitosti a v roce 1993 mě požádal o publicitu. A skutečně — v této příhodě byla ukryta zápalná látka.

Gheorghita popisuje zvláštní nález následovně: „Do předmětu vedly dvě válcovité trubice rozdílného průměru, postavené na sebe kolmo. Ve spodní části širší trubice byla zjištěna oválná deformace — pravděpodobně jako důsledek vsazené osy se zakulacenou hlavicí. Ploché a postranní povrchy vykazovaly stopy po opakovaných tvrdých úderech na předmět. Některé detaily kromě toho napovídají, že tento předmět byl zřejmě jakousi částí funkčního systému. Opakované metalurgické průzkumy tuto hádanku ještě více zvětšily.“

A skutečně — analýzy provedené v Institutu pro výzkum barevných kovů v rumunském Magurele prokázaly, že předmět byl vyroben metodou komplexního legování kovu. Gheorghita poznamenává: „Bylo k tomu použito dvanáct prvků, přičemž 89 procent obsahu tvořil hliník; dále jsou zastoupeny tyto prvky: měď (6,2 %), křemík (2,84 %), zinek (1,81 %), olovo (0,41 %), cín (0,33 %), zirkon (0,2 %), kadmium (0,11 %), nikl (0,0024 %), kobalt (0,0023 %), vizmut (0,0003 %), stříbro (0,0002 %), gallium (stopy).“

Hliník se nachází v přírodě výlučně ve vázaném stavu a zpracovává se průmyslově teprve asi sto let. Proto je velice podivné, že předmět, sestávající hlavně z hliníku, je objeven na místě s prastarými kostmi. A je to podivné tím spíše, že tento nález byl pokryt vrstvou oxidu hliníku, silnou více než jeden milimetr — což by bylo možné očekávat jen při extrémním stáří několika tisíciletí. Jeden z vědců, kteří se zabývali touto otázkou, říká: „Je to neuvěřitelné, ale všechno nasvědčuje tomu, že jde o hliník s pozměněnou strukturou, jako kdyby ostatní prvky legování opět vyžadovaly své vlastní mřížkové struktury.“

A tímto výrokem byl dán signál k dalším dobrodružným spekulacím: Jedna z nich stojí za zvláštní zmínku. Jistý letecký inženýr vyslovil následující hypotézu: nález mu připomíná přistávací talíř příliš velkého vesmírného tělesa, jímž si sedají na zem měsíční moduly nebo sondy Viking. Napovídá tomu tvar předmětu, oba podélné otvory, škrábnutí na spodní straně a hranách, právě tak jako sám materiál (lehký hliník); tyto indicie nelze brát na lehkou váhu.

Skeptický čtenář si možná pomyslí: kdyby se takový objekt skutečně vyskytl, bylo by o něm referováno v nějakém renomovaném odborném tisku. To je ovšem názor, který nemohu sdílet. Zprávy o věcech, které se nehodí do tradičního rámce, většinou nemívají přístup do těchto publikací. I v tom případě, že by způsobily radost několika málo vědcům, zároveň by povážlivě ohrozily jejich kariéru. Je to bohužel smutná skutečnost, že každý vědec, který si chce udělat jméno v odborných kruzích, musí nejprve přežvýkávat oficiální teze, aby byl vůbec brán na vědomí. A kdo nepublikuje v uznávaných odborných časopisech, pro „Scientific Community“ neexistuje.

Když si dotyčný badatel zajistí místo na slunci vědy, musí se všemi prostředky snažit, aby si svůj pracně dobytý status udržel dalším publikováním. Zprávami o věcech, které by vlastně neměly existovat, by mnoho ztratil. Jeho situace je v podstatě politováníhodná, neboť osobní svoboda myšlení, vyjadřování i bádání je omezována snahou zachovat si bezúhonný image.

Co se však mezitím stalo s tajemným kusem kovu? Florin Gheorghita to neví. Když byl kov prozkoumán, ocitl se prý v nějaké zásuvce dotyčného institutu — a od té doby je ticho. Ale Gheorghita se zachoval

prozíravě: odštípl si malé úlomky a pečlivě je uschoval. Je pevně přesvědčen, že budou obnoveny průzkumy tohoto nálezu.

III. Kontakt. Utajovaná zjevení na obloze

Nové teoretické úvahy to mají v oficiálních kruzích těžké. A zabývají-li se navíc takovými myšlenkami, jako je možná existence mimozemského života nebo svědectví o létajících talířích, pak lze nad nimi jen udělat kříž.

Jedna věc je však dnes jistá: veškeré interpretace fenoménu UFO, které byly v posledních desetiletích navrženy, přímo trestuhodně zanedbávaly jeden aspekt — že pozorovatelé hvězd z nejrůznějších koutů světa již po staletí hovoří o zvláštních světelných jevech, které se odehrávají na měsíčním povrchu.

V žádné z dostupných odborných příruček, které se mi dostaly do rukou, nebyly tyto blesky na Měsíci spojovány s případnými mimozemskými aktivitami na našem souputníku. A přitom možná souvislost není vůbec zavrženíhodná, tím spíše, že také naši astronauti přinesli určitá svědectví o náhodném setkání s fenoménem UFO.

Aby mohla být celá záležitost intelektuálně zhodnocena, podávají skeptikové rafinované vysvětlení: pozorovatelé se mýlí, jsou v zajetí neobvyklých lunárních jevů. Rovněž ani o UFO tu není žádná zmínka. Je to v podstatě výbomá strategie a v důsledku toho neexistují žádné technické metody, abychom mohli dodatečně ověřit výpovědi svědků. Tyto metody by nám jistě ukázaly, že za jevy, jež se objevily již před sto lety, zcela určitě něco vězí. S příměsí malé dávky fantazie vyvstaly by před námi fantastické představy, jak cizí návštěvníci navazovali kontakty s naší Zemí. Důsledky by byly nepředstavitelné.

1) Apollo a UFO. Kolik toho ví NASA ve skutečnosti?

* Při listování poznámkovými sešity Roberta Goddarda, průkopníka letů do vesmíru, mě obzvláště zaujala síla jeho vědecké motivace a mohutný vliv jeho spekulativních idejí — i když občas byly klamné — na utváření budoucnosti. (CARL SAGAN, astronom)

20. července 1969

Orel: „Rozumíme! Přistání povoleno!“

Houston: „Okay.“

Orel: „Poplach! 1201...1201!“

Houston: „Rozumíme. Máte alarm 1201!“

Orel (o něco později): „Zůstaňte na příjmu. Přistáváme. 600 metrů. Dáváme 600 do AHSD. 47 stupňů.“

Houston: „Rogere, váš let vypadá nádherně.“

Houston (po chvíli): „Registrujeme poplach 1202.“

Orel: „35 stupňů. Výška 300 metrů. Klesáme s šesti metry za sekundu, 200 metrů s pěti, 100 s jedním a půl, 70 s jedním, vidíme svůj stín, 60 metrů s jedním metrem. .. „

Houston: „Ještě 60 sekund!“

Orel: „Světla jsou zapnutá. Směr dopředu. Dopředu. Uhýbáme doprava.“

Houston: „Ještě 30 sekund!“

Orel: „Uhýbáme doprava. Kontaktní světla zapnutá. Okay. Stopka zmáčknutá. Zapalování vypnuto. Motor vypnutý. Pozice 413.“

Houston: „Roger. Zaznamenáváme přistání, Orle.“

Orel: „Houstone, tady je měsíční základna Tranquility. Orel přistál!“

První přistání na Měsíci s lidskou posádkou bylo pro USA velkým prestižním činem v období studené války. Předtím byly Spojené státy stíženy „sputnikovým šokem“ a k dovršení vši smůly 12. dubna 1961 obletěl Jurij Gagarin jako „první“ člověk naší zeměkouli.

A jak je všeobecně známo, celá věc mohla dopadnout špatně. výpadky počítače znamenaly pro oba astronauty Neila Armstronga a Buzze Aldrina velké obtíže při přistávání na měsíční povrch — a jak později bylo oznámeno náhradní centrále, automatické řízení si to namířilo na kráter posetý úlomky skal. Kdyby Armstrong duchapřítomně nepřepnul na ruční řízení, došlo by ke katastrofě a oba Američané by ztratili naději, že se vrátí zpátky.

Nyní měla následovat podle plánu osmihodinová pauza pro odpočinek. Tím, že se rozhodli vystoupit o šest hodin dříve, než bylo předpokládáno, nabourali důkladně celý program NASA — a to nebereme v úvahu zmatek v televizních stanicích po celé zeměkouli, které chtěly vysílat tuto grandiózní podívanou živě.

Dr. Charles Berry, šéflékař astronautů, našel pohotové vysvětlení pro zvědavé novináře: „Čas určený pro odpočinek po přistání na Měsíci byl vyčleněn pro ten případ, že by oba astronauti byli po namáhavé a neobvyklé přistávací proceduře vyčerpaní a méně schopni reagovat. Ukázalo se však, že jsme se poněkud zmýlili, a proto jim bylo přenecháno rozhodnutí, kdy chtějí vstoupit na měsíční povrch.“

Ve 3.56 hodin (středoevropského času) nastal konečně onen okamžik: Armstrong jako první člověk naší planety vkročil na našeho souputníka. Východ prohrál na body svůj závod o vesmír.

Uběhlo čtvrt století od té doby a v dnešním Rusku, kdysi tak hrdé velmoci, začal výprodej vědců. Do roku 1992 odešlo z ústavů kolem dvanácti procent všech vědeckých pracovníků a mezi nimi byla téměř polovina všech teoretických fyziků. Z možných následků mají bolení hlavy nejen tamější, ale i západní politici. Zatímco se Západ obává odchodu odborníků do zemí třetího světa, dělají si mnozí Rusové starosti o vědeckou budoucnost své země. Jurij Dněstrovskij z moskevské univerzity říká: „Co se dříve budovalo desetiletí, to se nyní rozpadá během několika týdnů. „Kvalita vědeckých projektů v jeho zemi se rapidně zhoršila právě díky tomuto exodu. „Já sám se snažím dělat dál, co jsem se naučil, stále stejně dobře. Ale není to vůbec lehké,“ prohlásil před novináři a smutně potřásl hlavou.

Ruští učenci to skutečně nemají lehké. Kdysi byli oslavováni jako národní hrdinové, zahrnováni státními poctami, nyní však vedou ponižující boj s každodenními starostmi. Situace ve vědeckých centrech je vyloženě morbidní: výpadky proudu se staly téměř běžnou záležitostí a aktuální vědecké publikace lze nalézt v knihovnách jen velmi zřídka. Dokonce i nejlepší vědecká pracoviště pokulhávají o celé měsíce za celosvětovým standardem.

Na Západě si mezitím lámou hlavu, jakými prostředky by bylo možno udržet na místech bývalé úhlavní nepřátele. Především se uvažuje o zřízení a podpoře mezinárodních výzkumných center v Rusku a na Ukrajině.

Vědci z Východu otevřeli už před časem své tajné archivy za účelem výprodeje. Vyprodávají utříděné výsledky svého výzkumu — neboť je to jediná cesta, jak se dostat z momentálních nesnází. Jurij Semjonov, vedoucí ruského kosmického programu, přicestoval 22. února 1992 do USA, aby tam dělal reklamu na nákup dřívějších sovětských kosmických plavidel. Nabízel Západu místa v meziplanetární stanici Mir, služby Sojuzu-TM, který by se mohl napojit na plánovanou americkou meziplanetární stanici Freedom. Dokonce i Energia, nejvýkonnější raketa Ruska a jejich velká chloub, která mnohonásobně překonává své americké soupeře, byla určena k výprodeji. Je samozřejmé, že Západ uvítal tyto nabídky

s otevřenou náručí.

Rusům není opravdu co závidět. A je to o to horší, že i kdysi tak slavný úspěch Gagarinův se ukázal být sporným — alespoň tak tvrdí maďarský autor István Nemes ve své publikaci vydané roku 1990 na téma, že Jurij Gagarin se ve skutečnosti nikdy neodlepil od Země, že celá legenda je gigantický, perfektně nainscenovaný ruský podfuk. Gagarin byl pouze představen světové veřejnosti místo jiného sovětského kosmonauta, tragicky zahynuvšího.

Berlínský Kurier am Abend to komentuje následovně: „Je zde celá řada nesrovnalostí, ba dokonce rozporů. O startu a přistání prý neexistují žádné filmové dokumenty. Teprve po několika dnech a trapných korekturách shodli se vědci na délce letu a údajích o dráze.“

První nesrovnalosti se už projevíly při startu: „Agentura TASS oznámila světu tuto novinu až 35 minut po skončení letu.“ Kurier am Abend tvrdí dále, že ani s přistáním nebylo všechno v pořádku: „Gagarin se totiž musel sám vyprostit z úzkého modulu. Neboť cestou pozdravil jakousi venkovanku... ještě před tím, než k němu dorazilo záchranné mužstvo. „

István Nemes se nepozastavuje ani nad tím, že Gagarin přišel o život po několika málo letech za záhadných okolností při cvičném letu. Naopak novinář Thomas Alexander na tyto pověsti příliš nedá. Podle jeho názoru nelze však vyloučit určité nejasnosti vyskytující se kolem Gagarinovy smrti, neboť — jak říká — „přesné okolnosti jsou až dodneška utajovány“.

V dubnu 1992 vyšel v armádních novinách Krasnaja zvezda článek, v němž se popírá dosavadní oficiální tvrzení o Gagarinově bezchybném přistání. S odvoláním na dřívější tajnou zprávu „byl Gagarin po jednom obletu zeměkoule z Vostoku katapultován ve výšce sedmi kilometrů a snesl se k zemi padákem“.

Je jasné, že Gagarin nebyl prvním člověkem ve vesmíru. Infračervené snímky amerických špionážních letadel dokazují velice zřetelně, že Sověti spálili celý arzenál zkušebních pilotů již před Gagarinem. Zničená a zpustošená krajina se prostírá v místě, kde ještě před krátkou dobou byly seřazeny odpalovací rampy a rakety přichystané ke startu.

Máme-li věřit zvěstem, pocházejícím z okruhu tajných služeb, jiní kosmonauti prý nikdy nenašli cestu zpátky na Zem: 11. února 1959 odstartoval sovětský astronaut Šiborin do vesmíru. Celých 28 minut chytaly amatérské stanice jeho signály. Poté bylo spojení přerušeno. O Šiborinovi už nikdo nic neuslyšel. Zřejmě bloudí modul s mrtvým pilotem kolem naší planety dodnes.

Dalšího z kosmonautů, Pjotra Dolgova, vyhledal osobně sám Chruščov. 11. října 1960 se měl vypravit do temného chladu, aby odtamtud o dva dny později zaslal pozdravné poselství členům OSN pořádajícím právě konferenci. Bohužel poselství nikdy nedorazilo. Následující dny a týdny byly však opakovaně zachycovány radiogramy a volání SOS.

Také 2. února 1961 zaregistroval jistý radista v Turíně útržky ruských slov. Vzápětí nato následoval dusivý kašel člověka zápasícího s dechem — a potom již zavládlo smrtelné ticho. Anonymní astronaut se zřejmě zadusil.

Brzy po Gagarinovi — 17. května 1961 — to byli opět turínští radisté, kteří pod vedením dr. Achilla J. Cordiglia rozšifrovali kódované zprávy mezi sovětskou stanicí na Zemi a kosmickým modulem. Náhle se zřejmě přihodilo něco neočekávaného, hovory dostaly rychlý zvrat a oba astronauti — zřejmě žena a muž — měli velice vzrušené hlasy. „Něco je s okenním průzorem,“ křičí astronautka a hlas jí přeskakuje. Také muž volá vzrušeně: „Něco je za sklem! Máme potíže! Jediné řešení je okamžitě přistát. Dejte pokyny, co máme dělat.“ Čas přistání byl potvrzen. Pak bylo spojení přerušeno.

Listopad 1962: opět sovětský astronaut, který je v nebezpečí. Nervózně informuje o „malé, svítící částici“, která se usadila na jeho průzoru. „Nemůžu okýnko otevřít. Něco tady nefunguje. Co říkáte?... Dobře, zkusím to... Už se mi to podařilo a udělám zkoušku. Udělám, co budu moci. Prozkoumám to... Ale tady...“ Ozývá se praskot a šum. A opět ticho.

Je samozřejmé, že i na americké straně byly některé nehody nebo selhání také zaretušovány a diskrétně smeteny pod stůl. O tom nás nenechává na pochybách nejasná informační politika NASA, která po tragické události Apolla 1 (astronauti uhořeli v kabině ještě před startem) 27. ledna 1967 celou záležitost zlehčovala. V tehdejší kosmické soutěžení nebylo času nazbyt — chyběly doplňkové testy pro extenzivní vyhodnocování rizikových faktorů.

Také tragická nehoda, ke které došlo během třetího pokusu o let na Měsíc, potvrdila opět toto podezření: život tří astronautů z Apolla 13 visel doslova na vlásku, neboť exploze kyslíkové nádrže poškodila celý zabezpečovací systém na palubě a let musel být za života nebezpečných podmínek přerušen.

Žongléři s čísly, nemající v lásce kosmické lety, pustili do světa svérázné spekulace o smyslu a nesmyslu vesmírné mise s číslem 13. Jejich úvahy sice nelze brát vážně, ale jinak působí docela zábavně.

Apollo 13 bylo přesně o 13 tun těžší než Apollo 12.

Křestní jména astronautů (James, Fred a John) mají dohromady 13 písmen.

Přistání na Měsíci bylo oficiálně stanoveno na 13. dubna, 3.55 hodin (středoevropského času). Sečtou-li se číslice určující čas, vychází 13. Předtím tomu měl předcházet vstup do pásma Měsíce přesně v 11.02 hodin 14. dubna (součet = 13).

Start se konal přesně ve 13 hodin, 13 minut a 13 sekund houstonského času.

V 19.13 hodin (středoevropského času) ukončili astronauti svou první noc a letěli vesmírem rychlostí 5800 kilometrů za hodinu. Součet dělá opět 13.

Také onen nešťastný den, 13. duben, se svými časy určenými k spánku a procitnutí (09.13 hodin, 19.13 hodin), je zcela ve znamení zlověstné osudné číslice.

K fatální explozi došlo v 04.13 hodin.

V 05.13 hodin následovalo oficiální přerušení letu, sestup modulu byl stanoven na 18.13 hodin.

Ještě tajemnější rouškou je zahaleno Apollo 12, jehož let na Měsíc byl odstartován 14. listopadu 1969. Co se vlastně stalo? Uplynulo 36 sekund od startu, když se ohlásil astronaut Charles Conrad rozčileným hlasem: „Tady nic nefunguje! Palivové buňky, světla... Rozsvítilo se tolik kontrol, že už je vůbec nemůžeme odečíst.“

Selhání palivových buněk — primárního zdroje energie — mělo za následek, že vzápětí vypověděly službu veškeré hlavní systémy. Astronauti sice zvládli celou situaci během jedné minuty, přesto příčina tohoto výpadku zůstala nadále nejasná — a je to tím podivnější, že externí pozorovatelé mluvili o dvou bělavě modrých ohnivých pruzích, které šlehaly z mraků přesně v místě, kam se předtím kosmická loď vnořila.

Basler Nachrichten napsaly 3. prosince 1969 k tomuto případu: „Ředitelství Kosmického střediska Johna F. Kennedyho bylo vystaveno nepříjemným připomínkám. Bylo však prokázáno, že povětrnostní podmínky byly pro start příznivé. A kromě toho bylo vysláno zvláštní letadlo, aby prozkoumalo elektrické výboje ve vzdušných vrstvách nad Cape Kennedy. Posádka hlásila, že blesky jsou vyloučeny, a tak raketa Apollo 12 byla odstartována.“

Naskýtá se tu mnoho místa pro spekulace, a tak se nelze divit, že po nějakém čase, který uplynul od této události, vystoupil na veřejnost bývalý nezávislý spolupracovník NASA, Maurice Chatelain; tento muž mluvil zcela otevřeně o pozorováních UFO, která prý probíhala právě v té době.

Nebylo to však poprvé, kdy kolovaly zprávy o UFO. Také kolem letu Gemini 8 se vynořily podobné domněnky. Tehdy v březnu 1966 astronaut Neil Armstrong spojil modul s cílovou raketou Agena — bylo

to poprvé, kdy došlo ve vesmíru k takovému manévru —, když se náhle celý rozčilený ohlásil kontrole na Zemi: jeho kabina se začala otřásat a provádět kymácvý pohyb, takže část řídicího systému přestala fungovat. Po krátké poradě bylo rozhodnuto, že let bude okamžitě přerušeno, a astronaut byl naveden na nouzové přistání v Atlantiku.

Celá řada otázek zůstala otevřena, neboť NASA se dlouho zdráhala objasnit potíže, kvůli nimž musel být let přerušeno. Reportéři byli odbýváni stále novými výmluvami, takže není divu, že to dávalo podnět k nejruznějším spekulacím. Tak například 18. března 1966 otiskly švýcarské noviny Blick následující řádky:

„NASA se sveřepě zabarikádovává za nicneříkajícími tvrzeními... Neznamená to snad, že má co schovávat? Znamená tahle ‚cenzura‘, že veřejnost by se mohla dovědět věci, které je lépe — podle mínění NASA — zahalit závojem milosrdného mlčení? Znamená to například, že by mohlo vejít ve známost, že astronauti z Gemini náhle ztratili nervy a nekontrolovatelně propadli panice, když jejich kosmická loď po úspěšném spojovacím manévru začala nevysvětlitelně vibrovat a kymáčet se? Nebo to znamená, že se opět opakoval onen jev, který dosud nebyl oficiálně dementován a který pronikl z kruhů vojenského letectva při dřívějších letech Gemini? Tehdy prý byla posádka při svém manévrování překvapena a téměř vyvedena z rovnováhy, neboť znenadání se objevilo před nimi neidentifikovatelné a zřejmě řízené těleso. V každém případě je NASA dlužna světu několik odpovědí.“

Konečně se příslušné americké orgány vyjádřily: jedna řídicí tryska v konstrukci Gemini selhala a z toho důvodu se stal modul neschopným manévrování. A tím byla UFO story smetena ze stolu.

Jak jsem se již v úvodu této knihy zmínil, posádky Apollo 11 a Apollo 12 narazily na Měsíci na cizí stopy. Je prý však prokazatelné, že existují přepisy rádiových záznamů, obsahující úryvky utajovaných dialogů. Zachytili je někteří radioamatéři. Hovoří se o jakýchsi UFO, seřazených na okraji kráteru a pozorujících astronauty z Apollo 11 při jejich činnosti.

Bohužel autentické záznamy těchto dialogů nemáme k dispozici a na celou historku je nutno pohlížet s velkou skepsí. Při svých rešerších v oficiálně uveřejněných transkripcích NASA jsem narazil na zajímavou pasáž, která by mohla navodit dojem, že tu jde o cizí objekt. Collins, který kroužil v mateřské lodi kolem Měsíce, zatímco Neil Armstrong a Buzz Aldrin přistávali, se zpočátku domníval, že poznal přistávací modul. Později se však prokázalo, že se mýlil — a na tomto místě jsou dovoleny spekulace.

Collins: „Houstone, Columbia.“

Houston: „Columbio, tady Houston. Jsme na příjmu.“

Collins: „Už nejsou patrné žádné známky přistávacího modulu. Viděl jsem podezřelý malý bílý objekt... Jeho souřadnice byly... (je slyšet šum) ...přesně na jihozápadním okraji kráteru. Ale asi byste to věděli, kdyby se nacházel na takovém místě. Vypadá to, jako kdyby jejich přistávací modul stál značně šikmo. Je na jihozápadní stěně menšího kráteru!“

Je na zvěstech o UFO, kroužících kolem Měsíce, zrnko pravdy? Ví NASA o tomto problému něco víc, než je ochotna přiznat? Otázka stíhá otázku. Chceme-li je zodpovědět, musíme se nejprve důkladně podívat na fenomén zvaný UFO. Existují vůbec létající talíře — a jestliže ano, co za tím vším vězí?

2) Portoriko ve znamení UFO

* Žijeme v době, kdy otazníky nabývají obřích rozměrů, že už přesahují naši planetu. (LOUIS PAUWELS, novinář)

„Co ta kresba skutečně představuje, o tom se dosud vedou dohady,“ významně se pousmál Hans-Ulrich Baumgartner, vědecký spolupracovník muzea ve švýcarském Churu. „Možná že její zveřejnění podnítl nějakou diskusi. „

K uvedenému rozhovoru došlo v blízkosti vesnice Untervaz se zříceninou hradu Neuburg v kantonu Graubünden, který je dnes počítán mezi nejdůležitější oblasti se středověkou švýcarskou architekturou.

Do širšího povědomí se zřícenina dostala v roce 1984, kdy byla renovována a odborníci objevili v jednom nepřístupném okenním výklenku zajímavé vyryté kresby. Poprvé byly tyto naivní obrázky publikovány v roce 1993 Josefem Mariou Lenglerem, hlavním restaurátorem muzea, který zároveň pořídil jejich odlitky.

Rytiny, jejichž původ vzniku byl odhadnut některými odborníky na období kolem roku 1300, obsahovaly kromě stylizovaných koní také zobrazení předmětu, který bychom mohli nazvat — s přiměřenou dávkou fantazie — jako typický UFO. To byl také důvod mé návštěvy v Churu.

Pan Lengler se stavěl k této interpretaci značně zdrženlivě. Jak mi sdělil, připomíná mu tato kresba spíš plstěný klobouk: „Co se týče datování stylizovaného klobouku, chtěl bych upozornit na železný klobouk Huldricha Zwingliho, který podle věrohodného ústního podání nosil takový klobouk v bitvě u Kappelu v roce 1531, a zpodobnění plstěného klobouku z hradu Neuburg se mu podobá.“

Nechci odborníkům v jejich záležitostech nijak odporovat. Dávám však na uvážení, že klobouk — je-li to skutečně dotýčný předmět — vybočuje poněkud z rámce tohoto vysvětlení, neboť je třírozměrný. Když jsem si prohlížel během své návštěvy v muzeu odlitky, mohl jsem se přesvědčit, že všechny ostatní kresby jsou pouze dvojrozměrné.

Naděje, že se dovíme v dohledné době něco víc o stáří a významu kreseb v Neuburgu, je nepatrná. V jedné věci jsou však všichni odborníci zajedno: nemohly vzniknout v posledních tři sta letech.

Změna scény: konec srpna 1991, 11.30 hodin, okolí Costa Blanca v Portoriku. Ulises Pérez se kodrcá na svém motorovém kole po prašné silnici, když náhle sjede z cesty a octne se v hluboké kaluži plné vody. Pérez se vyděsí a marně se pokouší uvést motor v chod, když tu náhle spatří malé stvoření, které má nápadně obrovitou lysou hlavu a upřeně se na něj dívá svýma velkýma černýma očima.

„Nestydím se přiznat, že jsem byl strašlivě vyděšený,“ prohlásil Pérez později, „proto jsem se snažil co nejrychleji nastartovat a okamžitě odtamtud zmizet. Jakmile jsem se dal do pohybu, onen tvor skočil náhle do kanálu a zmizel ve vodě. Já jsem pádl pryč, seč mi síly stačily.“

To celé zní velice nevěrohodně, ale přesto to není jediný případ. Badatelé, zabývající se touto problematikou, mají před sebou tisíce zpráv o podobných setkáních s podivnými tvory, kteří prý údajně přistáli z neznámých létajících objektů — UFO. Vyskytují se také případy, kde prý došlo k únosům, a s tím související lékařská vyšetření dotýčných svědků. Počet těchto zpráv stále stoupá — jsou to zprávy dobře zdokumentované, ale zároveň za ně nikdo nenese odpovědnost.

V roce 1989 byl konečně založen akademický časopis Journal of UFO-Studies, který si dal za úkol na základě přísných vědeckých kritérií přijít na stopu podivných nebeských jevů. A v roce 1991 projevil Evropský parlament požadavek, aby italský delegát, profesor Tullio Regge, byl pověřen vypracováním zprávy o současném stavu bádání O UFO a aby byl přezkoumán návrh na zřízení evropského centra pro výzkum zprávo UFO.

V Portoriku se dějí dál divné věci a neustále se množí případy, kdy očití svědkové podávají hlášení o tom, co viděli. A je rovněž podivné, že území Laguna-Cartagena (které se vyznačuje obzvlášť hojným výskytem podobných událostí), bylo mezitím přiděleno na 50 let pod dozor vlády USA v rámci „záchrany ohrožených druhů zvířat“. Alespoň to tvrdí oficiální verze.

Lze si klást otázku, zda je vůbec něco pravdy na oněch spektakulárních zprávách očitých svědků. Věnujeme-li trochu pozornosti výpovědím Jorgeho Martina, velkého zasvěcence v této problematice, pak můžeme odpovědět kladně: ano, něco pravdy na tom je.

Carlos Manuel Mercado je údajně jednou z věrohodných osob, které Martin označil za „čestného

zpravodajce“, když předtím s ním vedl dlouhé a detailní rozhovory. Jak mu Mercado prozradil, byl prý jedné červnové noci 1988 odveden třemi malými bytostmi do UFO, které poblíž přistálo: „Dvě z nich mě vzaly za ruku a odvedly mě z mého domu na silnici. Nemohl jsem věřit svým očím — došli jsme ke skutečnému ,létajícímu talíři‘ ... Na jeho spodní straně byl vchod a my jsme po schodech vstoupili do objektu.“

Uvnitř spatřil Mercado malé tvory, kteří horlivě obsluhovali nejrůznější přístroje. Jejich práce byla koordinována bytostí větší než ostatní a podobající se člověku. UFO se zvedlo směrem na Sierra Bermeja a vnořilo se do skalní průrvy v hoře EI Cayul, kam vedla dlouhá podzemní chodba. Nakonec prý přistáli v rozlehlé jeskyni.

„Tam pracovaly stovky těchto malých tvorů a všude kolem byla spousta létajících strojů. Některé měly tvar talíře, jiné měly tvar trojúhelníku, jiné byly šestihranné.“ Nakonec se na něj za dívala jedna z větších bytostí a Mercado obdržel toto telepatické poselství: „Jak sám vidíš, máme zde údržbářskou stanici pro naše létající stroje. Jsme tady už velice, velice dlouho a nemáme v úmyslu tuto Zemi opět opustit. Byli bychom rádi, abyste pochopili, že pro vás nepředstavujeme žádné nebezpečí a že vás nechceme podmanit. Chceme jen vybudovat lepší vztahy s vámi, které by byly oběma stranám k užitku.“

Portorikánec se tvářil nevěřícně: „Proč zrovna já? Jsem jen docela obyčejný člověk a nikdo mi neuvěří.“

„To vůbec nevadí,“ pokračovala cizí bytost. „Lidé uslyší od tebe o našem setkání, nejsi první, komu jsme ukázali naši základnu. A když se ostatní rozumní lidé dozvědí to, co vy obyčejní lidé už víte, pochopí, že mluvíš pravdu.“

Kdyby to nebyl důvěryhodný svědek, připomínal by tento zážitek příběh ze sci-fi. Kromě toho se dověděl doslova stejný příběh od jednoho vysoce postaveného místního důstojníka a rovněž uvádí dalšího svědka, který se náhodou dostal do zmíněné základny a narazil prý tam na vojáky americké armády (krátce nato byl dotyčný svědek nalezen mrtvý).

Také Freddie Cruz, velitel Civil Defence Agency z Lajas, projevil při rozhovoru s Jorgem Martinem názor, že je přesvědčen o věrohodnosti podobných svědectví: „V Laguně Cartagena se skutečně UFO vyskytují a na tamních povětrnostních radarech byly zaznamenány zvláštní úkazy. A kdo tomu nevěří, jak vysvětlí, co tam pohledávaly v noci oddíly NASA, doprovázené bílými vojenskými džípy? Co má NASA společného s protidrogovým bojem? (To je totiž oficiální vysvětlení, proč se tu objevily jejich oddíly.) Já osobně si to nedovedu vysvětlit. Na to je jediná odpověď — zřejmě se tu někde vyskytuje jakási mimozemská základna, o níž také vědí vojenské kruhy.“

Zatím však vedou psychologové a sociologové čilé debaty na dané téma. Univerzální řešení pro všechny zprávy o UFO je nabitelné. Jednoduché a jednoznačné řešení leží v neprobádaných hlubinách našeho mozku: UFO jsou současné projekce lidské psýchy — podobně jako naši předkové v temnu minulých století se setkávali s vílami, démony a mnoha jinými tajuplnými bytostmi.

Avšak chyba lávky! Tyto podivné jevy zanechávají za sebou na zemi spálené stopy. Zdá se, že bývají obklopeny elektromagnetickými poli, občas bývají fotografovány, nebo dokonce i filmovány a objevily se i na radarových obrazovkách. Podle mého názoru takové vlastnosti nelze očekávat u psychických projekcí.

Je skutečností, že zaznamenané sekundární anomálie jsou natolik závažné, že v roce 1981 mohl Mark Rodeghier — v pověření renomovaného a na vědecké bázi založeného Centra pro studie UFO (CUFOS) — uveřejnit resumé o určitých elektromagnetických anomáliích ve vztahu k UFO (UFO-Reports Involving Vehicle Interference, Evanston 1981). Uvádí zde přes 440 obsáhlých statistik o věcně zdokumentovaných případech z celého světa, v nichž neznámá létající tělesa vypnula po přistání své motory, které po odletu cizích návštěvníků záhadným způsobem opět naskočily, jako předtím svůj chod stejně náhle zastavily.

Podobný případ předložil k diskusi Jorge Alfonso Ramirez v roce 1994 v renomovaném časopise Mufon

UFO Journal. Stalo se to 8. června 1991, poblíž letiště Silvia Petirossiho v Asuncionu (Paraguay). Zničením se vynořilo neznámé létající těleso, což vzbudilo značný rozruch mezi zaměstnanci ve věži. Oválný létající objekt provázel dvě letadla, která se v této době nacházela v příslušném vzdušném prostoru. Lidé z letištního personálu právě tak jako piloti v oněch letadlech sledovali tento jev jednak na radiolokátorových obrazovkách, jednak i pouhým zrakem.

Náhle zmizel objekt s tak obrovskou akcelerací, že během pěti sekund nebyl už na obrazovce vůbec vidět. Anibal Gavigan, který měl právě v té době službu na věži, pozoroval UFO dalekohledem: „Načervenalý objekt zůstal nejprve bezhlučně a stacionárně na obloze,“ sdělil později Ramirezovi. „Potom se stalo něco děsivého. Najednou jsem viděl světelnou čáru, která se během několika sekund táhla po celé obloze... Bylo to skutečně neuvěřitelné. Rychlost tohoto objektu byla prostě ohromující. Něco takového jsem v životě nespátřil.“

Cesar Escobar je jeden z pilotů, před jehož letadlem se náhle vynořilo UFO. Také s ním Ramirez hovořil. „Pokaždé, když se ta věc přiblížila k mé cessně, palubní přístroje začaly šílet,“ vzpomínal pilot značně rozčilen. „Jakmile se však jen o něco vzdálil, pracovaly opět přístroje bez chyby.“

Také pilot Swissairu, Peter Bircher, nás informuje o nevysvětlitelném případě: na počátku sedmdesátých let letěl se svým strojem v noci z Curychu do Stockholmu. Nacházel se právě nad souvislou vrstvou mraků, když se náhle zleva k němu blížil neznámý létající objekt. Zpočátku se zdálo, že zelenavě svítící UFO doprovází letadlo ve stálé vzdálenosti, ale najednou to nabralo neuvěřitelnou rychlost a vychýlilo se do úhlu 90 stupňů. Na základě svých leteckých zkušeností Bircher stoprocentně vyloučil tradiční fyzikální vysvětlení pro tento neznámý objekt.

Kdyby se jednalo v případě podobných zpráv jen o halucinace — jak se často tvrdívá — pak bychom očekávali subjektivně zabarvená vyprávění. A jde-li tedy o neuvědomělé mámení, pak by nás měl udivovat naprostý nedostatek fantazie dotyčných pozorovatelů. Co je však velice zarážející: nezávisle na sobě popisují očití svědci UFO — ze všech zemí a kontinentů naší zeměkoule — se vzrušením stejné jevy. To zjistí každý, kdo se probírá stovkami záznamů.

Když v Belgii kolem roku 1990 bylo oznámeno přes 1500 pozorování UFO (ve většině případů mluvili svědkové o obrovských, bezhlučně se pohybujících trojúhelníkových plošinách), příznačně nebylo ohlášeno jediné přistání. Zálžitost je o to kurióznější, protože dobře zdokumentované záznamy o přistání kotoučů nebo koulí (to jsou jiné, často popisované formy UFO) nejsou tak vzácné, jak by se někdo mohl domnívat. Také líčení očitých svědků o létajících trojúhelnících, které se v posledních desetiletích opakovaně objevovaly kolem naší zeměkoule, nepopisují nikdy přistání. A jsou-li tyto trojúhelné předměty výpotky lidské fantazie, proč by nemohly přistávat?

Existují však ještě i jiné, důvěryhodné zprávy, jež nám otevírají zajímavé perspektivy do budoucnosti; jsou o to zajímavější, že mezitím pozbylo své neomezené platnosti Einsteinovo slavné dogma o limitu rychlosti světla, což nelze použít neomezeně při hypotetické návštěvě mimozemšťanů. To dokazují experimenty fyziků kolem Güntera Nimtze z univerzity v Kolíně nad Rýnem; mikrovlnnými impulzy dosáhli dvouapůlnásobku rychlosti světla! Informace ani předměty se nedají tímto způsobem přenášet, ale Nimtzovy experimenty ukazují, jaké ohromující perspektivy se zakrátko otevrou před badateli.

3) Kontroverzní projekt SETI

* Musíme si být vědomi toho, že každý mezihvězdný kontakt s jinými bytostmi, ať už pomocí rádia nebo raket, by mohl přinést pronikavé, ba přímo převratné účinky na naši civilizaci a náš život. Dnes si můžeme stěží představit dopad tohoto působení. V každém případě by to znamenalo konec našeho současného způsobu civilizace. (SEBASTIAN VON HOERNER, astrofyzik)

3. března 1972 opustila sonda Pioneer 10 naši Zemi; nesla zlatou desku, na níž bylo vyryto poselství mimozemským formám života.

Poselství sestavil slavný astrofyzik Carl Sagan a vzbudil tím značně kritickou odezvu, neboť deska

obsahuje vedle symbolického schématu naší sluneční soustavy také výtvarné zpodobnění nahého muže a stejně neoblečené ženy. Co tím americký vědec myslel, zůstane již navždy jeho malým tajemstvím, neboť nahá žena byla znázorněna bez pohlaví. (Jaké podivné představy budou o nás mít ti neznámí tvorové!)

Pravděpodobnost, že deska bude jednou někde nalezena, je dosti vysoká. Podle nového myšlenkového modelu, jak jej formuloval ve vědeckém časopisu *New Scientist* britský astronom David Hughes v roce 1993, existuje v naší Mléčné dráze kolem šedesáti miliard planet. Čtyři miliardy z nich mají být podle Hughese „podobné Zemi, vlhké a s mírnou teplotou“. (Čtyři miliardy planet, na nichž bezpochyby existuje život: ještě před sto lety byl by každý vědec za takové tvrzení lynčován!) V dubnu 1994 oznámil časopis *Science* existenci dvou planet podobných naší Zemi; nacházejí se mimo naši sluneční soustavu a v relativně malé vzdálenosti asi 1200 světelných let obíhají kolem bývalé hvězdy.

V polovině prosince 1993 se konala na podobné téma v Bad Honnef pracovní porada německých vědců. Bylo rozhodnuto, že budou navrženy interdisciplinární myšlenkové modely a rozvinuty průzkumné metody týkající se odkazů na mimozemské formy života. Sešlo se kolem třiceti planetologů, astrofyziků, chemiků a biologů, a ti diskutovali o zajímavých otázkách: například o teorii pan spermie — jaké alternativní návrhy lze formulovat pro vznik života na Zemi (týká se vniknutí mimozemských virů a bakterií). Právě v této oblasti je možno předložit veřejnosti slibné výsledky. Neboť v rámci jednoho amerického pokusu z původních 100 milionů spor, které byly vloženy do družice, přežilo po šesti letech 1000 kusů. Hnědá skořápka jejich mrtvých druhů jim skýtala potřebnou ochranu. Dokonce i na Marsu bychom se mohli s těmito živými mikroorganismy setkat — tak zní závěrečná slova odborníků shromážděných v Bad Honnef.

Život ve vesmíru je nejen myslitelný, ale dokonce se zdá samozřejmý; v roce 1992 odstartovala NASA nový, tzv. SETI-projekt — technicky i finančně velice nákladnou záležitost; tento program by měl sloužit k eventuálnímu odposlechu potenciálních zpráv od ETI (mimozemských inteligencí). Byl by to jistě vynikající nápad, kdyby tu však neexistoval znepokojující fakt, že nám už celá desetiletí létají UFO téměř kolem uší; bohužel žádné příslušné orgány nejsou ochotny uvolnit peněz nutný na výzkum.

Také Hans-Peter Herbst, doktor přírodních věd z Göttingenu, je podobného názoru. V roce 1992 vyložil své úvahy v brilantně koncipovaném dopisu uveřejněném ve *Spiegelu*:

„Když jde o ETI, mnozí chytří jedinci začnou najednou blábolit a vykrucovat se. Samozřejmě, je nutno uvažovat o mimozemských inteligencích, ale jen o takových, které se budou chovat tím způsobem, jak jsme se tomu učili na školách. Z toho důvodu můžeme očekávat, že ETI — jestli vůbec existují — používají asi takové techniky, která odpovídá naší době kamenné, přestože jsou o statisíce let, či dokonce miliony let před námi; pokoušejí se vejít ve styk s námi prostřednictvím amatérského rádia nebo vysláním deset kilometrů dlouhé kosmické lodi na atomový pohon.

Co by se však stalo, kdyby ETI byly jen o sto tisíc, nebo dokonce deset tisíc let před naším světem (nazíráno z astronomického hlediska je to směšně krátký časový úsek, ale pro mnohé učené hlavy je to asi nepředstavitelné; potom by nás už dávno objevily a byly by už tady, nebo alespoň vyslaly sondy) — pokud by ovšem měly zájem na něčem tak bezvýznamném.

Se svým obrovským technologickým předstihem by mohly přijít a odejít, jak by chtěly, dělat si, co by je napadlo, aniž by braly nejmenší ohledy na naše inteligentní obranné systémy nebo celní předpisy.

My bychom bohužel ani nepochopili, kdy a proč k nám přišly, a ony samy by mohly mít dobré důvody, aby nás nechaly v nejistotě. Zachovávajíce tajemné mlčení, vybírají si jedince z našich řad, kteří mají smůlu na více či méně intenzivní setkání s těmito mimozemskými inteligencemi a kteří pak o tom pošetile vyprávějí. Tím pádem jsou dotyční nešťastníci označováni za lháře nebo i za cvoky, neboť taková setkání probíhají podle jejich slov velice podivným způsobem. Takový úsudek je však velice nelogický; aby určitá zpráva byla pokládána za pravdivou, musí vyznít věrohodně. Naopak vyprávění, která v rámci našeho současného obrazu světa se zdála být rozumná, byla s největší pravděpodobností vylhaná.

Je přirozené, že žádný vědec si netroufne zabývat se tímto děsivým tématem, aniž se nemusí obávat, že přijde o svou v potu dobytou reputaci. Rovněž tak jindy odvážní šířitelé osvěty ve Spiegelu by si nedovolili informovat o takových obscenitách, aby na sebe nepřivolali hněv svých vzdělaných čtenářů.

Zkrátka a dobře: kdyby tady mimozemské inteligence ETI byly, pak by bylo pro nás všechny nejlepší nebrat jejich přítomnost na vědomí, i kdyby nám létaly přímo před nosem. Ale pro to nemáme ani v nejmenším nijaké důkazy — či snad přece ano?“

4) Premiéra: UFO čtyřikrát filmovány

* Badatelé zabývající se fenoménem UFO na vědecké bázi jsou možná neobežretní, možná že se často mýlí, ale přesto se snaží více než organizace skeptiků, aby nejprve našli důkazy pro pravost tohoto jevu, a teprve potom se rozhodli, co to vlastně je. (ILLOBRAND VON LUDWIGER, astrofyzik)

Je to jedinečný případ, ba téměř senzační. Řeč je o tajuplných jevech UFO, které se odehrály 24. srpna 1990 nad okolím Greifswaldu. Desítky svědků měly tenkrát možnost pozorovat na nebi dvě zvláštní světelné kulové formace, které tam kroužily nejméně čtvrt hodiny a potom zmizely. Máme dodneška k dispozici čtyři videofilmy(!) a více fotografií, a přesto čekají tehdejší jevy na konečné objasnění.

Dokonce ani samozvaný kritik UFO, Werner Walter, který již po desetiletí se horlivě snaží všechny UFO z nebe sestřelit, nenašel tentokrát vhodné vysvětlení. Je to tím podivuhodnější, že jeho vlastní interpretace zní obvykle mnohem neuvěřitelněji než případy samy.

Prodávач nábytku z Mannheimu, velký nadšenec fenoménu UFO, přišel na chytrý nápad: prostřednictvím tiskové agentury si zařídil telefonické zprávy od očitých svědků v nových spolkových zemích. I když tehdejší telefonní síť trpěla četnými neduhy, spojení byla často přerušována a někdy nezbyl čas na zaznamenání adresy, přesto získal tento muž celou řadu zajímavých svědeckých výpovědí o greifswaldském případu:

Karl-Heinz Behrens z Fürthu u Norimberku byl právě na dovolené na Usedomu, když kolem 17.00 hodin zpozoroval na obloze dvě formace stříbřitých světelných koulí, které vytvořily písmeno Y, případně L; to trvalo jednu minutu. Svědkovi se podařilo pořídit několik snímků tohoto jevu.

Marion Dörfer z Wolgastu zpozoroval podle vlastních údajů kolem 20.30 hodin sedm kulatých útvarů, které se pomalu pohybovaly ve formaci směrem na Rujanu.

Pan Bittlerich ze Sachsen-Anhaltu byl rovněž v tento den na dovolené na Use domu. Odpočíval právě na lehátku, když náhle zpozoroval hrozen bílých světél (v čase mezi 20.30–21.00 hodin). Najednou byly UFO menší nebo méně svítily, a pak zničehonic zmizely.

Pan Heimsdorfer z Rostocku se právě nacházel v kempu na Rujaně, když uviděl tuto formaci ještě s několika přáteli. Popisuje hrozen koulí jako jakýsi druh světelného trojúhelníku. Kolem 20.50 hodin pomalu zhasínala oranžovo-bílo-zelená světla odzadu dozadu, a během několika vteřin všechna uhasla, jako kdyby je ovládal nějaký regulátor.

Paní Michaleková z Lipska byla toho večera na nádraží Ückeritz na Usedomu, když uviděla „sedm světelných bodů kdesi daleko nad hladinou; koule se mírně pohybovaly, byl to takový lehký, houpavý pohyb“.

Z Neubrandenburgu se ohlásil Gunter Röhling, který zaznamenal z devátého poschodí svého bytu sedm objektů. „Náhle celá formace zmizela, ale brzy nato se zase objevily v docela jiném útvaru.“

Walter Schwiegersohn z Gery se nacházel v té době ve stanovém táboře Prora u lázní Binz na Rujaně. Ani on si nedovedl pozorovaný jev vysvětlit. „Nevypadalo to jako nějaký útvar. Díval jsem se na to asi šest nebo sedm minut — bylo to nad mořem, a pak to rychle zmizelo — za chvíli se to znovu objevilo — v trochu pozměněné formě — teď to bylo spíš horizontální — bylo to šest nebo sedm koulí.“

Dalšími svědky byli paní Oppermannová z Usedomu, Ronny Unger z Lüsskowa u Anklam, Leon Broeger ze Stralsundu, Rosa Deutelová z Weidy a pan Sattler ze Seinfeldu.

Právě tak důkladně jako Walter — ovšem s větší kompetencí — se zabývalo greifswaldskými jevy 75 badatelů z interdisciplinární výzkumné skupiny UFO (MUFON-CES); je to jediná skutečně seriózní organizace v německy mluvící oblasti, která se věnuje fenoménu UFO. Tato skupina, která sestává téměř výhradně z akademiků a mezi jejímiž členy je i šest univerzitních profesorů, uveřejnila část svých výzkumů ve zvláštní publikaci, která vyšla v angličtině pod názvem Interdisciplinary UFO-Research.

Vedoucí skupiny, mnichovský fyzik Illobrand von Ludwig, spolu s odborníkem na informatiku Rolfem-Dieterem Kleinem vytvořili počítačovou animaci amatérských snímků, které měli k dispozici. Věřící, že našli důkazy pohonného systému pozorovaných koulí, přesto však zastává opatrné stanovisko a varuje před neuváženými spekulacemi. V rozhovoru s autorem knihy prohlásil: „Když jsme zkoumali pohyby jednotlivých koulí, které byly tehdy natočeny, a sestavili z nich souvislý film, došli jsme k senzačnímu závěru: kdykoliv některá koule opustí svazek nebo do něj opět vstoupí, je tím pozice sousedního objektu narušena, což se stává jen u takových objektů, které vykazují vlastní akcelerační pole.“

Jedna z nejpodrobnějších svědeckých výpovědí, jež máme k dispozici, pochází od fyzika Gera Schwedhelma ze Stralsundu, který se může při reprodukci svého zážitku opřít o zápisky z deníku: „24. srpna 1990 jsem byl se svou ženou na návštěvě bratra v Pseritzu na Rujaně. Když jsme opouštěli jeho domov, zpozorovali jsme oba — moje žena i já — mimořádnou záři; bylo to kolem 21.00 hodin... Měl jsem dojem, že celá formace se otáčela kolem své vertikální osy — ovšem nemohu to potvrdit se stoprocentní jistotou. Tenhle jev jsme pozorovali tři až pět minut. Když se tento útvar vzdálil nebo pohasl, tři vnější hvězdy nebyly již rozeznatelné, vnitřní hvězdné uskupení se stále zmenšovalo, až z nich zůstala jen bledá světelná skvrna, a nakonec zhasla úplně.“

Pan Schwedhelm pokračoval v jízdě směrem na Altefähr. Nyní znovu zpozoroval světelnou formaci — tentokrát však vypadaly objekty větší a jasnější. Fyzik popsal objevení druhé formace souhlasně s ostatními pozorovateli — jako nezacloněné světelné zdroje. Poté zastavil před Gustowem a nejméně deset minut pozorovali spolu se ženou svítící koule, až definitivně zhasly. Tento vědec uvažuje nakonec o možnosti, že by zde mohlo jít o záměnu s reflektory majáku, ovšem ani touto věcí si není zcela jist.

A jak zní konečný posudek vedoucího skupiny MUFON-CES Illobranda von Ludwigera a počítačového odborníka Rolfa-Dietera Kleina? Žádné z řešení, která byla až dosud předložena, neumožňuje tento fenomén věrohodně vysvětlit. Jevy UFO z Greifswaldu zůstávají až do dnešních dnů neobjasněny..

5) Definitivní důkazy: Švýcarské vojenské letectvo pronásleduje UFO

* V uplynulých dvaceti pěti letech jsme nedostali od švýcarských vojenských pilotů žádná konkrétní hlášení, ani zprávy o pozorování UFO. (HANS-RUDOLF HABERLI, tiskový mluvčí švýcarského vojenského letectva)

Kdo se v posledních letech, nebo dokonce desetiletích dotazoval u tiskového mluvčího švýcarského vojenského letectva, zda se na jejich radarových obrazovkách někdy neobjevily nevysvětlitelné signály nebo zda někdy nebylo přikázáno jejich pilotům stíhat UFO, byl zpravidla odbyt stejnými slovy: „Jste špatně informováni. Podobné případy neexistují.“

Je však jisté, že existují. Ve své knize Stopy bohů (Gotterspuren) jsem na tento problém — mimo jiné — už poukázal:

— do zpravodajské služby švýcarského vojenského letectva byli při jisté příležitosti nasazeni odborníci pro UFO, navíc

— alespoň v padesátých letech — existoval vojenský dotazník týkající se pozorování UFO;

— byla vypracována různá vojenská hlášení o tomto fenoménu;

— interní zpravodajský dokument z roku 1975 pod číslem 248 0 informoval o celosvětovém bádání o UFO;

— spolkový rada Kaspar Villiger ve svém dopise, určeném Adolfu a Inge Schneiderovým, 11. května 1990 výslovně popírá zatajování informací o UFO;

— vím o různých pramenech obsahujících zkušenosti švýcarských vojenských pilotů s UFO.

Mnohokrát jsem žádal Švýcarský vojenský departement (EMD) a obzvláště jeho předsedu, vládního radu Kaspara Villigera, o oficiální komentář k těmto údajům. Kromě odmítavého ujištění leteckého šéfa Fernanda Carrella a tiskového mluvčího plukovníka Hanse-Rudolfa Häberliho se však vůbec nic nedělo.

Sám Villiger se zbavil komentáře k mým výtkám obsaženým v knize Stopy bohů a předal můj dopis v listopadu 1993 švýcarské vojenské knihovně. Její vedoucí, dr. Jürg Stüssi-Lauterburg, mi 2. prosince zdvořile vysvětlil, že rozhodně nechce něco schovávat pod onen proslulý koberec, jak prý tvrdím. „Zároveň vám poskytneme souhrnný seznam materiálů na toto téma, které jsou v naší vojenské knihovně. Jeho zhodnocení a použití pro vlastní bádání je samozřejmě věcí zákazníka. Co se týká úředních spisů, jsou přístupné ve vojenském archivu po uplynutí příslušné lhůty, jak určují předpisy.“ Ironie osudu: materiál, který je k dispozici ve vojenské knihovně k danému tématu, představuje ubohý výběr z všeobecně známé literatury, zabývající se UFO.

Obrátil jsem se tedy na Spolkový archiv s dotazem, zda jsou tam uloženy oklasifikované dokumenty k tematice UFO. Někde přece musí být k nalezení onen objemný zpravodajský bulletin 248 0.

Několik dní poté mi volal jeden z pracovníků Spolkového archivu a ujišťoval mě přátelsky svou plnou podporou při hledání zmíněného materiálu. Od té doby jsem už o něm neslyšel. Místo toho jsem obdržel 27. ledna 1994 oficiální psaní od náměstka ředitele Spolkového archivu: „Přes vynaložené úsilí při pátrání v našich depozitech nemůžeme Vám poskytnout žádné spisy, které obsahují odkazy na UFO nebo hlášení švýcarských pilotů o UFO.“

Přesto však tato hlášení skutečně existují, i když ani velitel vojenského letectva, ani ostatní pánové nechtějí nic vědět o podobných reportech nebo zprávách. René Munzovi ze švýcarské televize musíme poděkovat, že jsme se mezitím dověděli o jejich existenci.

Munz šel za tímto cílem podle mých instrukcí v pořadu Schweiz aktuell. Různými oklikami navázal z jara 1994 styky s velitelem divize Hansruedim Fehrlinem. Před kamerou potvrdil Fehrlin poprvé oficiálně výskyt spisu ve švýcarské zpravodajské službě, nazvaného UFO-Dossier, který sice nikdy nebyl označen jako tajný, ale jehož existence nebyla oficiálně přiznána. Tím pádem neměl ani tiskový mluvčí povědomost o těchto sebraných zprávách a musel se uchýlit k vykonstruované odpovědi. „Až do konce osmdesátých let probíhala, jak je známo, studená válka, a my jsme nevěděli, co se za fenoménem UFO ve skutečnosti skrývalo,“ pokusil se Fehrlin napravit předcházející faux pas.

Přestože tento fascikl nebyl vydán všanc novinářům, Munzovi bylo umožněno na okamžik jej spatřit. „Obsahuje asi desítku svědeckých výpovědí a kromě toho kopii zpravodajského bulletinu 248 0 z roku 1975. Některá svědectví pocházejí od vojenských pilotů, jiné výpovědi jsou od civilistů, a také od dvou policistů. Protože však neexistuje pro piloty žádná ohlašovací povinnost, jak udává Fehrlin, nelze vyloučit, že někteří letci podobné zážitky dál nehlásili,“ sdělil mi tento novinář.

Odlišné tvrzení obsahuje dopis, který jsem obdržel 13. srpna 1978 od tiskového mluvčího plukovníka Häberliho; říká, že „pro všechny piloty platí ohlašovací systém týkající se zvláštních událostí nebo zjištění během letu“. Nemohu ovšem s jistotou posoudit, zda se v dotyčném fasciklu nacházejí příhody, které zde uvádím, za jejichž integritu se mohu zaručit a které jsou poprvé zveřejněny. Materiál mi poskytl kdosi dobře informovaný, jenž však chce zůstat v anonymitě.

Kolem roku 1967

Piloti švýcarské dozorčí eskadry hlásí velký kulovitý objekt, který se třpytí všemi barvami a nehnutě visí ve vzduchu. Pro omezenou výkonnost strojů se letadla nemohla dostat do větší blízkosti zmíněného objektu.

Konec sedmdesátých let

Radiolokátory zaznamenávají nad středním Švýcarskem ve výšce 10 000 metrů neidentifikovatelný létající objekt, který se pohybuje ve větru. Je nasazeno bojové letadlo. Pilot krouží delší dobu kolem polohy udávané radarem. Oba cíle jsou na obrazovkách dobře zřetelné. Je to podivné, avšak pilot žádné letadlo na daném místě nezaznamenává. A je to tím nepochopitelnější, že až do té doby byly chybné cíle vyloučeny.

Kolem roku 1980

Bojové letadlo startuje k pozorovacímu letu směrem na Tessin. Jsou dobré povětrnostní podmínky a řetěz alpských velikánů je zřetelně vidět. Náhle však letec hlásí přes kanál nouzového volání, že se nalézá uprostřed husté uzavřené vrstvy mraků ve výšce 8000 metrů, jeho kompas jako by se zbláznil, a on vůbec neví, kde se ocitl. Je stanovena jeho poloha a překvapení je o to větší, když je zjištěno, že jeho stroj se nachází v prostoru Stuttgartu. Rádiem a radarem je naveden zpátky do Švýcarska.

Podle interního „vysvětlení“ nařídil si tehdy pilot svůj kompas obráceně o 180 stupňů, takže od samého začátku letěl špatným směrem. Tomu ovšem odporuje diskrepance letového času a spotřeby pohonných hmot, což vůbec neodpovídá dané trati.

Podivuhodnou shodou okolností je tento případ totožný s událostmi, které se podle nepotvrzených zpráv staly 4. února 1993 ve vzdušném prostoru Mnichov-Norimberk. Tehdy se dostala bojová letadla během několika vteřin do jiné pozice — a to zhruba o jeden kilometr — a přitom jejich palubní přístroje nezaznamenaly nic mimořádného. Téhož dne hlásil americký bojový letoun, že taktak unikl srážce se satelitem nebo tělesem podobným modulu, který prováděl nepochopitelné letové manévry.

Kolem roku 1980

Ve vzdušném prostoru vnitřního Švýcarska bylo zjištěno letadlo nacházející se v nehybné poloze ve výšce 12 000 metrů. Neobvykle silný signál určil nejprve pevný cíl, a posléze jej označil za chybný. Nicméně signál byl stále stejný. Na objekt byl nasazen bojový letoun nadzvukové rychlosti. Pilot měl vizuální kontakt a rovněž jeho palubní radar zaznamenal UFO. Když se letoun přiblížil, objekt zmizel s obrovskou akcelerací východním směrem na Rakousko. Pilot byl nucen nakonec své pronásledování vzdát. Interní vysvětlení: meteorologický balon.

Listopad 1992

Různé radiolokátory oznamovaly neznámé objekty nacházející se nad územím středního Švýcarska a nad Alpami. Objekty klesaly a stoupaly nevídanou rychlostí. Během pár sekund překonávaly výškový rozdíl několika kilometrů!

Tajemná letadla se náhle vynořovala na radiolokační obrazovce a právě tak rychle mizela. Zároveň hlásí vojenští piloti, kteří ve stejném regionu provádějí cvičné lety, že se k jejich strojům blíží a posléze je míjejí svítící koule, a přitom uvolňují jakési vláknité hmoty. Piloti vůbec nechápou, co to je za zvláštní objekty — chvílemi se zdá, jako by se pravidelně rozdělovaly, a vzápětí se slévají v pevné těleso.

Čirou náhodou během nejaktivnější fáze formací UFO se objevuje v tomto vzdušném prostoru letadlo amerického námořnictva.

Je asi 14.20 hodin, když jsou na letištním radiolokátoru neočekávaně zachyceny různé nedefinovatelné odražené signály: objekty, zformované do sedmi až osmi skupin, prolétávají — seřazeny jako na šňůře perel — švýcarský vzdušný prostor. Cizí vetřelci setrvávají chvílemi na stejném místě, aby pak opět letěli ve stejných formacích dále. Letečtí dispečeri nemají pro tyto UFO žádné vysvětlení a je to pro ně tím více záhadné, neboť neznámé objekty odlétly proti směru větru.

Od nejrůznějších pramenů jsem získal mezitím informace o dalších neobjasněných událostech ve švýcarském vzdušném prostoru. Jistý Švýcar byl na základě svého zážitku s UFO v osmdesátých letech osobně kontaktován švýcarskými vojenskými úřady a poté pozván do Bernu. Při této příležitosti se zmínili vojenští představitelé o tom, že mají zajímavý filmový materiál týkající se UFO.

Dále vešlo ve známost, že švýcarské vojenské radiolokátory při svých sporadických nočních cvičeních zaznamenaly v posledních letech neobvyklé odrazové signály, které se opakovaly v pravidelných intervalech a byly registrovány vysoce kvalitně po celé minuty, ba i hodiny: tyto objekty s ostrými úhly náhle zmizely a vynořily se na jiném místě; pohybovaly se rychlostí, která se vymyká veškerému konvenčnímu vysvětlení. O původu těchto objektů se vedou dodneška dohady z příslušných stran. Souvislost s fenoménem UFO je však nasnadě.

Jak se nakonec říká ve zpravodajském bulletinu 248 0: „I když jsou mnozí seriózní badatelé toho názoru, že veškeré případy takzvaných UFO jsou vlastně jiné, normální a vysvětlitelné fenomény, bylo by nesprávné zaujímat bohorovné stanovisko a vše, co nelze vysvětlit, odbýt jako výtvary fantazie nebo pověry.“

6) Výskyt ETI v německy mluvícím prostoru. Aktuální seznam případů

* Je mnoho případů, kdy se objevení nebo chování objektu natolik odchyluje od všeho nám dosud známého, že se musíme domnívat, že dotyčný pozorovatel buď lže, nebo se mýlí. Možná však viděl něco, co si nedovedeme při dnešním stavu současných vědomostí vysvětlit. (HILARY EVANS, UFO badatel)

V následujících řádcích uvádíme aktuální přehled o dalších pozorováních UFO v německy mluvícím prostoru. Všechny zde uvedené případy nebyly dodneška identifikovány — i přes intenzivní šetření.

Září 1983: Hofstetten (Švýcarsko)

„Věřte mi, určitě jsem se nemýlil. Opravdu ne. Ten objekt se prostě najednou objevil...“

Pan M. z Hofstetenu se tváří zamyšleně. Právě mi vylíčil do všech podrobností svůj zážitek, který ho ani dnes nenechává v klidu. O celé této záležitosti mluví málokdy. Má totiž strach, že bude zesměšňován. A přitom tento jev byl vysloveně nekonvenční.

Slabě pršelo, a on se vracel jednoho pátečního večera domů ve svém voze. Bylo asi 23.00 hodin, když náhle spatřil na pravé straně létající objekt ve tvaru kotouče, který se nehnutě vznášel nad vedením vysokého napětí a světelným paprskem prohledával povrch pole.

Svědék nevěřil svým očím a ve zmatku stáhl okénko. Celé pole se třpytilo matným svitem, zatímco na objektu silně zářila červená a zelená světla.

Při pohledu na tento spektakulární jev mu přebíhal mráz po zádech. Rychle strhl volant zpátky a v divoké panice ujížděl pryč z tohoto místa. Podivná věc ho vytrvale pronásledovala až domů, kde přestala vysílat světelné paprsky a visela nehnutě nad domy jako tmavá, blíže nedefinovatelná masa.

Náhle prorazil mraky temný úder. UFO zmizelo. Vyděšený svědek nehnutě zíral, neboť si nedovedl vysvětlit, co se to vlastně stalo. Kdo by mu to vůbec uvěřil? Pan M. si tedy předsevzal, že bude o svém zážitku mlčet. Různými oklikami se posléze dověděl o mém telefonním čísle.

Stále se na mě dívá zamyšleně. „Popsat pocity, jaké má člověk, když spatří onu podivnou věc, je velice těžké,“ přerušil nastálé ticho zajímavým hlasem. „Vím jen jedno, že to, co jsem viděl, bylo skutečné. Strašlivě skutečné.“

2. prosince 1983: Dorsten (Německo)

Pan G. z Hammu mi vyprávěl: „V pátek 2. prosince 1983 kolem deváté večer jsem se plavil ve své lodi kanálem Wesel-Dattel směrem na Hünxe-Wesel. Nebe bylo plné hvězd. Pět kilometrů před městem Dorsten jsem najednou zpozoroval cosi — nacházelo se to asi ve vzdálenosti 400 metrů směrem na pevninu, ve výšce asi sto padesát metrů a vypadalo to jako světlomety na nějakém továrním komíně. Okamžitě jsem si uvědomil, že v těch místech jsou jen louky a jinak nic. V žertu jsem prohodil k majiteli lodi, která se držela za mnou: Norberte, mám dojem, že támhle letí UFO!

Pak mě přemohl podivný pocit. Ta věc vypadala strašidelně.

Když jsem vystoupil z lodi, vzal jsem si dalekohled a pozoroval objekt. Sestával z pletence jakýchsi světlometů, které svítily oranžově. Trvalo to asi pět minut, když znenadání se vznesl kolmo do výšky, kterou odhaduji na dva tisíce metrů, a pak se pohnul severozápadním směrem; přitom přeletěl nade mnou. To, co jsem spatřil, se mi nehodí do žádného schématu: letadlo se skládalo ze čtyř jasně svítících čtverců, které byly seřazeny do obdélníku. Každý z oněch čtyř čtverců byl rozdělen v malá pole a oba objekty ve směru letu (vpředu a vzadu) svítily intenzivně. Celý proces probíhal naprosto bezhlučně.“

Zprávy o podobných útvarech se vyskytují velice vzácně. O to zajímavější mi připadá zjištění, že podle informací badatelské skupiny MU-FON-CES byl hlášen podobný objekt v noci z 19. na 20. září 1977 ve vzdušném prostoru SSSR.

Rovněž ze sedmdesátých let se datuje pozorování, které jsem se dověděl od čtenáře z Annabergu. Píše mi: „Jeden velice důvěryhodný známý mi vyprávěl, že na začátku sedmdesátých let si udělal se svým přítelem výlet do saského Krušnohoří. Oba mladíci — bylo jim mezi dvanácti a čtrnácti lety — se právě nacházeli poblíž městečka Elterlein. Právě šli přes louku, když zpozorovali jakýsi letící objekt, který si to mířil směrem k nim ve výšce deset až dvacet metrů nad zemí, přeletěl jim nad hlavami rychlostí třicet až čtyřicet kilometrů za hodinu, a nakonec zmizel za blízkým kopcem.

Tento neznámý objekt byla pravoúhlá mříž z blíže neurčeného tmavého materiálu, rozdělená na stejně velké čtyřúhelníky. Oba hoši si ještě stačili všimnout, že objekt se pohyboval naprosto bezhlučně.“

Leden 1991: Wetzlar (Německo)

Pozorování nejružnějších světelných bodů jsou sice hojná, ale zároveň sporná. Vždyť noční nebe se svými hvězdami a různými světelnými efekty nabízí fascinující příležitosti k pozorování a mnohé jeho vysvětlené jevy bývají často různými pozorovateli různě interpretovány.

Přesto i tam se občas přihodí něco pozoruhodného. Mohl bych popsat celé stránky nejružnějšími zprávami o létajících světelných bodech, které měnily směr během několika sekund o 180 stupňů. Často takové události nic nedokazují, často to mohou být světla letadel nebo oranžové balony, vypouštěné při příležitosti různých slavnostních večírků. Někdy se však může stát, že se přihodí doopravdy cosi neobvyklého, jak dokazuje následující příklad:

Očitým svědkem je šestnáctiletý mladík z Wetzlaru. Sledoval nějaký televizní film a náhodou se podíval z okna; bylo asi 23.00 hodin. Udiveně zíral na zářivé světlo na nočním nebi, které se pohybovalo zvláštním způsobem nahoru a dolů a přitom se ponaáhlu zbarvovalo do červena.

Co se dělo dál, líčí svědek těmito slovy: „Po určité době jsem nevěřil vlastním očím, vypadalo to, jako kdyby se onen objekt začal dělit a najednou svítla na obloze dvě červená světla.“

Poté mladík pln zvědavosti vyběhl ven z domu, aby mohl celou událost lépe pozorovat: „Najednou se oba

objekty zastavily, přestaly se pohybovat a pak se opět spojily. Po několika sekundách mi připadalo, že světlo je jakoby vypnuto, protože na jednom z obou objektů hvězda zmizela. Nechci tvrdit, že by tento jev nebylo možno logicky vysvětlit, ale dosud mi nikdo přesně neřekl, co to vlastně bylo.“

2. května 1992: mezi Aurichem a Bagbandem (Německo)

2. května pozorovali různí lidé — mezi nimi také několik policistů — zvláštní světla, která plula po půlnoční obloze od Grossefehnu ve velkých kruzích, a pak náhle rychle odletěla směrem na Leer.

Thomas Haupt z Aurichu vedl s několika svědky obsáhlé rozhovory a kontaktoval rovněž dotyčné policisty. Ti se nejprve domnívali, že šlo o záležitost s laserem, eventuálně o takzvané „sky-tracker“ (otáčivé světlomety), ale pak své tvrzení museli popřít, protože v danou dobu nebylo nic podobného použito. Jeden z policistů řekl panu Hauptovi: „My dodnes nevíme, co to vlastně bylo.“ Tato výpověď je o to zajímavější, že domněnka o světlometech nijak nejde dohromady s výpověďmi ostatních svědků. Například manželé E. obšírně vyprávěli panu Hauptovi o svém zážitku. S jejich laskavým svolením uvádím výtažek z jejich rozhovoru:

Otázka: „Vyprávějte mi prosím, co jste zažili v noci 2. května 1992.“

Paní E.: „Jeli jsme asi kolem jedné hodiny s jiným manželským párem v našem autě z Aurichu do Bagbandu. Na chvíli jsme zastavili poblíž skládky Grossefehn.“

Pan E.: „Vystupoval jsem z vozu a náhodou se podíval nahoru, a tu jsem spatřil, jak na nebi kroužila čtyři mohutná světla. Ihned jsem volal na své spolucestující, aby taky vystoupili a podívali se na to. Viděli jsme, jak se ona čtyři světla neustále otáčela ve směru hodinových ručiček. Napřed kroužila nad skládkou, ale pak jsme zpozorovali, že se k nám blíží. Pocítili jsme najednou nepříjemný chlad; naše ženy dostaly strach, když to světelné záření začalo klesat a snaželo se k nám — tak jsme raději nasedli do vozu. Byl to opravdu nepříjemný pocit — bylo to zvláštní zjevení. Světla se potom vznášela přímo nad námi asi ve výšce vrcholů stromů. Mezitím zastavovaly tady další vozy a všichni to pozorovali s údivem. Když jsme jeli dál směrem na Westgrossefehn, všimli jsme si, že ta věc nás pronásleduje. Pořád jsme se dohadovali, co to asi může být. Pak jsme viděli, jak ze čtyř světél bylo najednou šest, uspořádaných ve tvaru kříže. A potom se objevilo uprostřed toho objektu další velké světlo, které bylo mnohem silnější než ta ostatní.“

Otázka: „A jaké barvy měla ta světla?“

Pan E.: „Světla byla skoro neonově bílá. Prostřední světlo svítilo do našeho auta, takže tam bylo vidět jak ve dne.“

Paní E.: „Bylo tam takové světlo, že jsem mohla rozeznat i vzorek na šatech našich spolucestujících. Cítila jsem mravenčení na zádech, ale to bylo ze strachu.“

Pan E.: „Přidal jsem rychlost, jeli jsme přes sto kilometrů v hodině, ale světla zůstávala pořád nad námi. Všimli jsme si, že při vyšší rychlosti se zvyšovala také jejich rotace. Kromě toho ta věc byla v šikmé poloze ke směru letu... Když jsme pak museli zastavit na jedné křižovatce u Spetzer-Mühle, viděli jsme, jak prostřední světlo zhaslo. Potom zmizela i postranní dvě světla, až objekt sestával — jako předtím — jen ze čtyř světél. Vznášela se chvíli vedle nás a potom odletěla obloukem — jako obří kotouče na házení — směrem na Grossefehn. A my jsme pokračovali dál v cestě.“

Otázka: „Bylo možno rozeznat mezi těmi světly něco jako pevnou hmotu?“

Paní E.: „Můj muž musel dávat pozor při řízení, ale já jsem zahlédla něco jako hnědobílou masu — dokonce jsem rozeznala kulaté obrysy.“

Otázka: „Zaslechli jste nějaké zvuky?“

Paní E.: „Ne, nic mimořádného jsme neslyšeli, dokonce jsme ani nepocítili žádné proudění vzduchu.“

4. května 1992: Wildeshausen (Německo)

Zvláštní letadlo ve tvaru bumerangu, jehož přední strana měla bílý, rýhovaný povrch, zpozoroval Peter W. z Wildeshausenu. Svůj zážitek vyprávěl Hansi-Wernerovi Peinigerovi, UFO badateli:

„Toho dne jsem podnikl malou vyjížďku na kole. Když jsem se vracel zpátky, zastavil jsem se na obvyklém místě, abych si chvíli odpočinul. Postavil jsem si kolo stranou a očima jsem náhodou zabloudil na úzký pruh trávníku, oddělující od sebe dva pozemky patřící dvěma cizím podnikům. Najednou jsem spatřil nad řadou břízů zvláštní, stříbřitě šedý létající objekt. Nejdříve jsem si myslel, že je to model letadélka, řízený na dálku rádiem, a že ho odstartovaly nějaké děti... Asi po čtyřiceti sekundách se věc pomalu snesla nad keře. Už jsem si chtěl kleknout, abych si ten objekt mohl lépe prohlédnout, ale vtom podivné letadlo nabralo rychlost a vzneslo se do své výchozí pozice. Zřejmě muselo zaznamenat můj pohyb. Právě jsem se zvedal, když UFO opět na mě zamířilo; asi patnáct metrů nade mnou zůstalo nehluchně stát ve vzduchu na jednom místě. Při této příležitosti jsem si mohl dobře prohlédnout tvar letadla. Přibližně po jedné minutě začalo stoupat velkou rychlostí do mraků, až vypadalo jako špendlíková hlavička — a pak nakonec zmizelo.“

Mezi 21. a 25. září 1992: Mainholzen (Německo)

Paní L. jela v noci ve svém VW-golfu po silnici poblíž Mainholzenu, když se znenadání ocitla se svým autem v nápadně jasné, průzračné kouli. I přes její intenzivní jasnost se svědkyně necítila vůbec oslněna. Zároveň však vydechšeně zjistila, že se její vůz vznášel čtyřicet centimetrů nad zemí!

Záhadným způsobem tento jev asi za deset vteřin zmizel právě tak rychle, jak se předtím objevil. Tuhle příhodu si svědkyně nemohla žádným rozumným způsobem vysvětlit. „Nepocítila jsem žádný náraz ani šubnutí při dosedu na zem. Taký jsem neviděla, že by se tato poměrně velká koule vzdálila. Byla prostě pryč. Vtom mě popadl šílený strach a já jsem jela co nejrychleji domů.“

Je zajímavé, že k tomuto případu máme celou řadu podobných příhod: C. Acevedos a M. Moya se nacházeli 23. září 1970 na autorallye odstartované v srpnu v Buenos Aires. Náhle se před nimi zjevil jasný létající objekt a zvedl jejich vůz na kratší dobu do vzduchu.

14. května 1971 W. Raw-Eater projížděl se svou ženou územím indiánů Černonožců v Albertě (Kanada), když se nad střechou jejich auta zničehonic vynořil jasný svítící objekt, vůz zvedl na okamžik do výše a zase ho spustil k zemi.

Také Catherine Burková oznámila novinářům něco podobného: večer 15. října 1983 jela po dálnici v Altooně (Pennsylvania), když se k ní zprava přiblížil jasný svítící kotouč, zvedl její auto do výše a pak je opět pustil. Paní Burková přitom utrpěla vážnější zranění a ještě měsíc po této události byla nucena nosit kolem krku obvaz.

Titulky celosvětového tisku informovaly o případě Mundrabilla: stalo se to 20. ledna 1989, kdy neznámé silové pole vejcovitého létajícího objektu zvedlo ze země automobil australské rodiny Knowlesových, a teprve po určité době jej opět uvolnilo. Podle názoru Glena Moora, profesora fyziky na univerzitě Woolongong, to byl meteorit obsahující uhlík, který přesvištěl nad hlavami Knowlesových; paní Fay Knowlesová má jiný názor: „Měli jsme o tom raději mlčet. Teď vypadáme jako nějací lháři anebo cvoci.“

Všech pět případů, které jsme zde uvedli, má jedno společné: mimořádnou jasnost objektu.

13. prosince 1992: MuttENZ (Švýcarsko)

13. prosince 1992 měl novinář Ronald Goldberger spolu s několika dalšími osobami příležitost pozorovat na obloze nad MuttENZem u Basileje zajímavý jev. Bylo 0.35 hodin, když se po nebi směrem na Schwarzwald zcela nehluchně a vlnovitě pohybovaly zvláštní formace. Každý z těchto objektů se skládal ze čtyř až pěti kulovitých letadel. Koule svítily žlutě, jejich spodní strana se třpytila temně rudě. Jak pan Goldberger sdělil autorovi, každá z těchto kulových formací tvořila zvláštně svítící kapkovité obrazy,

které se opět po několika sekundách rozdělily.

Vezměme vítr z plachet všem entuziasticky gestikulujícím pochybovačům: satelit nebo meteorit jsou vyloučeny na základě trvání pozorovaného jevu — kolem pěti minut. A tak musíme i tuto záležitost — navzdory zdravé skepsi — zařadit mezi UFO — a to tím spíše, že na integritě pozorovatelů se nedá nic měnit. (Například jeden z dotyčných svědků se dodneška nesmířil se svým zážitkem a vůči všemu nevysvětlitelnému se staví nyní, stejně jako předtím, značně nedůvěřivě.)

1. leden 1994: Dálnice poblíž Önsingenu (Švýcarsko)

„Je mi jasné, že to je nejpitomější noc pro podobný případ. Bylo asi 1.30 hodin po půlnoci a je samozřejmé, že jsme si předtím připíjeli šampaňským — ale v žádném případě jsme nebyli opilí.“

Monika Rötheliová byla ještě značně rozrušená, když mi vyprávěla o podivném jevu, který spatřila se svými třemi přáteli při jízdě po dálnici. Kolem předního okna jejího auta přelétla vzorová štafeta UFO z šesti až deseti jakoby kovových obrovských objektů, které měly tvar disků; jejich přelet trval několik sekund a míhaly se těsně kolem auta. Vyděšeně se podívala do zpětného zrcátka, avšak objekty mezitím zmizely.

„Mraky, blesky, ani nějaká záhadná hra světél nepadají vůbec v úvahu,“ tvrdila paní Rötheliová se stoprocentní jistotou. „To celé působilo tak nezvykle, a tím víc to bylo podivnější, že vzduch kolem objektů se tak zvláště třpytil.“

Podobný zážitek mi popsala v červnu 1993 paní G. z Gelterkindenu u Basileje. Stalo se to 25. dubna 1993 kolem 22.30 hodin; otvírala právě okna u svého domu, když se najednou objevila na obloze štafeta podivných objektů; připadalo jí, jako kdyby pluly přímo k ní. „Bylo to sedm až devět zvláštních letadel — vypadala, jako kdyby byla sestavena z mýdlových bublin, a svítila matně jako mléčné sklo,“ tvrdila přesvědčivým tónem. Jak si dobře pamatovala, uprostřed těchto těles byl tmavý prstenec. Po chvíli zhasínal jeden disk po druhém. „Začalo to vpředu vlevo. Je docela možné, že je zakryl mrak nebo jen střecha mého domu. Nebylo slyšet žádný hluk motorů.“

7) Cenzurované informace. Podivná politika Spojených států ve věci UFO

* Informace, které mají stěžejní význam pro smysluplné rozhodnutí, bývají před veřejností zamlčovány. Rovněž bývá veřejnost mylně informována o životně důležitých otázkách. (RAMSEY CLARK, bývalý ministr obrany USA)

Michael Hesemann, novinář z Německa a UFO expert, označuje výpovědi majora Eda Damesa za senzaci. V červnu 1993 dělal pro svůj časopis *Magazín 2000* interview s bývalým důstojníkem tajné služby v USA. Jestliže se slova tohoto Američana potvrdí, pak stojíme před opravdovou senzací.

Dames je vedoucí PSI TECH, soukromé firmy, kde působí bývalí vojenští důstojníci (většinou ze zpravodajských služeb nebo z úřadu pro zvláštní úkoly), kteří původně používali parapsychologické techniky (telepatie apod.) ve službách armády Spojených států. (K PSI TECH náleží kromě podplukovníka Johna Alexandera, Clintonova poradce, i taková stará vojna jako generálmajor Albert Stubblebine, který měl pod svým křídlem tisíce špiónů ze zpravodajské služby USA.)

„Náš tým byl sestaven na začátku osmdesátých let, hned po prozrazení metody vnímání na dálku Ingo Swannem,“ řekl šéf této firmy německému novináři. „Ingo Swann mě této metodě naučil a já jsem to předával dál ostatním důstojníkům. Sloužili jsme ve vojenském týmu od roku 1982 až do let 1988/89, kdy jsme se nakonec rozhodli — na základě změněné politické situace — nabídnout své služby veřejnosti a založit si vlastní podnik.“

PSI TECH vešla ve světovou známost v roce 1991, kdy na žádost majora Karena Jansena podpořila Spojené národy při vyhledávání zbrojních arzenálů Saddáma Husajna v Iráku. Po intenzivní koncentraci zhotovil tehdy personál soustředěný kolem Damesa náskresy podzemních arzenálů v Iráku a předal je

zodpovědným velitelům.

Dames také znal spoustu historek o UFO. Během své služby se dověděl o více případech, kdy UFO kroužily přímo nad arzenály atomových zbraní. A v jednom případě ukazoval kód jaderných střel samé nuly, což prý — podle slov Damesových — způsobilo v nejvyšších kruzích Pentagonu silné znepokojení. Jaderné střely lze odstartovat jen pomocí tohoto zvláštního sedmimístného kódu.

Hlavní důvod pro trvalé mlčení amerických činitelů v těchto případech je prý v tom, že si vojenští představitelé nedovedou tento fenomén vysvětlit. Proto o jevech, které nelze vysvětlit, nelze také veřejně diskutovat. Je to podivná politika. Americká vláda ji však úspěšně praktikuje již po staletí.

„Ach, tahle zpráva NICAP je ten největší blábol, který jsem kdy četl!“ Muž potřásl demonstrativně hlavou a výsměšně se uchechtl.

Major Keyhoe zůstal klidný. Bylo mu totiž jasné, že zástupce vojenského letectva, který seděl naproti němu, koná jen svou nevdechnou služební povinnost.

Sporným bodem televizní debaty byla pečlivě zpracovaná studie UFO, kterou předložila americkému kongresu na začátku šedesátých let soukromá organizace věnující se jevům UFO a její vedoucí Donald Keyhoe. Z této studie vyplývala závěrečná úvaha, že v případě všeobecně pozorovaných neidentifikovaných létajících těles by se mohlo jednat o mimozemské konstrukce. Z toho ovšem mělo americké vojenské letectvo pramalou radost. A to tím menší, že major Keyhoe byl na začátku padesátých let označen za původce knih, v nichž bylo obviňováno americké vojenské letectvo z vědomého utajování různých případů UFO. Bylo to těžké obvinění a způsobilo tehdy nemalý rozruch.

Je 15. prosince 1960 a v televizním studiu sedí Keyhoe a proti němu Lawrence J. Tacker, který má odpovídat na knihu o UFO. Většinu pozorování tam zesměšňuje, a nakonec dochází k závěru, že tato pozorování vždycky spočívala na nedorozumění anebo záměně. Vojenské letectvo k tomu dalo své pozhánání a postavilo se bez výhrad za slova svého mluvčího. Vojenští pánové totiž doufali, že tematika UFO bude jednou provždy vypuzena z novinových titulků. Pro Keyhoea to byla neudržitelná situace. „Tento blábol, jak jej nazýváte, byl předtím podepsán dřívějším šéfem státní tajné služby, viceadmirálem Hillenkoetterem; dále je tu podpis admirála Knowlesa, plukovníka Emersona a kolem dvou set dalších osob, mezi nimiž je mnoho vědců a inženýrů. To snad nejsou žádní cvoci. Jsou jen mírně znepokojeni politikou amerického vojenského letectva, které odmítá vše, co se týká UFO.“

„Musím vás zde přerušit, abych prohlásil, že žádná taková politika neexistuje,“ skočil mu do řeči Tacker, značně znervóznělý.

Keyhoe stěží potlačil úsměv: „Tato politika je jasně předložena i ve vaší knize, která se staví vůči UFO nanejvýš kriticky. Výnos 200 2 stanoví, že snaha vojenského letectva má směřovat k tomu, aby nejasná hlášení byla omezena na minimum!“

„Paragraf 18 ovšem říká, že veškeré informace budou předávány veřejnosti a nic z toho nebude posuzováno jako tajné,“ namítá Tacker; nyní zasahuje do debaty i televizní moderátor Dave Garroay:

„To možná souhlasí, ale informace, které jsou vydávány, jsou už předem redukovány na minimum.“

Keyhoe přikyvuje: „Vezměme například rok 1957. Nahlásili jsme vám určitý počet případů, a ani jednou jsme od vás nedostali odpověď.“

Tacker má na obličeji nehybnou masku: „Já sám jsem vám vyřídil každý případ, který jste si vyžádali.“

„Žádal jsem případ kapitána Ryana, kdy vojenské letectvo vyslalo na stíhání UFO zvláštní letadlo...“

„My jsme nikdy nevyslali zvláštní letadlo, aby stíhalo některý z těchto objektů.“

Tentokrát to byl major, kdo rozčileně zavrtěl hlavou: „Vždyť my máme pásek a zápis. Oboje se nachází v kanceláři senátora Monroneyho.“

Tackerova tvář poněkud zneklidněla: „Řekl jste, že jste měli pásek. Já sám jsem ho nikdy neviděl, natož abych ho někdy odposlouchával.“

„Můžete si to kdykoliv poslechnout — a kromě toho mám u sebe dotyčný zápis.“

Rozhovor se dostával do tempa, Tacker se začal zamotávat do stále nových protimluvů, a tím nahrával Keyhoeovi k novým konfrontacím: „V roce 1948 — vy jste existenci tohoto dokumentu dementoval — bylo vydáno přísně tajné zjištění, podle něhož jsou zmíněné záležitosti meziplanetárního původu. Oznámil to tehdy kapitán Ruppelt.“

„O tom jsem nic neslyšel!“

Keyhoe se nevzdává: „...Zdvořile vás žádám, abyste teď vysvětlil tento případ.“

„Pro mne a za mne, tak spust'te!“

„Letos v srpnu viděli dva policisté u Red Bluffu objekt, který se určitou chvíli vznášel nad jejich vozem asi ve výšce sto padesát metrů a vyřadil jim rádio z provozu. Přitom prohledával terén červeným světlem. Policisté na něj zaměřili světlomety a objekt okamžitě stoupal do výše obrovskou rychlostí... My jsme se na vás obrátili s dotazem ohledně této záležitosti a vy jste tvrdili, že ti lidé si to spletli s planetou Mars a s hvězdami Aldebaran a Betelgeuze.“

„To souhlasí!“ zaplesal Tacker.

„My jsme si to však nechali přezkoumat v planetáriu v Bostonu a ještě od dalších astronomů a bylo nám oznámeno, že Mars vyšel o hodinu později, Aldebaran a Betelgeuze dokonce o celé tři hodiny!“

Nyní to byl opět mluvčí vojenského letectva, kdo znejistěl: „Byla inverze — ta způsobuje refrakci a zrcadlení nad obzorem...“

„To byly celé tři hodiny!“ Keyhoe nabýval svými argumenty převahu nad soupeřem. „Hvězda, která vyjde teprve za tři hodiny, se nemůže zrcadlit.“

Tacker tiše zamručel: „Opakuji jen to, co mi sdělil náš vědecký tým. Tot' vše.“

Ve skutečnosti se však stalo veřejným tajemstvím, že Air Force ve spolupráci s americkou tajnou službou zamlžují problém UFO. Cílenou dezinformační kampaní se snažily, aby zájem obyvatelstva byl minimální. Očití svědkové byli zastrasováni, fotografie zabavovány, jednotlivé případy utajovány.

Tajnosti zpravodajské služby bývají zřídkakdy nesmrtelné; v roce 1978 probíhal právníkový spor mezi americkou výzkumnou UFO skupinou Grand Saucer Watch a CIA — nakonec byly této skupině odebrány četné dokumenty, které byly předtím klasifikovány jako tajné.

Tyto zabavené dokumenty v podstatě dokazují, že CIA v dřívějších letech informovala veřejnost o problematice UFO povětšinou mylně a zkresleně. Sledovala tím své zájmy, neboť CIA memorandum z 31. března 1949 říká, že „přinejmenším je tu určitá možnost, že ve věci UFO by se mohlo jednat o meziplanetární nebo zahraniční létající objekty“. V jiném dokumentu ze 14. dubna 1976 se lze dočíst o „UFO expertech ze CIA“, což je další důkaz o tom, že americké tajné služby byly zainteresovány v otázkách UFO.

Také bývalý letecký velitel William Coleman soudí, že Amerika již dávno dělala přísně utajované průzkumy v problematice UFO. Coleman v roce 1955 jako pilot bombardovacího letadla viděl létající kotouč, který bezhlesně přeletěl nad Alabamou. Na konci osmdesátých let vyprávěl o svém zážitku

v televizi: „Když jsme zaznamenali ono stříbřité těleso, letělo stejným směrem jako my. Předstihli jsme je a ocitli se ve vzdálenosti asi osminy míle od něho. Celá posádka byla toho svědkem. Byl to kotouč bez křídel, měl průměr asi sedmdesát stop, byl to opravdový létající talíř. A prováděl neuvěřitelné manévry. V jedné vteřině byl zde, v další už byl pryč. Pronásledovali jsme jej, ale brzy jsme jej ztratili z dohledu.“

Je pozoruhodné, že Coleman, pozdější mluvčí Air Force a spolupracovník v Project Blue-Book, což byl tehdy jediný oficiální vyšetřovací výbor v otázkách problematiky UFO ve Spojených státech, nemohl nikde v příslušných svazcích svou zprávu najít.

Mnoho podobných informací, které byly zainteresovanými kruhy tajných služeb dlouhou dobu zadržovány, shromáždil britský autor Timothy Good. V roce 1987 vydal knihu *Above Top Secret*, k níž připojil oficiálně uvolněné dokumenty. Good vyslovuje názor, že NASA úmyslně zamlžuje záležitosti týkající se UFO. Nelze se tomu divit, neboť je nutno si uvědomit, že NASA „je sice civilní zřízení, ale zároveň úzce spolupracuje s CIA, ministerstvem obrany, National Reconnaissance Office, National Security Agency a jinými institucemi.“

Je mu už dávno jasné, že také americké úřady, v jejichž kompetenci jsou kosmické lety, zadržují průkazný materiál o existenci UFO. V této souvislosti poukazuje na jejich smutně proslulou úlohu při analýze kovových částí, které byly uschovány v Socorru v Novém Mexiku při přistání UFO v dubnu 1964.

Ray Stanford spolu s ostatními členy NICAP navázal kontakt s centrem pro kosmické lety v Greenbeltu (patřícím pod NASA) a předali k přesné analýze vzorek kamene, posetý úlomky kovu.

Dr. Frankel, příslušný pracovník NASA, dal přinesený kámen okamžitě pod mikroskop a poté vyslovil názor, že částčky vypadají, „jako kdyby se dostaly na kámen již roztavené“. Pro přesnější analýzu bude nutné je oddělit od kamene. Zástupci NICAP s tím souhlasili pod podmínkou, že jistý díl částček dostanou zpátky pro vlastní výzkum; potom byli pozváni na oběd a mezitím se specialisté z NASA okamžitě dali do práce.

Jaké bylo překvapení našich UFO badatelů, když jim byl po jídle vrácen dokonale očištěný kámen — po kovových částčkách tam nebylo ani stopy.

Stanford byl z toho rozčilený a obrátil se s dotazem na dr. Frankela: „Vždyť jste předtím slíbil, že nám část kovových úlomků vrátíte pro naše vlastní výzkumy!“

Frankel byl očividně v rozpacích: „Měli jsme v úmyslu vám něco přenechat, ale museli jsme si pro sebe oddělit dostatečné množství, aby bylo vůbec možno provést přesnou analýzu.“ Zkoušky kovu budou prý provedeny co nejpresněji a v několika dnech jim budou oznámeny výsledky.

Když Stanford vyprávěl o něco později o celé záležitosti jednomu zaměstnanci US-Navy ve Washingtonu, dostalo se mu odpovědi: „Jestliže kov vykazoval nějaké neobvyklé vlastnosti, nemůžete očekávat, že byste někdy dostali k dispozici nějaké podklady, abyste mohli zjistit jeho původ. Lidé z Goddardova střediska vědí velice dobře, že všechny důležité nálezy, a mezi ně patří i zvláštní legování UFO, musí hlásit na nejvyšší místa NASA. A tato místa mají zase za povinnost okamžitě informovat prezidenta, protože ona záležitost se týká naší bezpečnosti a stability. Příslušná direktiva bezpečnostních orgánů řekne samozvaným autoritám v Goddardově centru, do jaké kompetence celá záležitost spadá.“

Stanford byl tedy připraven na nejhorší, když opět Dr. Frankelovi zavolal. Ten mu však s radostí v hlase sdělil úžasnou novinku: „Dotyčné částčky se skutečně skládají z kombinace kovů, k níž nelze dojít přirozenou cestou; převážně sestávají ze dvou prvků kovu. Toto legování zinku a železa prokazuje jednu zajímavou zvláštnost: naše seznamy veškerého legování, které se vyskytuje na zeměkouli, včetně Sovětského svazu, neobsahují žádné legování s touto specifickou kombinací nebo s tímto obsahem obou prvků, zde hlavně zastoupených. Výsledek mluví rozhodně pro tezi, že by se u objektu ze Socorro mohlo jednat o kov mimozemského původu.“ Je samozřejmé, že bylo nutné provést ještě další testy, jak dodal Frankel, a proto navrhl Stanfordovi, aby ho ještě jednou zavolal po několika dnech.

A nyní tato story mění náhle svůj směr. Přes několikéré pokusy nemohl Stanford nikdy stihnout Frankela po telefonu. Buď byl právě na nějaké konferenci, nebo nebyl jednoduše k zastížení. Konečně 20. srpna 1963 se mu ozval jistý Thomas P. Sciacca z NASA a oznámil, že dr. Frankel už není touto záležitostí pověřen. „Zároveň vám na vaše opakované dotazy chci sdělit výsledky analýz. Vše, co vám dr. Frankel řekl, spočívá na omylu. Je to docela obyčejná křemičitá hlinka.“

A tím byla celá věc smetena ze stolu. Pro Timothyho Gooda je to dostatečným důvodem k úvaze o tom, že NASA záměrně zamlžuje tematiku UFO. Například údajné fotografie UFO, které prý pořídily raketové letouny X 15 na začátku šedesátých let, po prozkoumání najednou „nebyly k dispozici“.

Nelze jednoznačně tvrdit, že záležitost „X 15“ svědčí o politice NASA, snažící se mnohé věci zamlčovat. Je však skutečností,*že mnoho věrohodných informací o UFO, které se dostaly v průběhu času do rukou NASA, pod nejrůznějšími výmluvami náhle zmizely a dodneška se nevynořily na povrch. Dokonce i snímky, které se podařily americkému astronautu Jamesi McDivittovi, nejsou doposud k nalezení.

McDivittův dopis o této pozoruhodné záležitosti leží přede mnou — dostal se mi do rukou nejrůznějšími oklikami. Je určen Scottu Carpenterovi a datován 27. listopadu 1972:

„Během letu Gemini 4 jsem pozoroval průzorem našeho modulu jakýsi objekt. Zdálo se mi, že má tvar válce. Nemohl jsem odhadnout ani velikost, ani vzdálenost. Mohl být velmi malý, a tím velice blízko, anebo velmi velký, a tím velmi vzdálený. Pokoušel jsem se objekt vyfotografovat oběma aparáty, které jsme měli na palubě, ale protože jsem to viděl jen velice krátce, udělal jsem snímky jen tak nazdařbůh.

Po přistání byly filmy z Gemini 4 okamžitě předány do Houstonu, mezitímco jsme museli s Edem Whitem strávit příští tři dny v ‚aircraft-bariéře‘. V té době vyvolal filmový technik z NASA negativy a vyhledal snímky, o nichž se domníval, že zachycují onen tajemný létající objekt. Naneštěstí na záběru, který vybral, bylo jen sluneční zrcadlení na okně modulu, a to opravdu nemělo nic společného s objektem, který jsem viděl. Snímek byl odložen stranou, dřív než jsem se vrátil a měl možnost poukázat na omyl ve výběru. Když jsem potom prohlížel všechny fotografie, nebyl jsem schopen najít záběr, na kterém by byl zpodobněn onen létající objekt.“

Je zajímavé, že o aktivitách UFO v kosmu mluví také major Dames z PSI TECH, ba je dokonce přesvědčen, že létající fantomy mají své základny na Měsíci. „Několik let jsme již vykonávali svou práci při zpravodajské službě, když nám byla předložena celá řada fotografií, pořízených z našich průzkumných družic,“ řekl Michaelu Hesemannovi. „Tyto satelity nás měly varovat před starty raket potenciálního nepřítele kdekoli na světě. Místo toho však fotografovaly objekty, které přilétaly odněkud z kosmu jim téměř na záda a zřejmě byly umělého původu.“

Tyto případy působily odpovědným činitelům bolení hlavy: „Věděli jsme, že nepocházejí ze žádné jiné země naší zeměkoule, tak odkud se tedy vzaly?“

Následující historka by zněla téměř neuvěřitelně, kdyby nebyl ve hře ruský výzkumný projekt týkající se pozorování UFO některými astronauty; tato studie pochází údajně z ruského ministerstva obrany a je držena v přísné tajnosti.

O její existenci jsme se dověděli přes oba americké UFO experty Briana Greshe a George Knappa, jimž se po dlouhých a často velice úmorných přípravách podařilo téměř nemožné: vstoupili ve styk s ruskými vojenskými kruhy a vysoce dotovanými vědci, kteří se zabývají tímto výzkumem, případně mají přímé, nikoliv zprostředkované vědomosti.

Podobně jako Dames znají Gresh s Knappem případ, kdy UFO zjevně zmanipuloval odstřelovací kód rakety. Podle údajů jejich informátora Borise Sokolova se to událo 5. října 1983 na Ukrajině. Sokolov se rovněž zúčastnil vyšetřování celé záležitosti.

Jméno jejich dalšího ručitele — vede tajný projekt UFO na ruském ministerstvu obrany — nechtějí oba Američané z pochopitelných důvodů uvádět. Označení dotyčné studie ovšem prozradili v roce 1993. Má

titul Thread 3 a zabývá se kromě jiného pozorováními UFO ze strany sovětských astronautů.

Také ruská tajná služba mezitím uvolnila 124 stran dokumentů o UFO. V roce 1992 byla redakci časopisu Aviacionnyje i raketnyje dvigateli doručena objemná obálka, která obsahovala řadu brizantních líčení o pozorování UFO; údaje pocházely z archivu tajné služby. U každé z nespočetných zpráv očitých svědků bylo uvedeno datum, hodnota a jméno.

V březnu 1993 předložili ruští vědci poprvé svým kolegům ze Západu několik případů, které stojí za zmínku. Jeden z nich se udál 23. května v Chabarovsku: krátce potom, co bombardovací oddíl odstartoval k cvičnému letu, zaznamenala kontrolní věž ve 22.35 hodin slabě oranžově svítící, elipsoidní létající objekt neznámého původu, který ve výšce dva tisíce až tři tisíce metrů prováděl zvláštní letové manévry. Několikrát prudce klesl, anebo zůstal bez pohybu na jednom místě. Po třinácti minutách zmizel, ale za dvě hodiny se objevil podobný objekt a byl pozorován asi deset minut. Vysílal ze svého povrchu nahoru i dolů oslnivé světelné paprsky.

Jiný, neméně zajímavý případ se odehrál 28. července 1989 poblíž města Kapustin Jar (Astracháňská oblast). Kolem půlnoci pozorovali armádní příslušníci asi po dobu dvou hodin zelenavě třpytící se disk, který měl průměr čtyři až pět metrů a kroužil nad arzenálem raketových zbraní. Ve zmíněných dokumentech se mluví o pravidelně se vyskytujících emisích světla na spodní straně létajícího tělesa. V pozdějších letech je vysílán ze stejného místa pravidelný světelný paprsek, který opatrně prohledává své okolí.

Největší překvapení však skrývaly dokumenty Thread 3, které si mohli Gresh s Knappem na místě prohlédnout; obsahovaly podle výpovědí obou Američanů přímé odkazy na neobjasněné zážitky západních astronautů právě tak jako odkazy na zvláštní věci, které byly prý na Měsíci pozorovány. Rovněž se zde uvádí, že NASA tyto zprávy dodnes před veřejností zatajuje.

„To není možné!“ budou se určitě pohoršovat naši kritici. Takové události týkající se celého světa nelze přece trvale udržovat v tajnosti.

Opravdu tomu věříte? Teprve v prosinci 1993, po uplynutí padesáti let, se světová veřejnost dověděla o takzvaných „testech na ozáření“, které byly provedeny na nic netušících lidech. Úřady USA vstříkly tehdy vysoce radioaktivní plutonium osmi stům obětí — kvůli studijním účelům — co to udělá s lidským organismem. Většina testovaných osob tyto pokusy nepřežila. Zemřely na leukémii nebo na jiné druhy rakoviny.

Rovněž v období druhé světové války provádělo námořnictvo USA tajné testy s novým jedovatým plynem. Vojáci dostali přiděleny — částečně pod nátlakem — ochranné obleky proti jedovatým plynům — a byli nuceni je zkoušet v plynových komorách. Výsledek byl tragický: obleky dokonale nechránily a vojáci utrpěli těžké popáleniny. Oběti nedostaly žádné odškodnění. Místo toho byly zastrášovány, a dokonce někdy i umlčovány za použití nejhorších mafiánských metod. Mnozí z postižených ani neměli odvahu sdělit svým manželkám původ rakovinných nádorů, a teprve v lednu 1994 dostali příležitost vypovídat o tehdejších případech.

Zní to téměř ironicky, když jsme se v únoru 1994 doslechli, že badatelé z kalifornské Lawrence Livermore National Laboratory byli poctěni vysokým vyznamenáním současně od dvou organizací tajných služeb — CIA a NSA; bylo to za projekt, který je podroben nejprísnějším bezpečnostním nařízením. Při předávání ceny bylo velice opatrně řečeno, že vyznamenání je uděleno za vyřešení „řady technických problémů enormní komplexností“, což vedlo k „nadmíru výkonné operativní schopnosti při získávání poznatků“.

Také Michael Hesemann měl během rozhovoru s Edem Damesem vícekrát pocit, že major ví více, „mnohem více, než nám mohl nebo směl říct“. Nicméně Američan naznačil, že v dohledné době bude zveřejněno více faktů o UFO, která zná jeho skupina. Rovněž prohlásil, že slavný režisér Steven Spielberg se údajně zavázal natočit hraný film na téma UFO, do něhož mají být zamontovány scény o zřítivším se UFO — originální záběry jsou prý v držení amerických úřadů.

Je to sice fascinující myšlenka, ale nic víc. Definitivní důkazy nemohl Dames předložit.

Přesto však o podobné nabídce hovořil americký režisér dokumentárních filmů Robert Emenegger. V roce 1972 mu údajně nabídli lidé z okruhu tajných služeb nafilmované přistání UFO — měl prý udělat dokumentární film s problematikou UFO. Emenegger jezdil v rámci zadaného úkolu sem a tam, a setkával se dokonce s nejvyššími vojenskými pány a sjednával nejruznější podrobnosti. A pak ze všech plánů nezbylo nic — zodpovědní činitelé z Pentagonu najednou z toho vycouvali. Watergate jim udělal tlustou čáru přes rozpočet. Národ byl „příliš znepokojen“ a čas ještě nedozrál.

8) Mistři v převlékání

* Proč zrovna „létající talíře“? Proč by to nemohly být létající kostky nebo létající pyramidy? A proč nejsou z nejruznějších zemí hlášeni třeba létající růžoví sloni, nebo dokonce létající domy? (ALLEN HYNEK, astrofyzik)

Rok 1973. Odehrálo se to kdesi na východním pobřeží Spojených států. Pozdě večer, když americký pár v rozveselené náladě vyšel z restaurace, začal hledat svůj vůz. Vzápětí však celé okolí bylo zahlceno zvláštním světlem a naše dvojice s údivem zpozorovala, že světlo vychází z jakéhosi letadla, které se jim vznášelo nad hlavami a zvolna kroužilo kolem domů. Náhle jim připadlo, jako kdyby se na jedné z budov otevřely dvě obrovité záklopký a neznámé létající těleso bezhlesně vplulo do otevřeného prostoru.

Oběma přeběhl hrůzou mráz po zádech. Vyděšeně se vpotáceli do auta a ujížděli kvapem pryč. Léta nemluvili s nikým o svém zážitku, až jednou na jakémsi společenském večírku se seznámili s jistým mužem, který byl UFO badatel. Vyslechl jejich vyprávění a zprostředkoval jim schůzku s novinářem Perry Collinsem.

Collins byl jejich nepříliš věrohodnou historkou do té míry fascinován, že neprodleně začal vyhledávat další zprávy, které překračovaly všeobecně uznávaný rámec jevů UFO. John Keel a Jacques Vallée, oba renomovaní takzvaní „UFO-Insiders“, mu předali protokoly ze svých soukromých výzkumů a další badatelé ho přivedli k různým očitým svědkům, jimž se přihodily obdobné kuriózní věci.

Fascinující případ, o němž se Collins touto cestou dověděl, se udál v březnu 1967: jistá rodina projížděla Long Island ve státě New York, když v určité vzdálenosti od svého vozu zpozorovala létající objekt ve tvaru disku, který přistál na jednom poli. Pojednou se k objektu přiblížila tmavá limuzína. Když se vůz zastavil vedle UFO, v objektu se otevřely dveře a vyšli z nich dva docela pozemsky vyhlížející muži. Vstoupili do vozu a rychle odjeli směrem k silnici; mezitím se létající disk rychle zvedl ze země a neslyšně odletěl.

Reportér z Miami Herald vyprávěl Collinsovi o podobné události v Miami. Majitel místního supermarketu spolu s dvěma přivolanými policisty pozoroval následující dění při přistání UFO: z hlavního tělesa se oddělily dva válcovité předměty a snašely se k zemi. Když se oba kontejnery otevřely, z jednoho vyjela limuzína a z druhého vystoupilo několik dobře oblečených mužů s příručními kufříky. Okamžitě nastoupili do připraveného auta, ozval se skřípot kol, hukot motoru a v několika sekundách vůz zmizel.

Podobně vyzněla i další vyprávění: muži přestupují do čekajících objektů, jiní se nechají na nějakém místě vysadit. Collins nevěřil vlastním uším, když slyšel tato bizarní svědectví.

Také já sám jsem narazil během svých rešerší na celou řadu exotických příhod. Francouzský odborný časopis Lumières dans la nuit přinesl rozhovor s jednou ženou, která jela na mopedu z Le Boulou do Céretu. Bylo to 22. srpna 1956. Také jí se přihodilo cosi mimořádného. Vyprávěla o tom, jak ji předhonila dvě obrovská, niklem pobitá motorová kola. Jezdci vypadali ještě podivněji. Měli zvláštní, těsně přiléhající obleky a kovové helmy, které jim zakrývaly celou hlavu. Po chvíli se zastavili a téměř zatarasili oně ženě cestu; s obtížemi se mezi nimi proplétala. O kus dál se ohlédla zpátky — a dech se jí téměř zastavil. Silnice za ní byla jako vymetená. Záhadní jezdci na motorových kolech zmizeli!

Další případ jsem objevil v anglickém časopise Flying Saucer Review z roku 1988, tentokrát s podpisem Clauda Devismese, zodpovědného kanadského badatele. Devismes líčí zážitek svého přítele, který byl 14. října 1987 na dálnici z Baden-Badenu do Frankfurtu svědkem toho, jak limuzína jedoucí před ním se náhle zahalila do plamenů a hustého zelenobílého kouře, aby vzápětí zmizela.

Podobná líčení vnucují dojem, že za fenoménem UFO musí vězet víc, než co lze dnes tušit. Je až příliš zřejmé, že jsme někým manipulováni, anebo cíleně ovlivňováni. Je možné, že americké tajné služby a NASA jsou nad podobnými aktivitami v obraze. Pro některé body ve stávající politice Spojených států, týkající se problematiky UFO, lze nalézt jednoduché vysvětlení. Ovšem zbývající otázky zůstávají stále nezodpovězeny. Ve skutečnosti je to jedna velká hádanka, kterou ještě nikdo nerozřešil, a mám své pochybnosti, že se to někomu v nejbližších letech povede.

Je už nyní načase, abychom se dívali na povahu a pozadí problému UFO z jiného zorného úhlu a rozloučili se s překonanými představami. Je nutno si uvědomit, že jsme při podobných úvahách svázáni formami současného myšlení.

Odhadnout předem vlastnosti, vzhled i chování budoucích technických rozvoje a promítnout si je zpětně na fenomény UFO je značně pochybné. Stačí se podívat na některé sci-fi filmy nebo seriály ze začátků televize a uvědomíme si, jak je obtížné ujasnit si vývoj i naší vlastní kultury.

Někteří autoři scénářů opravdu stříleli daleko přes cíl a jejich vize naší současnosti byly více než odvážné. A jiné myšlenky, které tehdy vypadaly tak lákavě a uskutečnitelně, by byly dnes téměř nepoužitelné. Do některých myšlenkových experimentů se nemohli tehdejší autoři vůbec pouštět, protože neměli povědomí o určitém technickém vývoji, jenž nás dnes provází na každém kroku; je však také možné, že určitý vývoj značně podcenili. To začíná například při vnitřním vybavení legendární kosmické lodi Enterprise, které se vyznačovalo nepřeberným množstvím barevných lampiček a vyklápecích skříněk. Počítače tam zastoupené byly předváděny v takové podobě, jak si tehdy představovali jejich další vývoj. Nám dnes vyvolávají ve tváři pohrdavý úsměv — a to se jedná o rozdíl jen několika desetiletí.

Podobné úvahy při interpretaci fenoménů UFO narážejí na úskalí. Zastánci různých objasňovacích teorií si vjíždějí do vlasů při vášnivých debatách o neidentifikovatelných jevech při nekonvenčních pozorováních UFO. Podle jejich názoru se jedná o:

- a) vědomý podvod a lajdácké zpracování údajů;
- b) současné projekce našeho uvažování;
- c) dosud nevysvětlený atmosférický fenomén;
- d) mimozemské fenomény;
- e) návštěvníky z budoucnosti.

Mezitím vznikly nové školy. Jejich představitelé už nevidí řešení jevů UFO izolovaně, ale ve sloučení různých hypotéz. Jsou jistě na správné cestě — a to tím spíše, že po vyhodnocení všech známých případů UFO vykrystalizovalo osm hlavních bodů, které by podle nejrůznějších příznaků mohly vést k uspokojivému řešení:

1. Cizí návštěvníci se zvláštním způsobem vyhýbají každému oficiálnímu kontaktu s námi.
2. Objevují se obvykle na takovém místě a v takovém čase, kde mohou být krátkodobě mimořádně dobře sledováni.
3. UFO hrají s našimi posádkami letadel hry na kočku a myš, ale tyto hry nemají žádný smysl. Naopak se zdá, že tyto úskoky sledují jediný cíl: v krátkém časovém úseku předvádět před školenými letci převažující technologii. Elektromagnetická pole, jimiž jsou UFO obklopeny a která byla vícekrát

registrována, sledují zřejmě stejný cíl. Nelze pochybovat o tom, že cizí návštěvníci si dobře uvědomují účinky na naši techniku, ba možno říct, že v mnohých případech toho úmyslně využívají. Je zajímavé, že výše zmíněná rušení se pohybují v rámci únosnosti, takže ve skutečnosti žádné závažné škody nezpůsobují, i když opačný případ by nebyl problémem.

4. Odhlédneme-li od několika málo výjimek, vyskytují se nejvýše dvě zprávy o stejném typu UFO. Základní tvary jsou sice tytéž, ale nikoliv zařízení.

5. Vzhled pozorovaných létajících strojů, rovněž tak vnější vybavení — a můžeme-li věřit výpovědím různých svědků, i vnitřní zařízení — odpovídají s nepříjemnou důsledností našim běžným představám.

6. Všeobecně lze konstatovat, že podezřele mnoho zpráv mluví o možné přítomnosti mimozemšťanů (skromným odhadem připadá na den přes deset těchto jevů). A co se týče historického rozdělení podobných zpráv — zasahují všechna století.

7. Po geografické stránce nejsou pozorování UFO nijak výrazně rozdělena — včetně příležitostných „epidemií“. Vyhodnocení údajů nepřipouští v tomto ohledu žádné statistické korelace a logicky z toho nevyplývá žádné schéma.

8. Zdá se, že pozorování mimozemšťanů se cítí v naší zemské tíži nápadně dobře. Jejich chování odpovídá téměř do detailů našim představám o podobných situacích. Případná poselství nebo sdělení, která obdrželi vyvolení svědkové od oněch bytostí — a to nejrozumnějším způsobem —, jsou většinou velice naivní a po stránce obsahové postrádají jakýkoliv intelektuální náboj. V žádném případě to není způsob, jaký bychom očekávali od návštěvníků, kteří nás o tolik převyšují.

Novodobé úvahy vedou často také k novodobým poznatkům. A tak se v německy mluvícím prostoru uplatňuje již drahně let tendence vysvětlovat tuto problematiku z pozic sociopsychologických. Argumenty pro tento názor jsou zřejmé: všechny historky o UFO mohou být vyřešeny velice jednoduše sociologicky nebo psychologicky, neboť jsou to vlastně protějšky starých mýtů a pověstí, které jsou jen převlečeny do moderních šatů. Dřív byli lidé mámeni vílami a skřítky — dnes jsou to UFO. S tímto vysvětlením však lze vystačit jen tak dlouho, než si uvědomíme, že fenomény UFO nám staví před oči takové fyzikální aspekty, jako jsou stopy na zemi, působení elektromagnetických polí nebo ta skutečnost, že pozorované objekty jsou zaznamenávány radiolokátory. A zde žalostně selhávají veškerá psychologická vysvětlovací schémata.

Proto je stále jasnější, že už delší čas se cosi neznámé pokouší s námi manipulovat — více či méně úspěšně —, ba dokonce nás chce i řídit. Je rovněž zřejmé, že „cosi neznámé“ si pohrává s našimi nejniternějšími úzkostmi a očekáváními. A dělá to tak chytře, že si musíme se vši vážností položit otázku, co za tím vším vlastně vězí. Je nepopíratelné, že nemáme jiné možnosti seznámit se s formami mimozemského života, které mohou být pro nás odpudivé, nebo i nerozeznatelné, než své představy jednou v budoucnu konfrontovat prostřednictvím cizích návštěvníků. Nelze ani pomyslet, jak bychom asi reagovali na páchnoucí, rosolovitou hmotu, která by se nám projevovala jako vysoce vyvinutá mimozemská inteligence. Masky humanoidních bytostí je nám naproti tomu odjakživa vštěpována.

Jak si tato převažující inteligence bude počínat v detailech, je opravdu těžké odhadnout. Ale pravděpodobně bude působit z jednoho určitého zeměpisného bodu. Bude to místo, které si pečlivě vybere, aby odtamtud mohla koordinovat své aktivity. Bude to rovněž místo, jež ji bude chránit před zvědavými zraky. Přinejmenším tak dlouho, dokud člověk nebude schopen smysluplného myšlení o mimozemských formách života, a to z hlediska vědeckého, technického i etického. Tohoto časového bodu mohl dosáhnout, když v polovině dvacátého století pronikl na Měsíc. A není to vůbec náhoda, že ruští vědečtí pracovníci během mezinárodního sympozia SETI, pořádaného Kalifornskou univerzitou 16.–23. srpna 1993 v Santa Cruz, pokládali možnost mimozemských artefaktů na Měsíci za hodnou diskuse, a dokonce svým překvapeným kolegům předložili zvláštní výzkumné programy k vyhledání a prošetření těchto stop.

9) Blesky na Měsíci — spor pokračuje

* Velevážení čtenáři jsou žádáni, aby jasná červená světla, která se pohybují na Měsíci z jednoho místa na druhé, nepokládali za známky tamějšího života. Úředně to není totiž nic jiného než nejzvláštnější ze všech jevů: cválající sopky! (FRANK EDWARDS, novinář)

Vlastně bychom měli být Měsíci vděční. Náš lunární průvodce se odjakživa spolehlivě stará o příliv a odliv a bez jeho přítomnosti by bylo počasí na Zemi značně pomatené. To tvrdí dva astrofyzikové z pařížského Bureau des Longitudes, Jacques Laskar a Philippe Robutel. Jsou přesvědčeni, že v našem satelitu a jeho přitažlivé síle našli možné tajemství, proč zemská osa nepodléhá stejným výkyvům, jaké byly zjištěny a změřeny u mnohých planet.

Bez této lunární stabilizace — podle jejich názoru — byli bychom bezmocně vydáni napospas stálým klimatickým výkyvům a turbulencím a stěží by vznikl na Zemi život v této podobě.

Možná že si některý čtenář pomyslí, že by bylo lépe, abychom nikdy nenavštívili Měsíc, a byli tím ušetřeni nepříjemných představ, že by tam nahoře — proti všemu očekávání — mohl existovat život.

Během posledních století byla skutečně pozorována zvláštní světla na našem satelitu. Tyto jevy — věda je nazývá opatrně „moonblinks“ — jsou odjakživa tvrdým oříškem pro odborníky. Neexistuje jednotný názor na povahu a původ těchto měsíčních záblesků, i když většina vědců uvažuje o možných vulkanických činnostech nebo světelných odrazech ve vrstvách prachu, vzniklých po erupcích. A tím je téma blesků na Měsíci příznačně vyřízeno. Kdo se však zajímá o neortodoxní zprávy a je ochoten vynaložit dost času a námahy ve vyhledávání dokumentovaných zpráv ve vědeckých publikacích a odborných časopisech, doví se mnoho zajímavého o lunárních světelných jevech — jsou tu určité náznaky, že tu podle všeho nejsme tak sami, jak jsme přesvědčeni.

N. J. Giddings referoval v čísle 104 časopisu Science, vydaném v roce 1946, o mohutných světelných blescích, které mohly být zaznamenány pouhým okem na měsíčním povrchu 17. června 1931.

Frederick Vreeland napsal v roce 1949 v čísle 57 Časopisu Popular Astronomy o jasném světelném jevu, který pozoroval během zatmění Měsíce.

Daniel Logue vylíčil v roce 1955 v čísle 8 časopisu Strolling Astronomer, jak 5. ledna 1955 sledoval půl hodiny jasné modré světlo na měsíčním povrchu.

Rovněž Strolling Astronomer přináší ve svém čísle 10 v roce 1956 článek od Roberta Adamse, který píše o pozorování svého kmotra Roberta Milese. Ten objevil 16. ledna 1956 na Měsíci bílé světlo, které se více než hodinu rozsvěcovalo a opět zhasínalo, a přitom se poznenáhlu barvilo domodra.

28. prosince 1963 zpozoroval Y. Yamada spolu s dalšími svědky nachově zbarvenou část v kráteru Aristarchus — tento jev trval asi půl hodiny. Tato zpráva byla uveřejněna v roce 1964 v čísle 10 časopisu New Scientist.

25. dubna 1972 se podařilo Raineru Klemmovi z Pasova vyfotografovat světelnou fontánu z oblasti Aristarcha, trvající déle než jednu minutu. Detailní zpráva o jeho pozorování vyšla v odborném časopisu Sterne und Weltraum v čísle 8/9 v roce 1972.

Podle magazínu Orlando Sentinel z 19. června 1966 se podařilo Jaylee Burleyové (NASA) a Barbaře Middlehurstové (arizonská univerzita) shromáždit přes dvě stovky písemných záznamů o blescích na Měsíci, pocházejících z různých století; z tohoto počtu prý bylo nejméně 159 věrohodných.

O dva roky později uveřejnila NASA oficiální seznam lunárních jevů. Autorkou byla opět Barbara Middlehurstová a katalog obsahuje přes pět set podobných záznamů. (Rozšířené vydání pořídil Winifred Aawtell Cameron. Interní označení NASA: TM-79399-NSSDC/WDC-A-R/S-78-03.)

Další zpráva o výzkumu světelných jevů na našem souputníku pochází z hvězdárny Pulsnitz v Sasku a je datována z roku 1969. Zde se mluví o více než pěti stovkách pozorování. V období mezi červencem 1963 a říjnem 1966 bylo registrováno 27 případů těchto světelných erupcí v blízkosti kráteru Aristarchus. V lednu 1968 jich bylo zaznamenáno kolem 140. „Na žádné jiné části Měsíce nebylo pozorováno tolik erupcí,“ konstatuje se ve zprávě východoněmeckých astronomů a zároveň se uvádí 42 dalších záblesků v blízkosti kráteru Plato; dále následují Alphonsus, Gassendi a Tycho s 13 erupcemi.

Také známý britský astronom Patrick Moore se zmiňuje o záhadných světlech, která nazývá Transient Lunar Phenomena (TLP), což znamená „krátkodobé lunární fenomény“. Moore říká: „Pro jejich existenci hovoří velice zřetelné symptomy (nehledě na Kozyrevovo klasické pozorování červeného záření v Alphonsu v roce 1958), přesto však o nich víme velice málo. Přes mnohé teorie neznáme přesně ani původ, ani rozložení TLP... Jsou některé formace jako Aristarchus, Alphonsus a Gassendi, vyznačující se výskytem TLP, a ty je nutno bedlivě sledovat.“

Moore dále poukazuje na to, že existence TLP je některými odborníky nadále zpochybňována, neboť NASA vylučuje jakoukoliv sopečnou činnost na Měsíci; k tomuto závěru se došlo po vyhodnocení letu Apollo. To ovšem Moorovi nebránilo, aby vydal TLP-katalog, který obsahuje kolem 700 pozorování.

Lunární bludičky se zřejmě příliš nestarají o spory kolem své existence a dál se předvádějí s určitou pravidelností. Jeden z posledních případů byl podrobně dokumentován v astronomickém časopise *Sterne und Weltraum* v roce 1988. Jednomu řeckému amatérskému astronomovi se podařilo 23. května 1985 fotograficky zaznamenat blesk na Měsíci, trvající 0,8 sekundy. Gerhard Hirth, odborník zabývající se studiem Měsíce, říká: „Nejprve jsme si mysleli, že je to závada na filmu. Ovšem pod mikroskopem se prokázalo, že emulze filmu byla skutečně osvětlena. A proto jsme tím znepokojeni: pochází ona světlá skvrna z měsíčního povrchu, nebo se nachází její zdroj mezi Zemí a Měsícem?“

Po četných srovnáních a výpočtech došel tento expert k závěru, že onen jev musí být lunárního původu. Své výzkumy uzavřel Hirth velice střízlivě: „Vysvětlení pozorovaných fenoménů musí brát v úvahu následující dané skutečnosti: krátká trvání jevů (maximálně 15 sekund), velká intenzita, bezprostřední blízkost měsíčního povrchu a nepřítomnost mračna prachu na snímcích.“

Tento jev zůstal tedy nevysvětlen, i když přehorliví američtí experti vysvětlení našli — ovšem po svém. Domnívají se, že dotyčný jev lze chápat jako zpětný odraz slunečního světla na umělé družici. Tento názor však rozhodně odmítají Harry Varvoglis a John Seiradakis z univerzity v Soluni; v roce 1990 zaslali dopis odbornému časopisu *Sky and Telescope*, kde obhajují své stanovisko.

V únoru 1994 jsem se ptal Gerharda Hirtha, do jaké míry je přesvědčen o existenci života mimo Zemi. Hirth, povoláním fyzik v Ústavu Maxe Plancka v Heidelbergu, mi odpověděl: „Život, jak my jej známe, vyžaduje především obrovské množství ideálních podmínek, například fyzikální a chemickou způsobilost planety, přicházející v úvahu, nebo vzdálenost planety od hvězdy poskytující energii. Aby tyto podmínky byly dány jen pouhou náhodou, je téměř nepravděpodobné, nebo nemožné. Nutno však připustit, že může existovat život, který je na úplně jiném základě. Budeme-li však schopni s našimi smysly, vědomostmi a technologickými důkazy takový život rozeznat, je ovšem jiný problém.“

Také Guido Wemans, novinář a odborník na lunární tematiku, zcela nevylučuje mimozemské aktivity jako možné vysvětlení pro záblesky na Měsíci — i když — podobně jako Hirth — poukazuje na spekulativní charakter příslušných úvah. „Ve srovnání s dřívějším nestávám se tak jednoznačně proti podobným úvahám, neboť jsem došel k názoru, že ve vesmíru nejsme sami,“ přiznal se mi v telefonickém rozhovoru 2. dubna 1994. „Domnívám se, že mnoha věcem jsme ještě neporozuměli. A protože něčemu nerozumíme, nemůžeme to a priori odmítat.“

Ovšem tvrzení, že NASA některá fakta zamlčuje, pokládá Wemans za poněkud přehnané: „Nedovedu si vůbec představit, jak by to bylo možné, aby takové věci, které podle vašich informací kdysi Conrad popisoval, byly po celá desetiletí zatajovány.“

V tomto ohledu nemohu s Wemansem souhlasit, neboť i anglický expert Timothy Good je jiného názoru.

Ještě dnes si dobře vzpomíná na světelný jev během televizního přenosu z přistání Apolla 11 na Měsíci: „Vím to přesně, jak jeden z astronautů během televizního vysílání poukazoval na jakési světlo, buď v kráteru, nebo na něm. Potom následovala žádost na pozemní stanici o další informace. Dále už nebylo nic slyšet.“

Také astronauti jako Harrison Schmitt (Apollo 17) prý informovali o záhadných světelných záblescích. To tvrdí americký novinář Joseph Goodavage, který se opírá o originální záznamy hovorů Apolla 16 a Apolla 17, které obsahují nejrozdílnější poznámky o světelných záblescích. („Hej, právě jsem viděl jasný blesk na měsíčním povrchu. Je to někde severně od Grimaldiho!“ Nebo: „Poslyš, ty mi to nebudeš věřit. Jsem přesně na kraji Mare Orientale. Právě jsem se podíval dolů a viděl jsem světelný signál.“)

Další z řady, kdo se intenzivně zabýval otázkou blesků na Měsíci, byl zesnulý novinář Hellmuth Hoffmann. V časopisu Esotera z roku 1974 se věnuje neobjasněnému případu, o němž svědčí dopis tehdejšího vedoucího úředníka NASA.

Tento úředník měl sice zájem na tom, aby určitý případ, jenž se udál během letu Apolla 15, byl veřejnosti znám, ale nechtěl být jmenován. Protože i mně se mezitím dostala do rukou kopie dopisu, nechtěl bych ani já celou věc zatajovat. Přihlížeje tedy ke skutečnosti, že se to odehrálo před více než dvaceti lety, odhalím zde poprvé totožnost dotyčného spolupracovníka NASA, který byl tehdy zaměstnán v Goddard-Space-Center. Jeho jméno je James R. Booth a onen dopis byl napsán v listopadu 1973.

Booth píše: „Během tohoto letu se skutečně událo něco, co lze současně nazvat jako zvláštní a nevysvětlitelné: celá kazeta ALSEP, komplex přístrojů, neustále v chodu, která se při každém letu Apolla zanechává na Měsíci, najednou přestala vysílat do Houstonu všechny údaje. K našemu velkému překvapení reprodukovala kazeta SIM, poté co se astronauti vrátili zpátky na Zemi, jasné signály světelného jevu, nepříliš vzdáleného od Hadleyova teritoria — a to přesně ve stejnou dobu, kdy nastal výpadek telemetrických dat!“

Je podivné, že právě ve zmíněných rádiových rozhovorech z Apolla, které obsahují zmínky o anomáliích na měsíčním povrchu, se nenápadně často vyskytují zakódovaná sdělení. Novinář Joseph Goodavage navázal spojení s geologem a spolupracovníkem NASA, dr. Faroukem El Bazem, který tehdy připravoval mnoho astronautů pro jejich lety, a v sedmdesátých letech s ním vedl následující dialog:

Goodavage: „Co tím například míní Young, když zničehonic vyslovil jméno Barbara?“

El Baz: „To opravdu nevím. Možná nějaký kód.“

Goodavage: „Mohla by mít Barbara něco společného s případnými geologickými anomáliemi tam nahore?“

El Baz: „Jediné, co vám k tomu mohu říct — že všechny objevy nebyly dosud objasněny. Existuje domněnka, že pod měsíčním povrchem je led a různé dutiny, a tak se prováděly experimenty, aby tahle věc byla vyřešena.“

Goodavage: „Avšak Barbara je přece jen podivný výraz — vám to tak nepřipadá?“

El Baz: „Ano, pro mě je to taky záhada. Ale jak jsem právě řekl, zřejmě je to kód. Podmínky na Měsíci jsou prostě mimořádné. Jsme ve stadiu průzkumů. Jsou zde například náznaky podpovrchových vod anebo zprávy o velkém uskupení, podobném mostu, v Mare Crisium. Jestliže se však voda pod povrchem Měsíce skutečně nachází, máme pro to jen takové důkazy, které jsou nám momentálně k dispozici. Víc vám k tomu nemohu říct.“

Goodavage: „Vy tedy potvrzujete zprávy o jakémsi mostu? Vy potvrzujete, že jsme na Měsíci narazili na umělé konstrukce nebo podobné věci, které tam ve skutečnosti nepatří?“

El Baz: „Ne, tak daleko bych nechtěl zajít. Když však začneme o celé věci přemýšlet, je v podstatě možné

všechno. Spekulacím o věcech, které nám astronomové během několika posledních staletí oznámili, nelze klást hranice. Je jasné, že astronauti jsou nyní těmto věcem mnohem blíže.“

Goodavage: „A které z pozorovaných anomálií mohly by být vysvětleny nekonvenčním způsobem?“

El Baz: „Co doopravdy nedovedu vysvětlit, a ani netuším, co by to mohlo být, jsou ony mohutné světelné záblesky. Je mimo veškerou pochybnost, že se jedná o něco mimořádného. To nejsou komety, ani nic přirozeného! Tři z těchto blesků byly spatřeny nad západní částí Měsíce, pozorovatelé byli Ken Mettingly z Apollo 16 a Ron Evans a Jack Schmitt z Apollo 17.“

10) Je život na Měsíci?

* Měsíc byl v minulosti bombardován přechetnými kometami, které z větší části pozůstávají z vody; podle jedné teorie se molekuly vody pohybují v nejchladnějších a nejtemnějších pásmech. Kdyby byl potvrzen výskyt ledu, byl by to významný objev. (PAUL SPUDIS, vědecký spolupracovník projektu CLEMENTINE 1 z roku 1994)

Spolupracovník NASA, dr. Farouk El Baz, hovořil o nepochybných odkazech na vodu na Měsíci. Je to pozoruhodné, neboť voda by se na Měsíci vůbec neměla vyskytovat. To alespoň tvrdí všeobecně přijímaná vědecká dogmata. Na druhé straně je tu však případ, který těmito názory mohutně otrásl. Apollo 12 a Apollo 14 zanechaly na Měsíci měřicí přístroje SIDE. Tato zařízení měla za úkol analyzovat měsíční atmosféru a výsledky svého měření pravidelně posílat na Zemi.

Jaké bylo překvapení, když obě konstrukce, umístěné od sebe ve vzdálenosti asi dvě stě kilometrů, označily 7. března 1971 sporadickou existenci vodní páry — a to během dvanácti hodin! Spektakulární objev oznámil na tiskové konferenci v Houstonu John Freeman z Riceovy univerzity.

NASA to brzy dementovala, opírajíc se tvrdohlavě o tvrzení, že tato substance je ve skutečnosti zbytek moče amerických astronautů. (Připomeňme si obdobný případ, na nějž poukazuje autor Holger Heuseler: „Na konferenci v Tübingenu byl zpochybněn objev goethitu — látky obsahující železný rez — v měsíčních vzorcích. Když o nich referovali mineralogové z univerzity v Cambridgi, jejich americký kolega pronesl: You have pissed on the probes.“)

Rosemary Ellen Guileyová se věnuje tomuto kontroverznímu tématu v Mond-Almanachu 1991. Mimo jiné uvádí zde zprávu jistého astronoma z roku 1932: „Objevila se bílá skvrna a šířila se necelou minutu severovýchodním směrem, až téměř dosáhla na okraj kráteru. Toto pozorování bylo ověřeno mým přítelem, neboť jsem nevěřil vlastním očím. Skvrna se pohybovala dál, až utvořila cosi jako oblak, i když tato představa je pro mě téměř nepřijatelná.“

Dále cituje autorka zprávu dvou amatérských astronomů, kteří v roce 1958 zaznamenali podobný jev: „Když jsme pozorovali měsíční povrch, žasli jsme nad tím, co jsme spatřili v kráteru Alphonsus. Velký, nezřetelný mrak dokonale zakryl velký kužel kráteru i jeho malý jícen. Mrak měl v průměru asi dvacet mil a nepravidelné obrysy. Dvě podstatné věci vzbudily naši pozornost: mrak byl příliš velký ve srovnání s vrcholem hory, kterou celou zahalil, a vycházelo z něho zvláštní rozptýlené světlo.“

Geolog El Baz nemluvil jen o vodě, ale zmiňoval se i o nevysvětlitelných tektonických anomáliích, a přitom se odvolával na zprávy o „struktuře podobné mostu v Mare Crisium“.

První poukázání na zmíněnou stavbu na Měsíci pochází od slavného odborníka dr. Percyho Wilkinse. Když byl v roce 1953 upozorněn Johnem O’Neilem z New Yorku Herald Tribune na gigantický skalní útvar podobný mostu, který se prostírá v délce dvanácti mil mezi Laviniem a Oliviem, Wilkins chvilku váhal. Poté však začal celou záležitost podrobně studovat. Obrovitá konstrukce skutečně existovala — a bylo možno zřetelně rozeznat její stíny na měsíčním povrchu.

„Naskýtají se nám dvě otázky,“ konstatoval na závěr svého pozorování. „Jestliže tato struktura existuje již delší čas, proč byla až dnes zpozorována a jak to, že odolávala úspěšně zásahům meteoritů a jiným

vlivům? A jestliže tento takzvaný most vznikl teprve před krátkou dobou, je celá věc tím zmatenější, neboť jak to vůbec mohlo vzniknout? A jestliže je to umělého původu — což se přičítá všem rozumným úvahám — pak se tu otevírá široké pole pro nejrůznější spekulace. Ovšem tak daleko ještě nejsme. V každém případě je tento útvar, ať už je přirozeného, nebo umělého původu, jedna z nejzajímavějších struktur, které byly objeveny pomocí teleskopu.“

Také Axel Ertelt z Halveru hovoří o zvláštních tektonických strukturách na měsíčním povrchu. Podle jeho názoru spatřili astronauti z Apolla v sektoru Fra-Mauro určitý počet menších pyramid, které byly uspořádány v geometrickém útvaru. „Přirozený původ těchto útvarů je zřejmě vyloučen,“ tvrdí s jistotou. „Bohužel tuto skutečnost dnes NASA popírá. Tím je pravdivost zprávy otřesena, ale její obsah nelze změnit. Při živém vysílání mohli pozorní diváci zaznamenat existenci malých pyramid — přímo během rozhovoru astronautů s pozemní stanicí. Někteří diváci volali už po dobu vysílání a chtěli se dovědět něco bližšího. Vedení německé televize se tedy obrátilo na NASA, ale je samozřejmé, že od nich nedostalo žádnou odpověď. To bylo tehdy ještě během vysílání divákům oznámeno.“

Jak mi Ertelt v roce 1993 osobně potvrdil, byl on sám svědkem zmíněných pasáží: „Bohužel už je to tak dávno, že vám nemohu říct nic přesnějšího. Pokud si pamatuji, musel to být přenos buď ARD, nebo ZDF. Moderátor, který tehdy celé vysílání komentoval, se jmenoval Schiemann nebo tak nějak podobně. Více vám k tomu — i při nejlepší vůli — nemohu sdělit.“

Ještě záhadněji působí útvar, který vyslídil na Měsíci Felix A. Bach (Bach publikoval svůj objev v americkém časopisu The Gate): Během svého pozorování Měsíce objevil v roce 1985 v blízkosti kráteru Rost zvláštní zařízení, které se skládalo z jakéhosi sloupu, kolem něhož bylo upevněno sedm objektů pytlovitých, eventuálně cibulovitých tvarů. Bach odhadoval výšku sloupu na dobrých 20 mil!

O rok později se pokoušel tento objekt znovu zachytit svým teleskopem, ale k jeho údivu „sloup“ byl natočen do jiné polohy a na něm upevněné „pytle“ visely nyní nad kráterem Schiller! „Vypadaly jako části oděvu zavěšené na šňůře na prádlo,“ odpověděl mi se zmateným výrazem v obličeji.

Také já jsem byl později zmaten, že kromě několika snímků dává NASA tak málo fotografií k dispozici o dotyčných strukturách. Přitom se oficiálně tvrdí, že veškerý fotografický materiál z letu Apolla je přístupný a lze ho použít. Pravý stav věcí jsem se však dověděl od Michaela Appela z Essenu. O této záležitosti vedl rozhovor s bývalým spolupracovníkem NASA Martinem Rebensburgem.

Appel: „Pane Rebensburgu, pracujete jako přímý spolupracovník u NASA?“

Rebensburg: „Byl jsem nezávislým spolupracovníkem NASA.“

Appel: „Bylo by to možné, že mimozemšťané si už zřídili na Měsíci základnu?“

Rebensburg: „Astronauti přistáli na měsíčním povrchu na více místech a nejdelší vzdálenost, kterou tam překonali, bylo sedm kilometrů. Takže my vlastně o Měsíci moc nevíme. A je docela možné, že by tam mohla být stanice mimozemšťanů.“

Appel: „Při našem prvním rozhovoru jste se zmínil, že NASA má filmy, že by lidé padali údivem ze židlí, kdyby je viděli.“

Rebensburg: „Tyhle filmy nikdy nebudou veřejnosti předvedeny. Šéfreportér z NASA byl tehdy pověřen, aby natočil všechno, co se týkalo letu do vesmíru. Řekl mi, že on sám zná filmy, o nichž by nikdo nevěřil, že něco takového vůbec existuje.“

Appel: „Pozorovali někdy astronauti při svých letech UFO?“

Rebensburg: „Ano, mnozí astronauti a také letci tvrdili, že pozorovali UFO. A nebyli to jen američtí průkopníci vesmíru, ale také sovětské, kteří tvrdili, že je UFO pronásledovaly.“

Rebensburg našel podporu v roce 1990 v odborném časopise Mufon UFO Journal prostřednictvím amerického experta na UFO Boba Gribblea, který ho odkázal na dr. Garryho Hendersona, odborníka pro studium vesmíru. Henderson je nejen přesvědčen o tom, že američtí astronauti během svého průzkumu vesmíru občas viděli — a rovněž fotografovali — podivné věci, ale je také přesvědčen, že NASA drží dodnes tyto snímky pod zámek. Tomuto Američanovi prozradil jistý astronaut, že jsou vázáni přísnými nařízeními nemluvit před veřejností o podobných zážitcích.

A nakonec se zmiňme o dvou filmových páslech patřících NASA, jež zachycují následující záběry:

Sekvence A je výňatek ze stříhového filmu NASA For All Mankind. Krátce před dosednutím přistávacího modulu na měsíční povrch je po několik sekund zřetelný kulatý objekt, který se zprava hrozivě přibližuje k přistávacímu modulu, a teprve po prudkém otočení mizí ze záběru oknem.

Sekvence B obsahuje podobnou scénu. Tentokrát jsou to filmové záběry z Apolla 12, které ukazují letící objekt, který se řítí šikmo ke startujícímu modulu nízko nad povrchem Měsíce. Mezitím po zlomek vteřiny se mihotá světlo v jednom z přelétávaných kráterů.

Pozorování UFO, světelné záblesky, tajemné stavby: dějí se nevysvětlitelné věci na našem souputníku Měsíci! Právě pozadí tohoto dění můžeme jen stěží uhodnout. Byla na Měsíci zřízena jakási operační základna pro UFO? Existují tam nahoře biologické formy života, nebo používá nám neznámá forma života lunárního tělesa jen k tomu, aby se odtamtud tahalo za nitky v jakési gigantické kosmické frašce? Otázky stíhají otázky. A jak dalece jsou americké vojenské kruhy informovány o povaze těchto jevů, lze jen stěží odhadnout — zároveň však není třeba pochybovat, že o těchto věcech nějakou povědomost mají.

IV. Rys paradigmatu. Utajované slabosti ve vědeckých strukturách

„Svět oplývá odborníky, kteří dokazují na tisících vytištěných stránkách, že nic nedokážou,“ rozhořčil se jednou vědec Erwin Chargaff nad vývojem svého oboru.

Se Chargaffem jsou zajedno dva autoři, Christopher Cerf a Victor Navasky. Pro své dílo *The Experts Speak*, což je „konečný soubor autoritativních chybných informací“, shromáždili s nevídanou pílí citáty slavných vědeckých osobností. Uvedené citáty mají jednoho společného jmenovatele: ze zpětného hlediska současné doby se všechny projevíly jako mylné.

Výrokům uznávaných kapacit bývá všeobecně přikládána příliš velká váha, a tím bývají způsobeny škody, jimž by mohlo být — při pečlivějším posouzení celé věci — snadno zabráněno. Některé předčasné negativní odborné názory působí často jako kameny hozené na cestu lidského pokroku. Železnice, automobily nebo letadla, každý nový objev byl nejprve odsouzen jako utopický, a teprve po tuhých bojích za objektivní ocenění se mohl přece jen prosadit.

Navzdory všem zkušenostem konzervativní kruhy odmítají objevy a úvahy náležející do paravědeckých výzkumných odvětví a odkazují je bez milosti do říše fantazie.

Odkud pramení jejich odpor proti hraničním oborům a jejich často nekonvenčním výpovědím, je těžké posoudit — naopak nové obory bádání by mohly být vítaným doplňkem současných odborných směrů.

Soustředěná averze však naopak napovídá o slabých místech v akademické budově. Vždyť proti lidským slabostem, jako jsou ješitnost, předsudky nebo nečestnost, nejsou obrnění ani vědci.

1) Soumrak koryfeů

* Filozof a psycholog William James kdysi navrhl sport jako náhražku za válku; kromě války mohl rovněž jmenovat humanitní a přírodní vědy. I vědecké bitvy mají vlastní armády, pravidla, taktiku, neočekávané zvraty, nespoutané i krocené vášně, porážky, ústupy a seznamy ztrát. (ALFRED DE

„Musí to být?“

Christel Lauterbachová, tisková referentka univerzity v Giessenu, si hlasitě povzdechla, když se jí novináři opakovaně dotazovali, co je nového v Lohmannově aféře.

Wolfgang Lohmann, profesor biofyziky, byl tehdy podezřelý, že vědomě zmanipuloval vědecké údaje — jak tvrdil v květnu 1990 Harald Neubacher, bývalý Lohmannův spolupracovník. Rozpory mezi zjištěnými údaji a zveřejněnými výsledky jsou více než zřejmé, kategoricky prohlásil Neubacher před profesorským sborem. Aby se zabránilo případnému skandálu, měla se celá záležitost řešit interně, neboť by mohlo utrpět vědecké renomé.

Po delším váhání se dotyční pánové usnesli na tom, že budou „apelovat na vědecké svědomí zúčastněných“. Lohmannovi bylo doporučeno, „aby se zdržel případných vyjádření slovem nebo písmem o diagnostickém využití své pochybné metody“. To si ovšem pan profesor nenechal líbit a obrátil se k soudu s tím, že odborná komise zasahuje bezprostředně do jeho vědecké nezávislosti. Konečné soudní rozhodnutí vyznělo v jeho prospěch: „Univerzitní komise si přisvojila pravomoci, které jí nepřísluší.“

Na rozdíl od Lohmanna, který se soudil, profesor Gerhard Uhlenbruck, renomovaný ředitel Ústavu imunologie při univerzitě v Kolíně, zvolil jinou cestu: manipulace s vlastními údaji mu pomohla z úzkých. V té době zastával místo vedoucího oddělení na jisté lékařské klinice. Jednoho krásného dne si jeden z jeho asistentů podal žádost o výzkumný projekt. K tomu ovšem potřeboval přístroj v ceně 250 000 marek; za státní peníze byl tento technický zázrak rychle opatřen. Celá záležitost probíhala bez problémů — ovšem po dobu pouhého jednoho týdne. Potom byl asistent odvolán na privátní stanici a neměl tudíž už čas na práci v laboratoři — ta zůstala zavřena na celých sedm let.

Asistent se mezitím habilitoval jiným tématem a přešel na další kliniku, ale klíč tehdy při svém odchodu neodevzdal. A nyní po dlouhé době bylo nutno otevřít místnost se zapomenutou aparaturou. Když byly dveře násilně proraženy, naskytl se truchlivý pohled. Některé části přístroje byly pokryté plísní, jiné solným povlakem, na pohled dosti nevábny. Nezbyvalo než celé zařízení rozebrat a částečně prodat do šrotu.

Vedení kliniky ovšem požadovalo od Uhlenbrucka podrobnou zprávu o dosažených výsledcích pomocí tohoto přístroje. „Byl jsem přitlačen ke zdi a přinucen dodatečně vytvořit výsledky, neboť nadace, která analyzátor zaplatila, vyžadovala naléhavě zprávu,“ vzpomíná profesor s lehkou nevolí. „Byli jsme naprosto v koncích a musel jsem tedy vypomoci, abych dostal jednak více prostředků, jednak plánované místo.“

A tak po nějaké době putovala na příslušnou nadaci závěrečná zpráva, kterou vymyslel Uhlenbruck s požehnáním „těch nahoře“. Chlebodárci se po čase přihlásili s tím, jak jsou spokojeni s výsledky; tím byl celý projekt uzavřen a posuzovatelům se velice líbilo, že údaje získané na klinice souhlasí s údaji uváděnými v literatuře.

V roce 1993 byla uspořádána v USA velká anketa na téma kriminalita ve vědě; z dvou tisíc šesti set anonymně dotazovaných studentů a docentů asi polovina uvedla, že z vlastní zkušenosti ví nejméně o jednom případě vědomé manipulace s údaji, respektive přímo falšování. Dotyčné šetření prováděl institut Acadia (Maine) a bylo vysoce ohodnoceno členy významné asociace pro vědecký pokrok AAAS.

Někdy je však možno pomáhat si subtilním způsobem argumentace, i když případy nejsou logicky zcela správné. I taková bývá někdy úloha odborného jazyka.

2) Trik s odborným jazykem

* Mnozí badatelé se domnívají, že zvýší vědeckou hodnotu a věrohodnost své práce tím, když budou používat spoustu cizích slov a složitý styl. Přitom však vznikají nabubřelé, jalové texty pochybné vědecké

hodnoty, jež často nemají ani cenu papíru, na kterém jsou napsány. (CHRISTA HAENICKEOVÁ v dopisu uveřejněném v Tages-Anzeigeru 16. prosince 1993)

„Jazyk, kterým se vyjadřuje věda, musí být srozumitelný!“ žádá Hubertus Tschopp, prezident Švýcarské společnosti pro vysoké školy a výzkum. Od konce osmdesátých let uděluje jeho sdružení každoročně peněžité odměny diplomovým a dizertačním pracím. Cílem těchto pravidelných akcí je — jak říká Tschopp — „podpora jazykové úrovně vědeckých prací“. Vždyť už dávno není tajemstvím, že i sebesložitější vědecký věcný obsah může být formulován srozumitelně.

Za svou dizertační práci, obsahující 250 stránek životopisu politologa Hanse Joachima Morgenthaua, byl odměněn Christoph Frei z vysoké školy v St. Gallenu. Jeho práce vyšla mezitím knižně, čemuž se nelze divit, protože „nechtěl sepsat dizertačku pro znalce, ale knihu, kterou by si ráda přečetla i jeho matka“.

Podstatný podíl na tomto úspěchu mají i oba jeho školitelé, profesori Alois Riklin a Jürg Martin Gabriel. Spontánně podporovali „nevědecký styl“ svého chráněnce, který svou práci netřídil do oddílů a pododdílů, ale nacházel větší zalíbení v tom, že používal jazykové akcenty a vypravěčské gradace: „Ti, kteří píšou takzvaně vědecky a prošpikovávají texty cizími slovy, zbavují se nakonec zodpovědnosti. Zůstávají nejasní, a tím jsou nenapadnutelní,“ prohlásil Frei při přejímání ceny.

Dr. Heinz Kretzenbacher, který přednáší německý jazyk pro cizince na mnichovské univerzitě, jde ještě o několik kroků dále. Ve svých lingvistických studiích poukazuje na tři zvláštnosti, jimiž se vyznačují téměř všechny vědecké texty. Jsou to tři druhy zákazů: 1) zákaz pro osobní zájmeno já; 2) zákaz pro metaforu; 3) zákaz pro vyprávění.

Zabývá se strukturami nejdůležitějších literárních strategií, aby se jazyk jako sdělovací prostředek ve vědeckých textech stal průhlednějším.

Ve vědeckém jazyku převládá třetí osoba sloves (bylo možno pozorovat, jak vyplynulo z...), neboť věda očekává, že její představitelé podávají zprávu, a nikoliv vyprávějí; s tímto názorem se ovšem autor nemůže smířit: „Zákaz pro já se nám snaží vsugerovat, že vědění existuje nezávisle na lidském subjektu a že vědecké vyjádření může být předáváno nezávisle na komunikačním partnerovi. Zákaz pro metaforu nám namlouvá, že vědecký fakt může být předveden jen přesně určeným způsobem, a zákaz pro vyprávění — podobně jako zákaz pro já — se nám snaží vsugerovat, že ve vědeckých textech mluví fakta sama za sebe, bez lidského subjektu, který by je měl sdělovat.“

Kolik jazykových nešvarů obsahují vědecké publikace, předvedeme vám na několika následujících příkladech. Vybírám je z pozoruhodného díla The Scientist Speculates od I. J. Gooda:

„Je jasné, že je třeba vynaložit ještě mnoho námahy, aby dosažené výsledky byly uplatněny ve svých konečných důsledcích.“ (To znamená: „Zřejmě tomu nyní moc nerozumím.“)

„Je již dávno známo, že...“ (To znamená: „Ani jsem se nenamáhal, abych vyhledal a prošetřil původní prameny.“)

„Výsledky mají větší teoretický i praktický význam.“ (To znamená: „Pokládám je za velmi zajímavé.“)

„Lze předpokládat... Lze usuzovat...“ (To znamená: „Myslím, že...“)

„Všeobecně převládá názor, že...“ (To znamená: „Také ostatní badatelé se na to dívají stejně jako já.“)

„Bylo by možno namítat, že...“ (To znamená: „Mám na tuto námitku jednoduchou odpověď, že s tím souhlasím.“)

Takové rétorické úskoky, jimiž se zahlazují veškeré stopy po lidské slabosti ve vědeckém jazyku, navozují v nás myšlenku: musí se vědecké texty vyskytovat vždycky jen v suché podobě? Musí být prošpikovány množstvím uměle vytvářených cizích slov? Orgie s cizími výrazy ztrácejí smysl, když

většinu odborných pojmů je možno stejně dobře vyjádřit v mateřském jazyce.

Tak čteme například v jednom odborném článku o „signifikantně pozitivní korelaci mezi efektivně přibývajícím množstvím učební látky a časem potřebným na zpracování“, což lidsky vyjádřeno znamená, že čím déle se učíme, tím se také naučíme více. To je jen jeden z mnoha příkladů pro „věty a formulace nenapodobitelné triviality, jimž dodává nadutá terminologie zdání vědeckosti,“ říká profesor Frühwald z mnichovské univerzity.

Nesrozumitelné texty nacházíme velice často v oblasti sociologie. Dovolil jsem si vypůjčit následující jazykové monstrum ze sociologického „základního kurzu“, vydaného v roce 1991 a obsahujícího 750 stran. Četl jsem tam tuto větu: „Toto tradované sociologické argumentační schéma je natolik afirmativní, že pojem subjektivní kompetence definuje jako systémově indukční možnost využití, a tím zůstává systémově imanentní, a když z nedostatku kategorického rozvoje společenského utváření sociálního chování a jednání nemůže prokázat objektivní konstituční spojitost subjektivních struktur, nikoliv jako zdůvodněnou spojitost s potenciálně nekonformní identitou, živenou dimenzemi odporu anebo ambivalencí — potom jako iniciační moment nastává zrušení vlastních předsevzetí.“

A nenacházíme právě zde, v tomto umělém vyjadřovacím prostředku, příčinu, proč vědeckým publikacím je věnována — mimo odborné kruhy — tak minimální pozornost? Představme si, jak by to mnohdy mohly být osvěžující texty, kdyby byly napsány jazykově tvůrčím způsobem — nebo kdyby byly občas okořeněny nějakým jazykovým vtipem.

Vědec možná bude odmítavě kroutit hlavou a upozorňovat na případné zatemňování nebo zfalšování, které by mohlo textu uškodit. Ale ruku na srdce: nebývá tomu také naopak? Nepůsobí neosobní jazyk, oproštěný od jakýchkoliv emocí, stejně falešně? A kdybychom se měli rozhodnout pro jednu z obou metod, pak bychom dali vždycky přednost té, která nechává trochu prostoru pro jazykovou nebo vyprávěcí barevnost. Vždyť svět je dost šedivý.

3) Kacíři novověku

* Mnozí lidé vidí pravým i levým okem přesně totéž. A věří, že to je objektivita. (JERZY LEC, spisovatel)

Píše se rok 1993 a Německo je očarováno Davidem Copperfieldem. Světoznámého mága, který je poprvé v Evropě, vítají diváci v přeplněných halách a všude je přijímán s nadšeným obdivem. Celá země podléhá horečce. A není se co divit — neboť triky tohoto Američana jsou jedinečné a nedostižitelné. Dolů ze stropu haly se snáší — v jemném oparu ze suchého ledu a za doprovodu strhujících rytmů — starobylá skříň. Když se rozhrne tenké plátno, které ji obaluje, je vidět, že skříň je prázdná. A pak je skříň znovu zahalena a opět odkryta — a tam stojí sám legendární mág, pozdravován frenetickým potleskem.

To je však teprve předtakt k obrovské show, která překračuje veškeré hranice fantazie. Neboť Copperfield své triky neustále obměňuje a v průběhu několika posledních let prezentoval svému publiku neuvěřitelné věci. Nechal zmizet letadlo i železniční vagon, nad nímž byla napnutá plachta. Najednou se vagon zvedal do výše, plachta spadla, a tam, kde předtím stál onen masivní kolos, tlačilo se ohromené publikum, v údivu, čeho to vlastně bylo svědkem.

Trik se zmizelým vagonem ovšem americkému mágovi nestačil, ani trik s lodí, kterou naopak podobným způsobem vykouznil. Na řadě byla socha Svobody. Na čtyřech ocelových nosnících byla vztyčena kolem kolosu obří plachta. Když plachta spadla, socha zmizela.

Velké úspěchy sklízely i jeho scény s létáním nad hlavami diváků. Na závěr vystoupení si pozval na jeviště některou dámu z publika a vykroužil s ní ve vzduchu čestné kolečko. Německo bylo uchvácené a zástupci tisku si marně lámali hlavy, jak je možné tohle dokázat.

Curych, několik měsíců předtím. James Randi, Copperfieldův kolega z povolání, byl odměněn cenou, udělenou mu curyšským univerzitním institutem. Jeho zásluha: důsledný boj proti pověrám.

O Copperfieldově slávě mohl kouzelník Randi jenom snít, a proto se začal věnovat jiným záležitostem — ve službách vědy objevovat údajně paranormální jevy. Pozornost vzbudilo jeho neblaze proslulé „demaskování“ homeopatických léčebných metod v časopisu Nature, neboť jeho tehdejší argumentace se vůbec nesetkala s pochopením v odborných kruzích.

Nicméně můžeme mu připsat jako zásluhu, že se mu podařilo v několika případech přesvědčivě doložit, jak blízko vedle sebe jsou někdy hranice mezi kouzelnickými triky a nevysvětlitelnými silami. Přesto však je zřejmé, že jeho „demaskování“ objasnilo jen malou část paravědeckých případů. To však nezabránilo bývalému kouzelníkovi, aby vypověděl boj veškerým teoriím a idejím mezních vědeckých disciplín.

Německý sociolog Gerhard Eberlein z Vysokého učení technického v Mnichově rozlišuje v jemnějších detailech. Pod pojmem „školních věd“ rozumí konglomerát osvědčených kladení otázek, teorií, metod a výsledků, přijímaný univerzitními kruhy, zatímco pojem „paravěda“ se podle jeho názoru týká spíše sociologického oboru: „Zahrnuje strukturálně a procesuálně podobné obory, které si rovněž dělají nárok na vědeckost se svým částečně... nerozeznatelným vědeckým programem. Přesto se však jeví paravědecké výpovědi jako zčásti použitelné.“

Pojmu „pseudověda“ se Eberlein vědomě vyhýbá. Pokládá jej za nešťastně zvolený. Staví-li se někdo za dialog mezi školními vědami a paravědami, nemůže se omezovat jen na pouhé demaskování. Musí víc naslouchat paravědcům, pokud možno přihlížet jejich činnosti, a dále sdělovat, jakých vědeckých norem a kritérií používají. K tomu je ovšem nutný jeden předpoklad — tento akademický názor nesmí hlásat přesvědčení, že on jediný má pravdu. A rovněž tak musí připustit, že věda ani neřeší všechny lidské problémy, ani nemůže být jediným zdrojem poznání.

Protože dnes chybí nutná porce tolerance vůči všemu novému, profesor Raimund Kaufmann z univerzity v Düsseldorfu vystupuje proti sektářským, ba inkvizitorským rysům některých svých kolegů:

„Tito samozvaní ochránci cti vedou často křížácké kampaně s takovou horlivostí, jež by byla hodna lepší věci — a to může být také kompenzací za nedostatek vlastní tvůrčí schopnosti.“

Kaufmann vyzývá přitom k diskusi Společnost pro vědecký výzkum paravěd (GWUP), jejíž členové, většinou fundovaní vědci, si vzali za úkol bojovat proti „moderním pověrám“. „Již dávno víme, že reálně existující věda není to, co by měla být — totiž místo potvrzování daného vědění hledat pravdu,“ říká. „Kdo věří pouze na bílé labutě, není pro něj těžké najít ještě více bílých labutí; neboť černou labuť v odlehklém místě rybníka snadno přehlédne.“

Ani německý astrofyzik Illobrand von Ludwiger nesouhlasí plně s praktikami GWUP. Je členem mezinárodní Společnosti pro vědecký výzkum, která se skládá z významných vědců a na rozdíl od GWUP pojednává o nových podnětech a mezních jevech.

V srpnu 1992 se sešli na pozvání profesora Eberleina členové této organizace na Vysokém učení technickém v Mnichově. Brzy po uspořádání této konference vyjádřili pánové z GWUP své rozhořčení nad údajně nekritickými a pseudovědeckými referáty, neboť Ludwiger tam přednesl zprávu o vědeckém bádání o fenoménu UFO.

Tento astrofyzik, který svou vědeckou činnost zaměřil na mezní vědecké obory, podrobil důkladnému rozboru názory svých skeptických kolegů a narazil přitom na postuláty, které se stále znovu opakují:

Postulát 1: Všechny přírodní procesy jsou vysvětlitelné dnešními vědeckými metodami.

Postulát 2: Neexistují žádné prchavé fenomény, nýbrž jsou to jen chybná vysvětlení, vědomá uvádění v omyl a psychotické halucinace.

Postulát 3: Kdo považuje anomální fenomény za možné, je nekritický, iracionální a nevědecký.

Jeho názory potvrdila anketa, v níž se americký parapsycholog Robert McConnell z univerzity v Pittsburgu dotazoval členů Národní akademie věd (NAS) na jejich názory na parapsychologické jevy. Z 491 dotazovaných odpovědělo 239, a z tohoto počtu celé tři čtvrtiny odkázaly mimosmyslové vnímání a psychokinezi do říše fantazie. Pouze čtyři dotázaní dokládali zmíněné anomálie za dokázané. Přes dvě třetiny respondentů odůvodnilo mimo jiné své pochybnosti tím, že parapsychologické jevy nelze zařadit do současného obrazu světa, zatímco pouze každý dvacátý z pochybovačů se mohl odvolat na vlastní průzkumy.

McConnellovo shrnutí: „Většina dotazovaných zavrhuje existenci parapsychologických fenoménů, aniž je prozkoumala. Místo toho podpírají své názory jednak tvrzením, že dotyčné jevy se nedají vysvětlit dodnes známými přírodními zákony, jednak se odvolávají na odmítavá stanoviska druhých vědců.“

Pozitivně se však odvíjejí snahy Institutu pro parapsychologii ve Freiburgu, což je jediný univerzitní institut v Německu, který má vlastní katedru pro parapsychologii, s vedoucím profesorem Johannesem Mischou Bendersem. Je podporován doktorem fyziky a psychologie Walterem von Lucadou, který rozhodně nepatří — jak jsem se mohl osobně přesvědčit — mezi osoby naivní nebo důvěřivé. Kromě telefonické poradny na institutu vede a stále vyhodnocuje různé práce z oboru psychokineze.

Velkým průkopníkem v tomto odvětví je J. B. Rhine, který ve třicátých a čtyřicátých letech úspěšně experimentoval s mentálním ovlivněním kostek, klouzajících po nakloněné rovině. Nezávislý pozorovatel si měl přitom přát různé kombinace. Přesně zjištěné výsledky mnohonásobně převýšily statisticky vypočtené průměrné výsledky. Avšak čím déle jednotlivé experimenty trvaly, tím nižší byl počet zásahů, což Rhine vysvětloval únavou pokusné osoby. Jeho konečné shrnutí: „Duch vlastní sílu, která může působit na hmotu.“

Kritikové vyrukovali s řadou příčin, které ovlivnily mimořádné výsledky — například složení kostky anebo momentální tření. Teprve použití takzvaného Schmidtova přístroje udělalo konec této diskusi.

Nová aparatura byla vyvinuta německo-americkým fyzikem Helmutem Schmidtem a pracuje na bázi radioaktivního rozpadu. Zvláštní konstrukce přeměňuje proces rozpadu na červená a zelená signální světla, která se rozsvěčují na vnější straně přístroje. Vedle sedí neutrální pozorovatel, který se snaží mentálně ovlivnit jednu z obou žárovek. Předností tohoto přístroje je skutečnost, že radioaktivní rozpad je po vědecké stránce posuzován jako přísně náhodný a neovlivnitelný.

Je nesmírně zajímavé, že Schmidt dosáhl podobných výsledků jako předtím Rhine; byly to opět výsledky, které vysoce převyšovaly průměrné hodnoty. A znovu bylo slyšet kritiky; při těchto i pozdějších pokusech prý byly publikovány jen pozitivní případy, zatímco ostatní výsledky putovaly do koše na papír.

Kdyby tomu tak skutečně bylo, že by byly publikovány pouze příznivé výsledky, pak by z oněch 332 známých experimentů, které proběhly v období let roku 1970 až 1985, muselo být nejméně 4500 případů hozeno do koše, vyslovuje svůj názor expert na psychokinezi dr. Lucadou. V současných podmínkách bádání v parapsychologii je podobný postoj nemyslitelný, protože momentálně patří k dobrému tónu v tomto oboru, že se publikují i neúspěšné výzkumy.

Zajímavých výsledků bylo dosaženo v polovině osmdesátých let v USA. Vědecké průzkumy, zabývající se pacienty nemocnými se srdcem, prokázaly, že těm nemocným, za něž se ostatní modlili, se vedlo lépe než druhé kontrolní skupině pacientů. Tento názor vyslovil Scott Rogo, významný badatel oboru, mezitím bohužel zesnulý.

Jako důkaz předložil Rogo výsledky šetření na pacientech se srdečními onemocněními, prováděného dr. Randym Byrdem, významným kardiologem ze Všeobecné nemocnice v San Francisku. Byrd vybral pomocí počítače 192 osoby, za něž měly být v průběhu jednoho roku pronášeny modlitby; na každého z pacientů připadalo přibližně sedm modlících se protestantů, katolíků nebo židů. Vedle této skupiny zvolil druhou skupinu, která čítala 201 pacienta a které byla věnována stejná, nejvýše možná lékařská péče — ovšem bez denních modliteb. Výsledky první skupiny — jak sděluje Rogo ve své zprávě — prokazují skutečně podstatně pozitivnější znaky.

V publikaci Švýcarského sdružení pro parapsychologii se v roce 1987 k tomuto případu poznamenává: „I když autor připojuje ještě další výsledky šetření... neodvažuje se tvrdit, že je to důkazem působení boží vůle. Vidí v tom spíše možnost určitého druhu paranormální síly, která by mohla vznikat v modlících se skupinách — zvláště proto, že původ mimosmyslového vnímání a psychokineze není zdaleka ještě vysvětlen. Rogo však pokládá za důležitější otázku účinnosti modliteb. Podle něho je to epochální objev, kterým by se mělo zabývat nejen náboženství, ale i medicína a parapsychologie.“

Nic si nenamlouvejme: vědecké okruhy nebudou brát podobné odkazy vůbec v úvahu, a dokonce ani parapsychologové nevěnují takovým zprávám náležitou pozornost. Na přezkoumání experimentů nebo zjišťování fakt na místě chybí potřebné prostředky.

Teprve rok 1993 přinesl zvrat. 15. května uveřejnil britský renomovaný časopis New Scientist obšírnou zprávu o pokusech psychologa Chucka Honortona, jemuž se podařilo exaktně prokázat existenci telepatických schopností pomocí takových metod, jejichž vědecká oprávněnost byla uznána i skeptickými pozorovateli z opačného tábora.

Susan Blackmoreová, psycholožka z univerzity v Bristolu, která nikdy nepatřila mezi příznivce parapsychologie, prohlásila tyto výsledky za „výzvu všem skeptikům“ a žádala, aby veškeré údaje byly podrobeny nezaujatému přešetření, což ovšem nevyvolalo v řadách GWUP nijaké nadšení, neboť příslušní vědci někdy ztrácejí potřebný odhad, aby ve své snaze o racionalitu nevyhlili s vaničkou i dítě.

To se stalo i v roce 1993, kdy univerzita v Marburgu vydala takzvané Marburgské prohlášení, kde označuje homeopatii v její úloze alternativního doplnění současné medicíny za pavědu. „Jen jako taková se může stát předmětem vyučování. Vidíme nebezpečí v tom, že se od nás vyžaduje ‚neutralita‘ a ‚vyváženost‘, my však nejsme ochotni vzdát se svého pevného stanoviska logického uvažování ve prospěch nerozumu. Považujeme homeopatii za pouhou nekonvenční metodu, která vyžaduje další vědecké zkoumání. A my jsme ji zkoumali. Homeopatie nemá nic společného s přírodním lékařstvím... Kdyby se naše univerzita nechala přinutit k tomu, aby zařadila jako vyučovací předmět homeopatii v neutrálním smyslu, zradila by tím své poslání a narušila své duchovní základy...“

Stručné shrnutí na závěr: Hranice na upalování kacírů nebyla odstraněna, jen pouze nahrazena ignorací. Neboť vědci jsou také jen lidé. Lidé se svou omezenou schopností vnímání i svým omezeným obzorem vlastních zkušeností. Lidé se všemi svými chybami a slabostmi. A také lidé, kteří často sami sebe berou příliš vážně.

Vyvolat ve svých chráněncích pochybnosti o vlastní neomylnosti — to je jedním z hlavních vzdělávacích cílů profesora Jacka Baldwina z Oxfordského střediska pro molekulární vědy. Říká: „Experimentální praxe nám dává se vši důrazností najevo, kolik z našich předpojatých mínění, domněnek a názorů, našich směklých hypotéz a suverénních předsudků bylo falešných. Experimenty nás chrání před svévolí, příležitostně mívají léčivé účinky v podobě pokory a vracejí nás zpátky na půdu reality.“

Vzpomeňme si tedy na profesora Gerharda Vollmera a jeho výstižné formulace nevyřešených problémů — zároveň se však chraňme před experty, kteří znají na každou otázku vhodnou odpověď. Neboť „pravda“, jak říká indický básník a filozof Rabíndranáth Thákur (Tagore), „je jen jméno, které dáváme svým střídajícím se omylům.“

Dokumenty

Několik poznámek k následujícím dokumentům:

a) Švýcarské vojenské kruhy k otázce UFO (dokumenty 1–6).

V padesátých letech velitel švýcarské zpravodajské služby J. R. Lécher z oddělení pro letectví a leteckou obranu sám sebe označil oficiálně v různých dopisech za „odborného pracovníka“ v otázkách UFO (dokument čís. 1) a občance z Basileje Lou Zinsstagové nechal poslat dotazník určený pro vojenské osoby; žádal ji však, aby tento dokument pokládala za přísně důvěrný (dokument čís. 2 a 3).

Ještě v osmdesátých letech a na počátku let devadesátých tiskový mluvčí vojenského letectva, plukovník Hans-Rudolf Häberli, popírá jakoukoliv Lécherovu spojitost s jevy UFO (dokument čís. 4). Kromě toho prý po dobu jeho služebního působení nedošla žádná hlášení o UFO jak ze strany pilotů, tak ani od personálu obsluhujícího radiolokátory (dokument čís. 5).

Rok 1994 změnil švýcarský vojenský správní úřad na nátlak veřejnosti svou informační politiku na téma UFO. Najednou byly k dispozici materiály, které mimo jiné obsahovaly také Lécherův zpravodajský bulletin, týkající se tematiky UFO, a hlášení o pozorování pilotů a o nevysvětlitelných případech s radiolokátory, jak se o tom ostatně hovořilo v televizním vysílání 26. dubna 1994. Mezitím jsou také zodpovídány oficiální dotazy, týkající se této věci (dokument čís. 6).

b) Evropský parlament, Výbor pro energii, výzkum a technologii k tematice UFO.

Roku 1993 italský poslanec Tullio Regge informoval své kolegy z Evropského parlamentu interním dokumentem o současném stavu výzkumu UFO (dokument čís. 7; str. 2 tohoto dokumentu chybí i v originálu knihy — pozn. red.). Bohužel některé body jeho zprávy byly příliš kritické, zatímco o jiných aspektech lze sotva pochybovat.

[Poznámka Vehement: Původní, tiskem vydaný text obsahuje 19 stran dokumentů ve formě fotokopí, které tento přepis knihy nezahrnuje.]

Seznam literatury a pramenů

I. Informační bariéry Utajované objevy a vynálezy

»Beleidigter Stolz«, v: »Der Spiegel«, Nr. 5/1994

Benzin, Nicolas: »Wo bitte liegt die Maschine von Antikythera?«, v: »Independent Science«, Nr. 7/1993

Binnig, Gerd: »Aus dem Nichts«, Mnichov 1989

Blarer, Ruth von: »Eine Lampe vertreibt Depressionen«, v: »Medical Tribune«, Nr. 20/1985

Borg, Alexander: »Eine neue Epoche beginnt«, v: »Magnetik«, Nr. 1/1994

Borg, Alexander: »Eine kurze Geschichte der RQM AG«, v: »Magnetik«, Nr. 1/1994

Brizio, Anna Maria: »Die Handschriften von Madrid«, v: »Unesco Kurier«, Nr. 10/1974

Chapuis, Alfred, und Droz, Edmond: »Les automates des Jaquet-Droz«, Neuenburg 1951

Drachmann, A. G.: »Große griechische Erfinder«, Curych 1967

Faessler, F. (u. a.): »Pierre Jaquet-Droz et son temps«, La Chaux-de-Fonds 1971

Feldhaus, Franz Maria: »Feldhaus' Buch der Erfindungen«, Berlin 1908

Fiebag, Johannes und Peter, und Sachmann, Hans-Werner: »Gesandte des Alls«, Essen 1993

Forrest, Bob: »Unearthed: Ancient Indian Wristwatch Wind-Up?«, v: »Fortean Times«, Nr. 65

Hoch, Werner: »Es fing nicht erst mit Noah an«, Mnichov 1991

Hollwich, Fritz: »Bedeutung des Lichtspektrums des künstlichen Lichtes auf den menschlichen Organismus« (nevydaný rukopis)

Kasper, Siegfried: »Neue Erfahrungen mit der Lichttherapie«, v: »Schweizer Archiv für Neurologie und Psychiatrie«, Nr. 6/1993

Kasper, Siegfried, und Rosenthal, Norman: »Jahreszeiten der Depression«, v: »Selecta«, Nr. 8/1988

Landeis, John Gray: »Die Technik in der antiken Welt, Mnichov 1979

Lehner, Jean-Marie: Brief an Klaus Lehmann z 22.11.1993

Leonhardt, G., und Wirz-Justice, A.: »Lichttherapie«, v: »Neurologie und Psychiatrie«, zří 1993

Luczak, Claudia: »Forschung auf biophysikalischen Grenzgebieten«, v: Basler Zeitung z 29.12.1993

Nakott, Jürgen: »Embryo-Transfer vor 2500 Jahren«, v: »Bild der Wissenschaft«, Nr. 4/1990

Neuburger, Albert: »Die Technik des Altertums«, Lipsko 1919

Ott, John: »Risikofaktor Kunstlicht«, Mnichov 1989

Sandermann, Wilhelm: »Das erste Eisen fiel vom Himmel«, Mnichov 1978

Schneider, Adolf und Inge: »Interviews im Zeichen der Zeit«, Thun 1990

Schneider, Anton: »Künstliches Licht als Störfaktor«, v: »Der Naturarzt«, Nr. 5/1990

Selbsthilfegruppe für Nobelpreisträger?«, v: »NZZ-Folio«, Nr. 10/1993

Stiffler, Mario: Dopis autorovi z 12.4.1994

Szameitat, Sabine: »Künstliches Licht kann Wunder wirken«, v: »Stuttgarter Nachrichten« z 24.10.1992

Thorington, Luke (u. a.): »True-Lite«, v: »Transaction — Journal of IES«, říjen 1971

»Trendwende in Energiegewinnung«, v: »Der Zürcher Oberländer« z 14.2.1994

Vogt, Hans-Heinrich: »Die ersten Fernkopierer«, v: »Naturwissenschaftliche Rundschau«, Nr. 9/1993

Wallace, William: »Pottery Puzzle«, v: »Fate«, květen 1989

Witt, Armin: »Das Galilei-Syndrom: Unterdrückte Entdeckungen und Erfindungen«, Mnichov 1991

II. Spor o střepy

Utajovaná fakta a nálezy v bádání o starověku

»Archäologe: Schon vor 36 000 Jahren Siedler in Amerika«, v: »Spurensuche«, Nr. 1/1991

Blumrich, Josef: »Da tat sich der Himmel auf«, Düsseldorf 1973

Bürgin, Luc: »Burrows' Cave — Sensationelle Entdeckung in Amerika?«, v: »Ancient Skies«, Nr. 5/1993

Burrows, Russell, und Rydholm, Fred: »The Mystery Cave of Many Faces«, Marquette 1992

»Captain Al Conway's Long Search for an Underwater Pyramid«, v: »Institute Newsletter«, Nr. 9–10/1992

- Cortesi, Paolo: »Who Discovered Bacteria?«, v: »Info Journal«, Nr.70/1994
- Cremo, Michael A., und Thompson, Richard L.: »Forbidden Archeology«, San Diego 1993
- Däniken, Erich von: »Golfbälle der Götter«, v: »Ancient Skies«, Nr. 1/1988
- Däniken, Erich von: »Auf den Spuren der Allmächtigen«, Mnichov 1993
- Däniken, Erich von: »Raumfahrt im Altertum«, Mnichov 1993
- Danko, Milos: »Noch mehr »Golfbälle der Götter«, v: »Ancient Skies«, Nr. 6/1988
- Dendl, Jörg: »Die »Himmelfahrt« des Romulus«, v: »Ancient Skies«, Nr. 2/1993
- »Entdeckung 8000 Jahre alter Menschenknochen«, v: »Der Standard« z 13.11.1993
- Friedrich, Horst: »Velikovsky, Spanuth und die Seevölker-Diskussion«, Wörthsee 1990
- Füglistaller, Rose-Marie: »Sumatra: Von Megalithen und Wesen aus anderen Welten«, v: »Luzerner Tagblatt« z 5. 1.1991
- Füglistaller, Rose-Marie: »Auf Sumba in Indonesien: Ahnenkult und Megalithkultur«, v: »Luzerner Tagblatt« z 1.6.1991
- Gheorghita, Florin: »Das Objekt von Aiud«, v: »Ancient Skies«, Nr. 3/1992
- Gheorghita, Florin: Dopisy autorovi z 6.11.1993, 23.11.1993 a 20.12.1993
- Gill, Dan: »Subterranean Waterworks of Biblical Jerusalem: Adaptation of a Karst System«, v: »Science«, Nr. 254/1991
- Graichen, Gisela, und Hillrichs, Hans Helmut: »C 14 — Die Gebeine des Papstes«, Mnichov 1993
- Grazia, Alfred de: »Immanuel Velikovsky«, Mnichov 1979
- »Gruppensex im Regenwald«, v: »Der Spiegel«, Nr. 4/1994
- Hayden, Dorothy: Dopis autorovi z 24.6.1993
- Hefner, Jonny R.: »Das Geheimnis des Nemrud Dag«, v: »Gral«, Nr. 4/1992
- Hertel, Peter: »Das Geheimnis der alten Seefahrer«, Gotha 1990
- Hertslet, William Lewis, und Hofmann, Winifried: »Der Treppenwitz der Weltgeschichte«, Berlin 1984
- Historisches Archiv der Stadt Köln (Hrsg.): Albertus Magnus — Výstava k 700. výročí úmrtí, Kolín 1980
- Hunt, Jean: Dopisy autorovi z 23.6.1993 a 16.7.1993
- »Im Garten des Mondgottes«, v: »Der Spiegel«, Nr. 9/1994
- Iten, Oswald: »Die Tasaday — Ein philippinischer Steinzeitschwindel«, v: »Neue Zürcher Zeitung« z 12./13. 4.1986
- Joseph, Frank: »The Lost Pyramids of Rock Lake«, St. Paul 1992

- Kouwenhoven, Arlette: »Mammut mit Menschenfuß«, v: »Die Zeit« z 11.6.1993
- Kriesch, Elli G: »Der Gletschermann und seine Welt«, Mnichov 1993
- Lay, Rupert: »Die Ketzer«, Mnichov a Vídeň (bez udání data)
- Leary, Daniel: Dopis autorovi z 23.6.1993
- Lüthi, Max: »Märchen«, Stuttgart 1990
- Marx, Roelf: Dopisy autorovi z 28.1.1994 a 31.3.1994
- May, Wayne: »Russell Burrows Speaks Out on the Mystery Cave«, v: »The Ancient American«, Nr. 4/1994
- Mumprecht, Vroni (Hrsg.): »Das Leben des Apollonios von Tyana«, Mnichov 1983
- Peine, Sibylle: »Steinzeitliche Höhlenzeichnungen — Werk eines Meisterfälschers«, v: »Basler Zeitung« z 14.8.1992
- Prause, Gerhard: »Tratschkes Lexikon für Besserwisser«, Mnichov 1986
- Prause, Gerhard: »Spuren der Geschichte«, Mnichov 1991
- Reinalter, Helmut: »Interdisziplinarität in Theorie und Praxis«, v: »Wissenschaft, Forschung, Praxis«, Nr. 4/1993
- Sahin, Sencer: »Forschungen in Kommagene«, v: »Epigraphica Anatolica«, Nr. 18/1991
- Sarre, François de: »Krypto-Tier von einer prähistorischen Grotte«, v: »Magazin für Grenzwissenschaften«, Nr. 6/1993
- Sasse, Torsten: »Der Schacht des Cheops«, v: »Gral«, Nr. 5/1993
- Sauval, Henri: »Histoire et recherches des antiquités de la ville de Paris«, Paříž 1724
- Scherz, James, und Burrows, Russell: »Rock Art Pieces from Burrows' Cave«, Marquette 1992
- Schwab, Gustav, und Seewald, Richard: »Die schönsten Sagen des klassischen Altertums«, Freiburg 1961
- »Troja ist wohl doch älter«, v: »Trierischer Volksfreund« z 8.10.1992
- Vogt, Hans-Heinrich: »Wasserversorgung im alten Jerusalem«, v: »Naturwissenschaftliche Rundschau«, Nr. 11/1992
- Volz, Hans: »Martin Luthers Thesenanschlag und dessen Vorgeschichte«, Výmá 1959
- Walther, Chr.: »Einiges über die Bündner Venedigersagen«, v: »Terra Grischuna«, prosinec 1981
- Weißer, Ursula: »Das Buch über das Geheimnis der Schöpfung von Pseudo-Apollonios von Tyana«, Berlin 1980
- Whittall, Jim: Dopis autorovi z 23.6.1993
- Zick, Michael: »Spekulationen um die Mumie«, v: »Bild der Wissenschaft«, Nr. 11/1993

Zimmermann, Albert: »Albert der Große«, Berlin 1981

Zirngibl, Manfred: Dopis autorovi z 4.12.1993

III. Kontakt. Utajovaná zjevení na obloze

Alexander, Thomas: »In 108 Minuten zum Weltruhm«, v: »Berliner Zeitung« z 12.4.1991

»Another Flashing Lunar Mountain?«, v: »Strolling Astronomer«, Nr. 10/1956

»Another Lunar Color Phenomenon«, v: »Sky and Telescope«, Nr. 27/1964

Appel, Michael: »Sie waren nie fort«, Mainz 1982

Armstrong, Neil (u. a.): »Wir waren die ersten«, Frankfurt a Berlín 1970

Bach, Felix A.: »Who Moves These Selenite Structures?«, v: »The Gate«, Nr. 1/1987

Bastian, Ulrich: Dopis autorovi z 28.1.1994

Brian, William: »Moongate: Supressed Findings of the U. S. Space Program«, Portland 1982

Bürgin, Luc: »UFOs — Die Parallelen«, v: »SIGN«, Nr. 7/1990

Bürgin, Luc: »Götterspuren — Der neue UFO-Report«, Mnichov 1993

Burmeister, Klaus, und Steinmüller, Karlheinz: »Streifzüge ins Übermorgen«, Weinheim a Basilej 1992

Cameron, Winifred Sawtell: »Lunar Transient Phenomena«, v: »Sky and Telescope«, března 1991

Clark, Ramsey: »Wüstensturm«, Göttingen 1993

Classen, J.: »Veränderungen auf dem Mond«, Veröffentlichungen der Sternwarte Pulsnitz, Nr. 5, Sasko 1969

Classen, J.: »Gase auf der Mondoberfläche?«, Veröffentlichungen der Sternwarte Pulsnitz, Nr. 8, Sasko 1970

Clavadetscher, Otto P., und Meyer, Werner: »Das Burgenbuch von Graubünden«, Curych 1984

Collins, Perry: »Unseen, Unspoken, Unknown«, v: »Pursuit«, Nr. 1/1989

»Der Mensch auf dem Mond«, Basilej 1969

Devismes, Claude: »Violent Disappearance of a Car in Germany«, v: »Flying Saucer Review«, Nr. 2/1988

»Die neue Schmähkampagne ist ein Bumerang«, v: »Weltraumbote«, Nr. 62–63/1961

»Disappearing Motorcyclists«, v: »Flying Saucer Review«, Nr. 6/1969

Doerfel, Ulrich: »Die Landung im Mondstaub«, Curych 1969

Dunnigan, James, und Nofi, Albert: »Dirty Little Secrets«, New York 1990

Eberhart, George M.: »UFOs and the Extraterrestrial Contact Movement«, Londýn 1986

»Ein Preis für — geheim!«, v: »Die Zeit« z 4.2.1994

Emmenegger, Robert: »UFOs — Past, Present and Future«, New York 1974

»Entrüstet zurückgewiesen...«, v: »Weltwoche« z 22.3.1972

Faust, Hans-Georg: »Im Banne der bösen 13?«, v: »Bunte Illustrierte« (bez data)

Feldstein, Dan: »He's Ready for a Close Encounter«, v: »The Houston Post« z 1.12.1993

Fiebag, Johannes: »Die Anderen. Begegnungen mit einer außerirdischen Intelligenz«, Mnichov 1993

»Flog Gagarin gar nicht ins All?«, v: »Berliner Kurier am Abend« z 8. 4. 1991

Foerstel, Herbert: »Secret Science«, Londýn 1993

Gaebert, H. W.: »Die Russen verloren noch weitere Kosmonauten«, v: »Das Neue Zeitalter«, Nr. 26/1967

Galkin, I. N, und Schwarew, W. W.: »Reise zum Mittelpunkt des Mondes«, Lipsko 1983

Geise, Gernot L.: »Widersprüche um unseren Mond«, Mnichov 1993

»Geysers of Water Reported on Moon«, v: »Washington Post« z 15.10.1971

Giddings, N. J.: »Lightning-Like Phenomena on the Moon«, v: »Science«, Nr. 104/1946

Good, Timothy: »Above Top Secret«, Londýn 1987

Good, Timothy (Hrsg.): »Alien Update«, Londýn 1993

Goodavage, Joseph: »What Strange — and Frightening — Discoveries Did Our Astronauts Make on the Moon?«, v: »Saga«, březien 1974

Gresh, Bryan: »Soviet UFO Secrets«, v: »Mufon UFO Journal«, Nr. 306/1993

Gribble, Bob: »Looking Back«, v: »Mufon UFO Journal«, Nr. 266/1990

Guiley, Rosemary Ellen: »Der Mond-Almanach«, Mnichov 1993

Hartmann, Wolf-Peter: Dopis autorovi z 27.1.1994

Haupt, Thomas: Dopis autorovi z 27.9.1993

Haupt, Thomas: »Hatten wir am 1. und 2. Mai 1992 Besuch aus dem All?« (nevydaný rukopis)

Herbst, Hans-Peter: »Brief an den Spiegel« z 20.10.1992

Hesemann, Michael: »Botschaft aus dem Kosmos«, Neuwied 1993

Hesemann, Michael: »US-Geheimdienstler in Kontakt mit Außerirdischen«, v: »Magazin 2000«, Nr. 2/1994

Hirth, Gerhard A.: Dopis autorovi z 2.2.1994

Hobana, Ion, und Weverbergh, Julien: »UFO's in Oost en West, Deel I.«, Deventer 1971

Hoffmann, Hellmuth: »Der kosmische Kult«, v: »Esotera«, Nr. 9/1974

»Japanese Saw Pink Patch on the Moon«, v: »New Scientist«, Nr. 22/1964

Johansen, Anatol: »Ungeklärte Blitze um Apollo 12«, v: »Basler Nachrichten« z 3.12.1969

»Kalender der mißglückten Ereignisse«, v: »Braunschweiger Zeitung« z 31. 7.1962

Kaysing, Bill, und Reid, Randy: »We Never Went to the Moon«, Fountain Valley 1976

Keyhoe, Donald: »Der Weltraum rückt uns näher«, Berlin 1954

Kretschmann, Susanne: Dopis autorovi z 7.12.1993

»Landung mit Kapsel war Fehlinformation«, v: »Trierischer Volksfreund« z 8. 4.1992

Lengler, Josef Maria: »Geschichte in den Kalk geritzt« v: »Terra Grischuna«, Nr. 3/1993

Lengler, Josef Maria: Dopis autorovi z 7.1.1994

Leonard, George H: »Somebody Else Is on the Moon«, New York 1976

Logue, Daniel A.: »A Bluish Bright Spot Near or on the Moon«, v: »Strolling Astronomer«, Nr. 8/1955

Ludwiger, Illobrand von (Hrsg.): »Offizielle Untersuchungsberichte der Russen und der Amerikaner über unidentifizierbare Himmelserscheinungen«, MUFON-CES-Bericht Nr. 8, Feldkirchen-Westerham 1981

Ludwiger, Illobrand von: »Der Stand der UFO-Forschung«, Frankfurt 1992

Ludwiger, Illobrand von (Hrsg): »Interdisciplinary UFO Research«, MUFON-CES-Bericht Nr. 11, Feldkirchen-Westerham 1993

Ludwiger, Illobrand von: Dopis autorovi z 9.6.1993

»Lunar Flash Revisited«, v: »Sky and Telescope«, červen 1990

»Lunar Light Sightings Termed Something Real«, v: »Orlando Sentinel« z 19.6.1966

Maley, P. D.: »Space Debris and a Flash on the Moon«, v: »Icarus«, Nr. 90/1991

»Mond-Phänomene aufgeklärt«, v: »Der Spiegel«, Nr. 33/1980

Moore, Patrick: »Der Mond«, Freiburg i. Br. 1982

»Nach dem Enthüllungs-Buch über Gagarin: Schriftsteller fürchtet um sein Leben«, v: »Berliner Kurier am Morgen« z 10.4.1991

Odenwald, Michael: »Wir sind wohl doch nicht so alleine im weiten Universum«, v: »Frankfurter Rundschau« z 3.7.1993

Peiniger, Hans-Werner: »UFO-Beobachtungen«, v: Journal für UFO-Forschung«, Nr. 4/1993

Peiniger, Hans-Werner: »UFO-Beobachtungen«, v: »Journal für UFO-Forschung«, Nr. 6/1993

»Planeten ähnlich der Erde entdeckt«, v: »Basler Zeitung« z 23.4.1994

- »Planeten-Brut aus dem Urnebel«, v: »Der Spiegel«, Nr. 22/1993
- Ramirez, Jorge Alfonso: »UFO Intercepts Aircraft Over Paraguay«, v: »Mufon UFO Journal«, Nr. 310/1994
- Rast, Richard H.: »The (Moon) Flash of 1985 May 23 and Orbital Debris«, v: »Icarus«, Nr. 90/1991
- »Rendezvous glückte — aber dann Probleme!«, v: »Blick« z 18.3.1966
- Ross, Daniel: »UFOs and the Complete Evidence from Space«, Walnut Creek 1987
- Ruggieri, Guido: »Der Mond«, Stuttgart a Curych 1970
- »Schlingende Kreisel«, v: »Der Spiegel«, Nr. 39/1993
- Schmidt, Men J.: »Mit (Light)-Technologie den Mond erkunden«, v: »Basler Zeitung« z 6. 4.1994
- Schmidt, Men J.: »Clementine sucht Eis am Mondpol«, v: »Basler Zeitung« z 27.4.1994
- Schnabel, Ulrich: »Vom Himmel hoch...«, v: »Die Zeit« z 24.12.1993
- Schuh, Bernd: Gespenstisch fixe Wellen«, in: »Die Zeit« z 5.11.1993
- »Sind wir allein im Kosmos?«, Mnichov 1970
- SOBEPS (Hrsg.): »Vague d'OVNI sur la Belgique 2«, Brusel 1994
- Starzynski, Helmut: »Moonblink photographiert«, v: »Sterne und Weltraum«, Nr. 12/1987
- Steckling, Fred: »Alien Bases on the Moon«, Vista 1981 »Sternwarte Passau photographierte rätselhafte Lichtfontäne im Aristarch-Gebiet, v: »Sterne und Weltraum«, Nr. 8–9/1972
- »Strahlentests an Menschen«, v: »Magazin 2000«, Nr. 2/1994
- Thompson, Keith: »Engel und andere Außerirdische«, Mnichov 1993
- Varvoglis, Harry, und Seiradakis, John: »Lunar Flash Defended«, v: »Sky and Telescope«, říjen 1990
- Vreeland, Frederick: »Lights on the Moon«, v: »Popular Astronomy«, Nr. 57/1949
- Walter, Werner: »Ein (UFO) im eigentlichen Sinne über der Ostsee aufgezeichnet«, v: »Cenap-Report«, Nr. 11/1993
- Wilford, John Noble: »We Reach the Moon«, New York 1969
- Wilkins, H. Percy: »Our Moon«, Londýn 1954
- Wunder, Edgar: Dopis autorovi z 24.1.1994
- Zamoroka, Vladimir: »Classification: Secret«, v: »Aura-Z«, Nr. 1/1993

IV. Rys paradigmatu. Utajované slabosti ve vědeckých strukturách

- »Beleidigter Stolz«, v: »Der Spiegel«, Nr. 5/1994
- Binder, Hans (Hrsg.): »Macht und Ohnmacht des Aberglaubens«, Pähl 1992

- Cerf, Christopher, und Navasky, Victor: »The Experts Speak«, New York 1984
- Chargaff, Erwin: »Unbegreifliches Geheimnis«, Stuttgart 1980
- Chargaff, Erwin: »Warnungstafeln«, Stuttgart 1982
- Eberlein, Gerald (Hrsg.): »Schulwissenschaft, Parawissenschaft, Pseudowissenschaft«, Stuttgart 1991
- Eberlein, Gerald: Dopis autorovi z 3.5.1993
- Ehlers, Hans-Joachim: »Die Marburger Erklärung oder der Schuß nach hinten«, v: »Raum und Zeit«, Nr. 67/1994
- Frühwald, Wolfgang: »Das Forscherwissen und die Öffentlichkeit«, v: »Naturwissenschaftliche Rundschau«, Nr. 9/1993
- »Gegen Wissenschaftsjargon«, v: »Tages-Anzeiger« z 11.12.1993
- Gerwin, Robert (Hrsg.): »Die Medien zwischen Wissenschaft und Öffentlichkeit«, Stuttgart 1992
- Good, Irving John: »The Scientist Speculates«, New York 1965
- Haenicke, Christa: »Fremdwörter kaschieren Unsicherheit«, v: »Tages-Anzeiger« z 16.12.1993
- Hilts, Philip: »Pure Science? Not Always!«, v: »International Herald Tribune« z 13./14.11.1993
- »Im Krankenhaus getestet: Beten hilft!«, v: »Schweizerisches Bulletin für Parapsychologie«, Nr. 2/1987
- Kerber, Harald; Schmieder, Arnold: »Soziologie«, Reinbek 1991
- Kretzenbacher, Heinz: »Vom Ich-, Metapher- und Erzähl-Tabu«, v: »Unizürich«, Nr. 2/1993
- Kuhn, Thomas: »Was sind wissenschaftliche Revolutionen?«, Mnichov 1981
- Lucadou, Walter von: »Psyche und Chaos«, Freiburg 1989
- Ludwiger, Illobrand von: »Unerwünschte Entdeckungen im Luftraum«, MUFON-CES-Bericht Nr. 10, Feldkirchen-Westerham 1989
- Ludwiger, Illobrand von: Dopis určený GWUP z 24.3.1993
- Peters, Hans Peter: »Journalismus in der Risikogesellschaft«, v: »Unizürich«, Nr. 2/1993
- Randow, Gero von: »Verdatterte Skeptiker«, v: »Die Zeit« z 21.5.1993
- Rogo, D. Scott: »Beten hilft«, v: »Esotera«, Nr. 11/1986
- »Schlangen im Garten Eden«, v: »Roche Magazin«, Nr. 45/1993
- Schnabel, Ulrich: »Forschung und Fälschung«, v: »Die Zeit« z 12. 3. 1993
- Sigma, Rho: »Forschung in Fesseln«, Wiesbaden 1972
- Strech, Marlies: »Auch meine Mutter soll das Buch lesen können«, v: »Tages-Anzeiger« z 11.12.1993
- Vollmer, Gerhard: »Gelöste, ungelöste und unlösbare Probleme«, Göttingen 1992

* * * * *

[TIRÁŽ KNIHY — plné znění]

Luc Bürgin, „Světelné signály z měsíce. Utajované objevy a vynálezy“. Z německého originálu Mondblitze, vydaného nakladatelstvím Herbig, Mnichov 1994, přeložila Jarmila Škodová. Obálku navrhl a graficky upravil Václav Kučera. Příloha (kromě 5 snímků z NASA) převzata z německého originálu. Vydalo nakladatelství BRÁNA, spol. s r. o., Blanická 25, 121 20 Praha 2, jako svou 96. publikaci. Odpovědná redaktorka Helena Kynclová. Vytiskly Moravské tiskárny, a. s., Tiskárna Olomouc, Studentská 5, 771 64 Olomouc. Stran 152 + 16 stran barevné přílohy. Vydání první. Praha 1998. Cena doporučená nakladatelstvím 182, Kč